

Opinion:

INNSIKT OM UNGE OG RUSMIDLER 2026

En undersøkelse blant ungdom og foreldre

Sunneva Kilsti og Vilde Vågsland // sunneva@opinion.no // rapport mai 2026

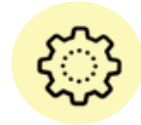
Prosjektinformasjon

OPPDRAGSGIVER

Helsedirektoratet

ved Anita Thorolvsen Munch

METODE

Webbasert spørreundersøkelse

FORMÅL

Kartlegge informasjonsbehov blant unge og tenåringsforeldre

MÅLGRUPPE

Ungdom i alderen 15 - 17 år og foreldre til barn i alderen 13 – 17 år

GJENNOMFØRING

Datainnsamling foreldre: 5.3 – 18.3

Datainnsamling unge: 19.3 – 19.4

UTVALG

Kvoteutvalg på ca. 200 intervju med foreldre til barn på hvert alderstrinn 13 – 17 år, totalt 1011 intervjuer.

401 intervjuer med unge i alderen 15 - 17 år, landsrepresentativt utvalg.

INNHold

Rapporten er delt inn i fire deler. Del to tar for seg de viktigste nøkkelfunnene på tvers av utvalget og kartlegger ulike type ungdomsliv. Del tre og fire tar for seg hvert av de to utvalgene: foreldre og unge. I hver av dem vil du finne refleksjoner relatert til de ulike temaene. Vi håper du får nyttig læring på veien!

DEL 1: PROSJEKTINFORMASJON

Bakgrunn og formål	4
Metode	
Utvalg	
Feilmarginer	
Slik leser du rapporten	

DEL 2: NØKKELFUNN OG BAKTEPPE

Viktigste innsikter	12
Ulike typer ungdomsliv	19

DEL 3: FORELDREUTVALGET

Opplevelser av ungdom og rus	25
Bekymringer og rushierarki	
Samtaler om rus	
Informasjonsbehov	
Holdningssegmenter	

DEL 4: UNGDOMSUTVALGET

Opplevelser av rus	60
Bekymringer og rushierarki	
Samtaler om rus	
Informasjonsbehov	

Bakgrunn og metode

PROSJEKTINFORMASJON

Bakgrunn og målsetting

Rusbruken blant unge er i stadig endring, og Helsedirektoratet ønsker fersk innsikt i forbindelse med årets kampanje.

I forbindelse med Nasjonalt program for rusforebyggende arbeid mot barn og unge utvikler Helsedirektoratet årlige kampanjer mot barn, unge og deres foresatte. Fjorårets kampanje var blant annet bygget på en innsiktsstudie fra Opinion, som skal utvides med et mer omfattende tallgrunnlag.

Den overordnede målsettingen med det nasjonale programmet er å forebygge rusmiddelbruk blant barn og unge og begrense skadene som rusmiddelbruk kan medføre, gjennom å implementere kunnskapsbaserte verktøy og metodikk hos aktører med ansvar for rusforebygging.

Ett av de konkrete tiltakene er å styrke kunnskapsformidlingen om rusmiddelbruk og rusmiddelskader til barn, ungdom og deres foresatte. Innsiktsarbeidet skal bidra med en oppdatert forståelse og oversikt over dagens kunnskapsnivå i målgruppene, samt hvilke informasjonsbehov unge og foresatte har i 2026.

Metode

Undersøkelsen bygger videre på innsiktsstudie fra 2025

Fjorårets undersøkelse består av en kvalitativ studie med tenåringsforeldre og med unge i alderen 15 – 18 år, samt en spørreundersøkelse med 1200 foreldre.

Gjennom fysiske og digitale fokusgrupper delte foreldre over hele landet sine inntrykk av ungdommers forhold til rus og rusmidler, samt erfaringer med tema og informasjonsbehov som foreldre.

Det ble gjennomført fire nettbaserte chats med unge med samme tematikk som med foreldrene.

Den kvalitative innsikten er fortsatt gyldig. Med utgangspunkt i dette er årets undersøkelse gjennomført som en ren kvantitativ undersøkelse for ytterligere innsikt i et større utvalg.

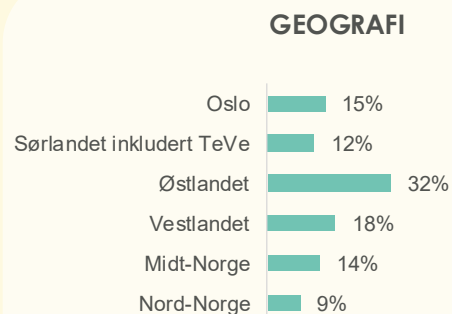
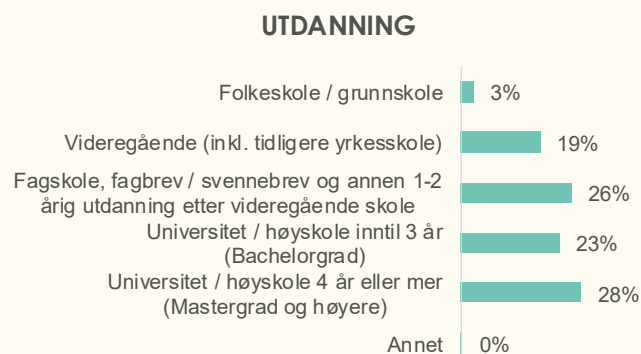
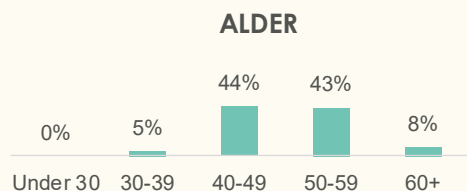
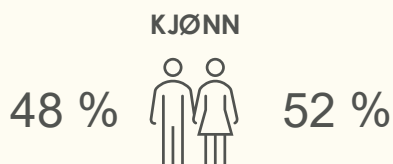

Fjorårets rapport er tilgjengelig på Helsedirektoratets nettsider under **Nasjonalt program for rusforebyggende arbeid blant bant barn og unge / Innsiktsarbeid**
<https://www.helsedirektoratet.no/om-oss/forsoksordninger-og-prosjekter/nasjonalt-program-for-rusforebyggende-arbeid-blant-barn-og-unge#innsiktsarbeid>

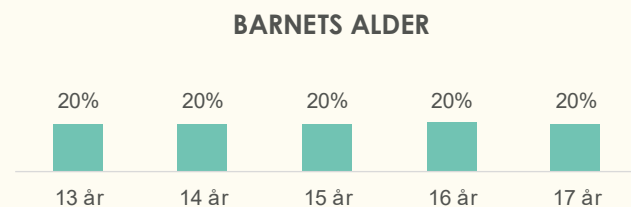
UTVALG #1

Foreldre til barn i alderen 13–17 år

BARNETS KJØNN

55 % gutter
45 % jenter

Metode

Undersøkelsen har blitt gjennomført ved bruk av selvutfylling av webskjema. Til undersøkelsen har vi benyttet Norstats befolkningspanel, et prerekrutert webpanel.

Målgruppe og vekting

Målgruppen består av foreldre med barn mellom 13-17 år. For å sikre tilstrekkelig base per alderstrinn, er respondentene kvotert med 200 foreldre per alderstrinn. Resultatene er ikke vektet.

Gjennomføring

Det ble totalt gjennomført 1011 intervjuer (best effort). Dette gir en feilmargin på +/- 1,4 og 3,1 avhengig av prosentfordeling.

Datainnsamlingen er gjennomført fra uke 10 til uke 12 2026.

UTVALG #2

Ungdom i alderen 15–17 år

Metode

Undersøkelsen har blitt gjennomført ved bruk av selvutfylling av webskjema. Til undersøkelsen har vi benyttet Norstats befolkningspanel, et prerekruttert webpanel som speiler den demografiske sammensetningen i befolkningen.

Gjennomføring

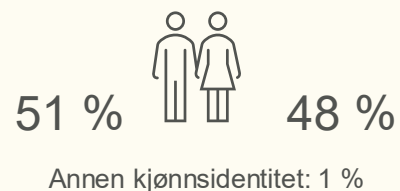
Det ble totalt gjennomført 401 intervjuer (best effort). Dette gir en feilmargin fra +/- 2,1 til +/- 4,9 prosentpoeng avhengig av prosentfordeling.

Datainnsamlingen er gjennomført fra uke 12 til uke 16 2026.

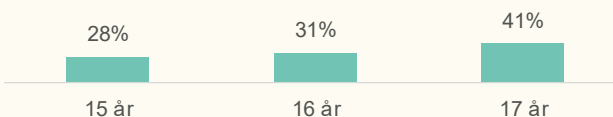
Målgruppe og vekting

Målgruppen består av unge i alderen 15 til og med 17 år. På grunn av små grupper er utvalget kun vektet på kjønn og geografi. 15-åringene er dermed noe underrepresentert, mens 17-åringene er overrepresentert.

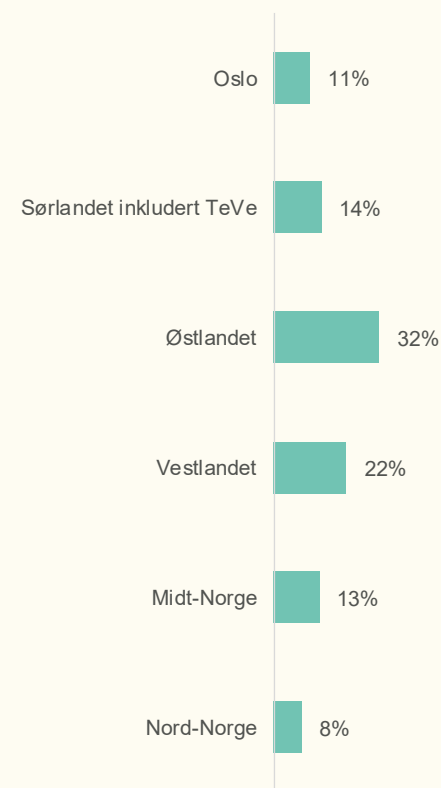
KJØNN

ALDER

GEOGRAFI

Undersøkelsens feilmarginer

Alle undersøkelser er beheftet med feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjevheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knytte seg til bestemte kjennetegn eller adferd.

Feilmarginene ved ulike utvalgsstørrelser og prosentresultat ved 95 % signifikansnivå er vist i tabellen til høyre.

Ved en base på 400 (n=400) kan vi med 95% sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor $\pm 2,1$ og $\pm 4,9$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50 % og minst ved prosentresultater på 5 % / 95 %.

	Prosentresultat									
	5,0 %	10,0 %	15,0 %	20,0 %	25,0 %	30,0 %	35,0 %	40,0 %	45,0 %	50,0 %
Utvalgsstørrelse										
100	4,3 %	5,9 %	7,0 %	7,8 %	8,5 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %	9,8 %	9,8 %
150	3,5 %	4,8 %	5,7 %	6,4 %	6,9 %	7,3 %	7,6 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %
200	3,0 %	4,2 %	4,9 %	5,5 %	6,0 %	6,4 %	6,6 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %
250	2,7 %	3,7 %	4,4 %	5,0 %	5,4 %	5,7 %	5,9 %	6,1 %	6,2 %	6,2 %
300	2,5 %	3,4 %	4,0 %	4,5 %	4,9 %	5,2 %	5,4 %	5,5 %	5,6 %	5,7 %
400	2,1 %	2,9 %	3,5 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %	4,7 %	4,8 %	4,9 %	4,9 %
500	1,9 %	2,6 %	3,1 %	3,5 %	3,8 %	4,0 %	4,2 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
600	1,7 %	2,4 %	2,9 %	3,2 %	3,5 %	3,7 %	3,8 %	3,9 %	4,0 %	4,0 %
700	1,6 %	2,2 %	2,6 %	3,0 %	3,2 %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %	3,7 %
800	1,5 %	2,1 %	2,5 %	2,8 %	3,0 %	3,2 %	3,3 %	3,4 %	3,4 %	3,5 %
900	1,4 %	2,0 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
1000	1,4 %	1,9 %	2,2 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	3,0 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %
1200	1,2 %	1,7 %	2,0 %	2,3 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
1400	1,1 %	1,6 %	1,9 %	2,1 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %
1600	1,1 %	1,5 %	1,7 %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	2,4 %	2,5 %
1800	1,0 %	1,4 %	1,6 %	1,8 %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %
2000	1,0 %	1,3 %	1,6 %	1,8 %	1,9 %	2,0 %	2,1 %	2,1 %	2,2 %	2,2 %

Representativitet i ungdomsutvalget

Et utvalg på 400 respondenter gir statistisk grunnlag for å konkludere om målgruppen totalt sett

Som tabellen på forrige side viser gir ungdomsutvalget en feilmargin på +/- 2,1 til 4,9 prosentpoeng, noe som er et akseptabelt intervall. Grunnen til at man ofte har 1000 intervju i landsrepresentative undersøkelser med personer 18+ er for å kunne bryte ned resultatene på undergrupper i datamaterialet. Feilmarginene er de samme uavhengig av populasjonsstørrelse.

Representativitet handler ikke primært om størrelsen på utvalget. Det handler først og fremst om måten utvalget er trukket på og kilder for uttrekk. Et riktig trukket utvalg på 400 er representativt, mens et feil trukket utvalg på for eksempel 2000 ikke er representativt.

Et utvalg på 400 kan være like representativt som et utvalg på 1000. Prisen man betaler for mindre utvalg er større feilmarginer, ikke tap av representativitet.

SLIK LESER DU RAPPORTEN

RAPPORTENS OPPBYGNING

Rapport har tre analysekapitler, og et innledende kapittel med nøkkelfunn og anbefalinger. Detaljert metode- og utvalgsbeskrivelse samt undersøkelsens design og representativitet finnes helt innledningsvis.

FREMSTILLING AV RESULTATER

Rapporten bygger på kvantitative funn. Resultatene presenteres gjennom grafer og figurer, supplert med beskrivende tekst som forklarer de viktigste tallene, fordelingene og sammenhengene som kommer frem i datamaterialet fra undersøkelsen.

Der det er relevante forskjeller mellom undergrupper (alder, kjønn o.l.), kommenteres dette i teksten tilknyttet aktuell graf og/eller figur. Forskjeller som omtales er statistisk signifikante med mindre annet er oppgitt.

SKALABRUK

I flere av spørsmålene har respondentene svart på skalaer (f.eks. fra «helt uenig» til «helt enig»). I figurene viser vi som regel hele skalaen, slik at leseren kan se fordelingen av svar. I teksten omtaler vi ofte topp- og bunnverdier samlet (f.eks. «andel som er enig eller helt enig»).

Der det er brukt enkelt svar oppgis dette, og der respondentene kunne velge flere alternativer (multisvar) er dette markert.

På tvers av materialet

NØKKELFUNN

1

De fleste tenåringsforeldre og unge i alderen 15 – 17 år har mange informasjonsbehov om ungdom og bruk av rusmidler

Foreldre har størst behov for informasjon om risiko for psykiske plager av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv. Halvparten mener dette ville være nyttig informasjon for dem personlig. Blant unge er andelen betydelig lavere, med 29 prosent. Ut over dette ønsker flest foreldre informasjon om hvor vanlig det er blant unge å bruke illegale rusmidler, og effekten av slike rusmidler på hjernens utvikling når man er ung.

Blant de unge ligger informasjon om effekten av alkohol på hjernens utvikling øverst på listen. På andreplass ligger sannsynligheten for å bli rusavhengig. Risiko for psykiske plager av henholdsvis alkohol og andre rusmidler følger like bak.

2

Bekymringer

Foreldre har et klart mentalt bilde over hvilke rusmidler de er mest og minst bekymret for at barnet deres skal bruke.

Syntetiske og halvsyntetiske rusmidler som MDMA/Ecstasy, kokain og amfetamin bekymrer mest, og alkohol minst. For alkohol er dette en relativ rangering sammenlignet med illegale rusmidler. De fleste foreldrene har en rekke bekymringer rundt negative effekter av alkoholbruk. Øverst ligger bekymring for skader og ulykker, uønskede seksuelle handlinger og økt risiko for å eksperimentere med flere typer rusmidler.

Unges mentale rushierarki sammenfaller med foreldrenes, men med større individuelle forskjeller i rangering. Unges bekymringer handler først og fremst om hvordan illegale rusmidler og alkohol påvirker unges kropp og hoder. Betydelig flere er bekymret for denne effekten for illegale rusmidler enn for alkohol.

Jenter er gjennomgående mer bekymret for uønskede seksuelle handlinger. Dette gjelder også flere mødre enn fedre. Forskjellen ungdommer imellom kan tyde på at flere jenter er bekymret for å bli offer for slike handlinger, mens færre gutter er bekymret for å bli aktør i slike handlinger. Samtidig er det verdt å merke seg at fire av ti gutter er bekymret for temaet.

3

Flertallsmisforståelse

Både voksne og unge tror at bruk av alkohol og illegale rusmidler er vanligere i ungdomsmiljøer generelt enn i miljøet hvor eget barn/en selv ferdes. Samtidig fremstår foreldre mer naive enn de burde: Mens 14 prosent av foreldrene mener at alkohol har en stor plass i miljøet deres barn ferdes i, oppgir 60 prosent av de unge at alkoholbruk er vanlig i deres miljø. Andelen «mistenksomme» foreldre øker med barnets alder, men ligger langt lavere enn ungdommenes erfaringer tilsier.

Når det gjelder illegale rusmidler mener kun åtte prosent av foreldrene at rusmidler som cannabis, kokain og amfetamin har en stor plass i deres barns miljø. Også her er det gap mellom foreldre og barn: Nesten hver tredje ungdom svarer at bruk av andre rusmidler enn alkohol er svært eller ganske vanlig i deres miljø. Eksempelvis oppgir fire av ti 15-åringer at det er vanlig å bruke alkohol i deres miljø, mens én av fire oppgir at det er vanlig å bruke illegale rusmidler. Begge andelene øker med alder, til henholdsvis seks av ti for alkohol og én av tre for andre rusmidler blant 17-åringer.

4

Foreldremisforståelse

Nesten halvparten av ungdommene har prøvd eller bruker å drikke alkohol. Blant foreldre med barn i samme alder som ungdomsutvalget (15–17 år) ligger andelen på 44 prosent. Så her har foreldrene relativt god oversikt. Det er litt større sprik når det gjelder andre rusmidler. Én av ti unge oppgir at de har prøvd eller bruker cannabis/hasj, mens bare tre prosent i det aktuelle foreldreutvalget tror eller vet at deres barn har prøvd dette.

5

Et gjennomgående funn er at fedre er mindre bekymret og mer liberale enn mødre, og at flere jenter enn gutter bruker alkohol

Mødre mener i større grad enn fedre at alkohol og andre rusmidler har en stor plass i ungdomsmiljøet generelt. De er i større grad enige i utsagn som uttrykker bekymring og håper i større grad at barnet venter lengst mulig med å drikke alkohol. Mødre snakker også mer med andre foreldre om alkohol enn det fedre gjør. Mødre med ferske tenåringer er mest bekymret av alle.

Fedre mener i større grad det er viktig at unge lærer å håndtere rus. De er også i større grad enige i at utforskning av rus hører ungdomstiden til, at det å drikke eller ruse seg sammen kan skape samhold og at det er bedre at unge drikker alkohol på fest enn at de blir utestengt sosialt. Selv om andelen enige er høyere blant menn enn kvinner, er det viktig å påpeke at det er stor variasjon blant menn når det gjelder disse utsagnene.

Betydelig flere jenter enn gutter har prøvd eller bruker å drikke alkohol (57 vs. 38 prosent). Den tydeligste årsaken til dette er at jenter i større grad blir påvirket til å drikke alkohol eller prøve andre rusmidler av nære venner og andre ungdommer de ser opp til. I tillegg ferdes jenter i større grad i miljøer der de fleste drikker alkohol eller prøver/bruker andre rusmidler.

6

Opplevelser av press og påvirkning

Temaet drikke-/ruspress er komplekst. Blant de unge oppgir ca. 20 prosent at de opplever press om å drikke alkohol. En av ti opplever press om å prøve eller bruke andre rusmidler. En av fem vedgår at de har smakt eller prøvd alkohol/rusmidler selv om de egentlig ikke hadde lyst.

Samtidig mener halvparten at det er lettere å passe inn blant folk på egen alder hvis man drikker alkohol. Et ønske om å passe inn er den antatt viktigste grunnen til at unge på deres egen alder velger å prøve eller bruke alkohol. Samtidig mener halvparten at det er lett å si nei selv om de fleste andre rundt en drikker alkohol. Påstanden støttes av en utbredt oppfatning om at de fleste ville synes det var helt greit at noen sier nei til alkohol eller andre rusmidler når andre holder på med det. Alternativt at noen ville synes det var helt greit og andre ikke.

Det virker lettere å si nei til illegale rusmidler enn til alkohol. Færre opplever press til å prøve og færre mener det er lettere å passe inn hvis man har prøvd eller bruker andre rusmidler.

Nær halvparten av de unge synes det er lett å bli påvirket av nære venner til å drikke alkohol eller prøve andre rusmidler. Dette er 10 prosentpoeng flere enn andelen foreldre med barn i samme alder (15-17 år) som tror at barnet lett blir påvirket av venner. Unge oppgir også i noe større grad enn foreldre at de blir påvirket av eldre søsken.

Bakteppe

ULIKE TYPER UNGDOMSLIV

OPINIONS REFLEKSJONER

Kartlegging av ungdomsliv

Vi har spurt foreldre og unge om hva som kjennetegner unges hverdagsliv. Trives de på skolen? Har de deltidsjobb? Deltar de på organiserte aktiviteter innen kultur og idrett? Eller liker de best å game og henge med venner fremfor å delta i organiserte aktiviteter? Vi har også målt andelen unge som driver med individuell fysisk trening på helsestudio eller gjennom andre aktiviteter – som det viser seg at halvparten av de unge driver med.

Trivsel og preferanser

I følge foreldrene trives åtte av ti unge godt på skolen. Sju av ti ungdommer bekrefter det samme. Én av tre foreldre oppgir at barnet deres foretrekker å henge med venner fremfor faste aktiviteter, mens halvparten av ungdommene sier at de (egentlig) foretrekker dette – selv om andelen aktive innen ulike aktiviteter er høy.

Organisert vs. uorganisert ungdom

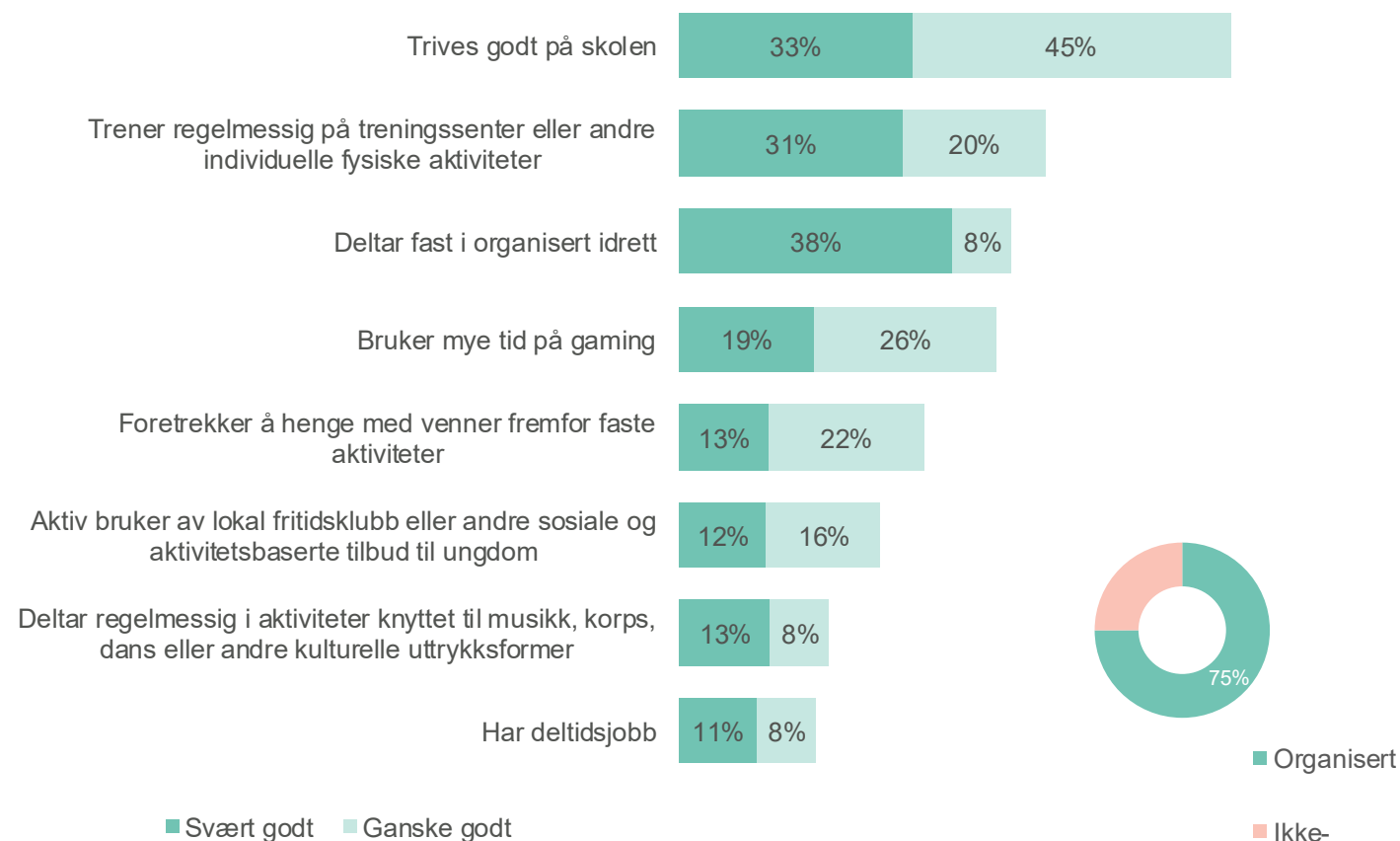
Fjorårets undersøkelse indikerte en mulig forskjell i holdninger til og bruk av rusmidler mellom organisert og uorganisert ungdom. Dette ønsket vi å undersøke nærmere. Vi løste dette ved å spørre hvor godt/dårlig ulike beskrivelser passer «for barnet ditt» og «for deg». Basert på svarene har vi kodet de unge som «organisert» og «uorganisert» for å se om og hvordan dette påvirker foreldenes og de unges holdninger og forhold til rus.

Blant de unge viser funnene ingen signifikante forskjeller. Mens foreldre til organiserte barn er jevnt over mindre liberale, mer bekymret og snakker i større grad med andre foreldre om rus og rusmidler.

Den viktigste forskjellen er **alder**, hvor prøving og press øker med alderen. I tillegg er det flere **kjønnsforskjeller** som er verdt å merke seg med tanke på informasjonstiltak. Menn og gutter er mer liberale, mens jenter og kvinner er mer forsiktige og bekymret.

Ulike typer ungdomsliv

Skole og jobb

I følge foreldrene trives åtte av ti ungdommer godt på skolen. En av ti trives dårlig og like mange trives sånn passe.

Vi har valgt å definere **organisert** basert på om foreldrene synes noen av følgende beskrivelser passer svært eller ganske godt til sitt barn:

- Deltar fast i organisert idrett, trener regelmessig på treningssenter eller andre individuelle fysiske aktiviteter, eller deltar regelmessig i aktiviteter knyttet til musikk, korps, dans eller andre kulturelle uttrykksformer.
- Vi har valgt å inkludere de som trener regelmessig på treningssenter eller andre individuelle treningsaktiviteter basert på funn fra fjorårets rapport: unge som driver med **idrett** trener flere ganger i uka og lever mye av livet sitt gjennom idretten. De er lite orientert mot fest og rus før russetiden nærmer seg.
- De uorganiserte er de som ikke passer inn i de nevnte beskrivelsene.

Noe likt og noen forskjeller

Foreldre til barn i alderen 13–17 år

Høyere andel *bekymrede* blant foreldre med organisert ungdom

- At kokain er lett tilgjengelig for unge (84 vs. 75 prosent blant foreldre med uorganisert ungdom)
- Ulykker og skader ved bruk av alkohol (74 vs. 66 prosent)
- Ulykker og skader ved bruk av andre rusmidler (75 vs. 68 prosent)
- Generell helserisiko ved bruk av andre rusmidler (77 vs. 71 prosent)

Høyere andel *enige* blant foreldre med organisert ungdom

- Snakker med andre foreldre om ungdom, rus og rusmidler (64 vs. 54 prosent)
- Sannsynligheten for å bruke andre rusmidler øker når man drikker alkohol (63 vs. 55 prosent)

Høyere andel *uenige* blant foreldre med organisert ungdom

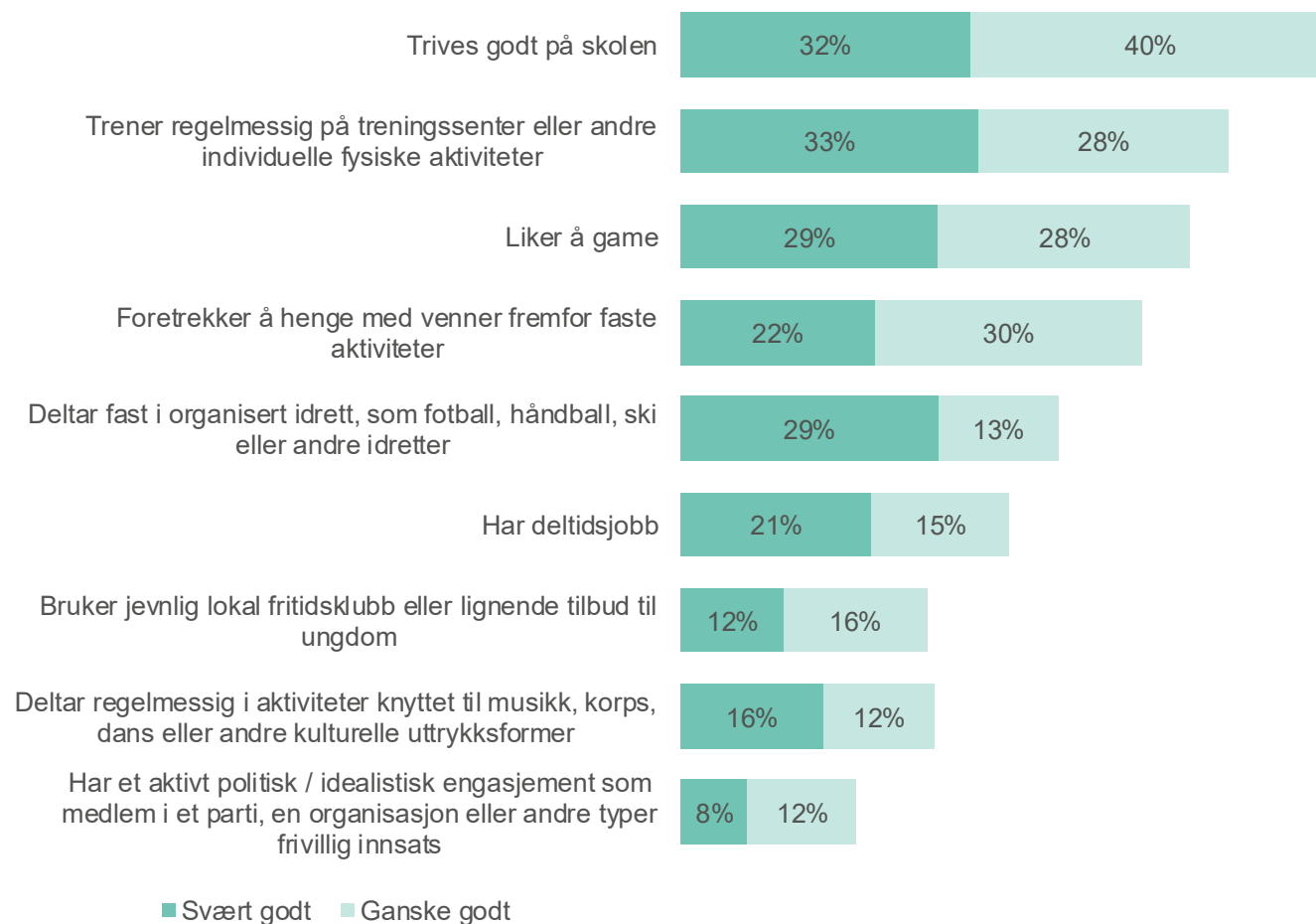
- At det er tryggere at unge under 18 får med alkohol hjemmefra (52 vs. 44 prosent)
- At det er viktig at unge lærer å håndtere rus (23 mot 15 prosent)

Like andeler på tvers av barnas organiseringsgrad

- Vet eller tror at barnet har prøvd ulike rusmidler.
- Om alkohol og andre rusmidler har stor eller liten plass i ungdomsmiljøet generelt og i barnets miljø spesielt.
- Inntrykk av om unge i barnets omgangskrets har kuttet ut alkohol til fordel for andre rusmidler.
- Hvor lett barnet lar seg påvirke av andre.
- I hvilken grad de snakker med barnet sitt om rus og rusmidler.
- I hvilken grad de stoler på at barnet forteller sannheten om bruk av rusmidler uansett type.

Ulike typer ungdomsliv

Skole og jobb

Nær tre av fire unge trives godt på skolen (72 prosent). Én av tre har deltidsjobb (36 prosent) .

Flest organiserte aktiviteter

På fritiden trener 6 av 10 regelmessig på treningssenter eller driver med andre individuelle fysiske aktiviteter. Blant de formelt organiserte ungdommene finner vi flest i organisert idrett. Hver fjerde ungdom deltar regelmessig i aktiviteter knyttet til musikk, korps, dans eller andre kulturelle uttrykksformer. Og hver femte har et aktivt politisk eller idealistisk engasjement.

Liker uorganiserte aktiviteter

Nær seks av ti liker å game. Over halvparten foretrekker (egentlig) å henge med venner fremfor å delta på faste aktiviteter. Én av fire bruker jevnlig lokal fritidsklubb eller lignende tilbud til ungdom.

NB: Kategoriene er ikke gjensidig utelukkende.

Mykt likt og noen kjønnsforskjeller

Ungdom i alderen 15–17 år

Likheter

- Trives godt på skolen (75 vs. 70 prosent)
- Trener regelmessig på treningssenter eller andre individuelle fysiske aktiviteter (64 vs. 58 prosent)
- Deltar regelmessig i aktiviteter knyttet til musikk, korps, dans eller andre kulturelle uttrykksformer (28 prosent for begge kjønn)
- Bruker jevnlig fritidsklubb eller lignende tilbud til ungdom (30 vs. 24 prosent)
- Har et aktivt politisk/idealistisk engasjement som medlem i et parti, en organisasjon eller andre typer frivillig innsats (22 vs. 17 prosent)
- Foretrekker å henge med venner fremfor faste aktiviteter (55 vs. 48 prosent)

Flere gutter enn jenter

- Deltar fast i organisert idrett, som fotball, håndball, ski eller andre idretter (51 vs. 33 prosent)
- Liker å game (82 vs. 30 prosent)

Flere jenter enn gutter

- Har deltidsjobb (44 vs. 30 prosent)

*Like resultater innenfor feilmargin opp til 4,9 prosentpoeng og avrundinger av promille til hel prosent

A photograph of a woman with short brown hair, wearing a white ribbed sweater, looking out of a large window in a bright room. A semi-transparent red rectangular overlay is positioned on the right side of the image, containing white text. The background shows a blurred view of a city street through the window.

FORELDRE TIL UNGDOM I ALDEREN 13–17 ÅR

FORELDREUTVALG

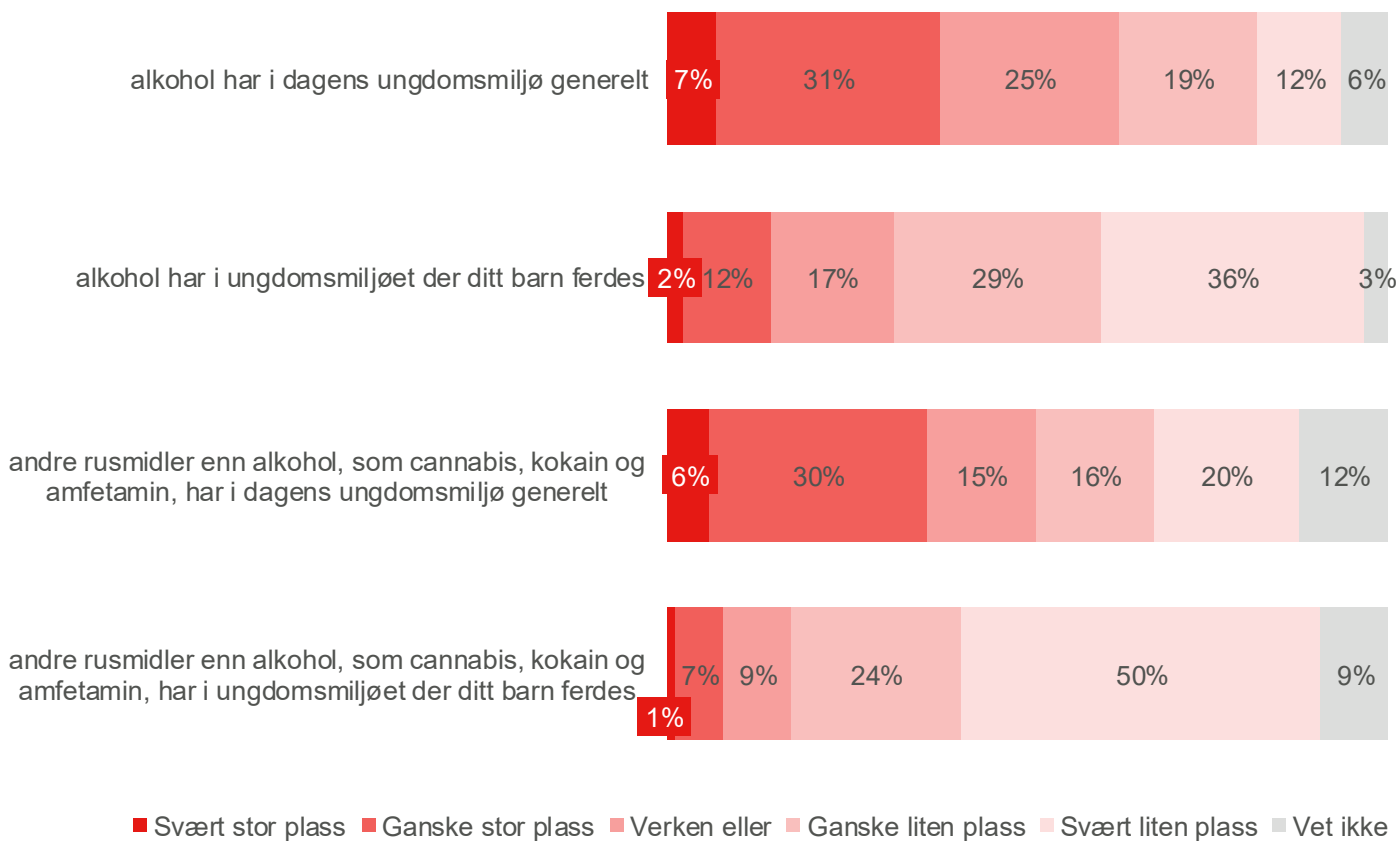
OPPLEVELSER AV UNGDOM OG RUS

Større tro på eget barns miljø enn ungdomsmiljøet generelt

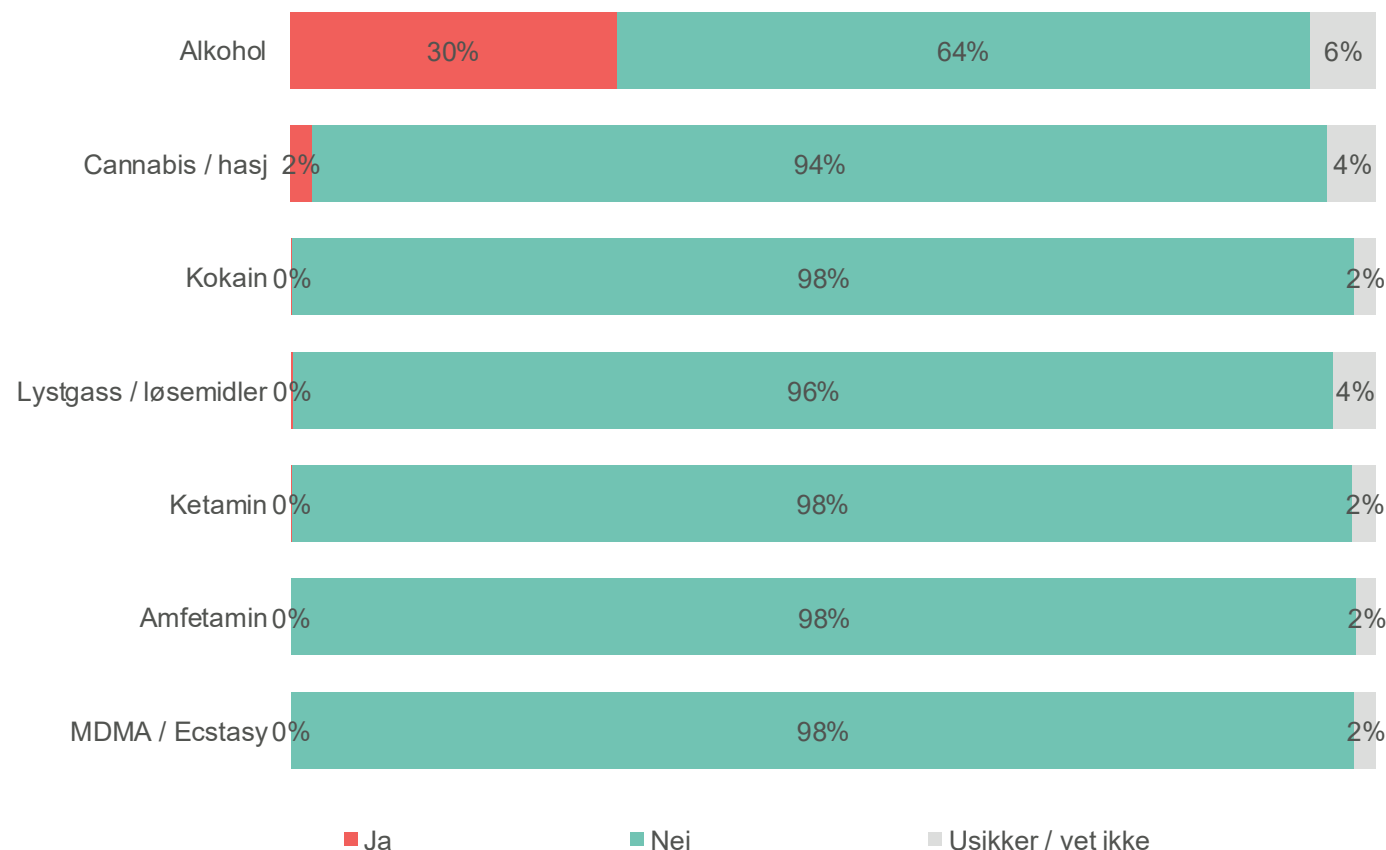
Barnets alder: Foreldre til barn på 16–17 år opplever i større grad at alkohol har stor plass i ungdomsmiljøet, både generelt (46 vs. 33 prosent) og i barnets eget miljø (25 vs. 7 prosent) – sammenlignet med foreldre til barn på 13–15 år.

Foreldres kjønn: Kvinner mener i større grad enn menn at alkohol og andre rusmidler har stor plass i ungdomsmiljøet generelt. Også i barnets eget miljø anser flere kvinner enn menn andre rusmidler som utbredt (10 vs. 5 prosent).

Uavhengig av kjønn og barnets alder er mønsteret tydelig: Foreldre vurderer at alkohol og rusmidler har mindre plass i barnets *eget* miljø enn i ungdomsmiljøet generelt.

Svært få foreldre vet eller tror at barnet deres har prøvd andre rusmidler enn alkohol

Tre av ti foreldre mener barnet har prøvd eller bruker alkohol.

Andelen øker tydelig med barnets alder: 54 prosent blant foreldre med barn på 16–17 år, 23 prosent for foreldre til 15-åring og 9 prosent for barn i alderen 13–14 år.

Samme mønster gjelder cannabis/hasj, men på et langt lavere nivå (med henholdsvis 3 prosent for de eldste, 2 prosent for 15-åring og 0 prosent 13–14 åringer).

Utover cannabis er det ingen foreldre i utvalget som vet eller tror at barnet har prøvd noen av de andre rusmidlene som er undersøkt.

OPINIONS REFLEKSJONER

Resultatene bekrefter flertallsmyten.

Langt flere foreldre tror at alkohol og andre rusmidler har en stor plass i dagens ungdomsmiljø generelt enn i miljøet der deres eget barn ferdes.

At få unge bruker andre rusmidler enn alkohol bekreftes av andre kilder.

Kun to prosent av foreldrene oppgir at barnet deres har prøvd eller bruker **cannabis/hasj**, og ingen tror at barna har prøvd de andre rusmidlene som er undersøkt. Ved første øyekast kan dette virke naivt, men en undersøkelse på [Forebygging.no](https://forebygging.no) viser at rusbruken blant unge er relativt lav. Fire av ti unge sier nei til alkohol og ulovlige rusmidler. Denne andelen har holdt seg stabil de siste ti årene, mens andelen som drikker seg beruset og bruker illegale rusmidler har økt fra fire til åtte prosent.

**Undersøkelsen er gjennomført av Willy Pedersen, Anders Bakken og Tilmann von Soest ved OsloMet og er basert på en tiårig tidsserie fra Ungdata per 2025.*

Foreldrenes oppfatninger harmonerer med Helsedirektoratets oppvekstprofiler

Helsedirektoratets oppvekstprofiler for kommuner, bydeler og fylker 2026* bekrefter at de fleste ungdommer ikke har prøvd **illegale rusmidler**. Bruken av **vape** øker, mens bruken av **alkohol** blant tiendeklassinger er betydelig lavere enn på starten av 2000-tallet. Per 2025 oppgir 15 prosent av jentene og 13 prosent av guttene på ungdomsskolen at de har vært beruset av alkohol det siste året. På videregående øker andelen markant, og på VG3 oppgir 79 prosent av jentene og 75 prosent av guttene at de har vært beruset på alkohol det siste året. At alkoholbruken øker med barnas alder, stemmer også med foreldrenes inntrykk i Opinions undersøkelse.

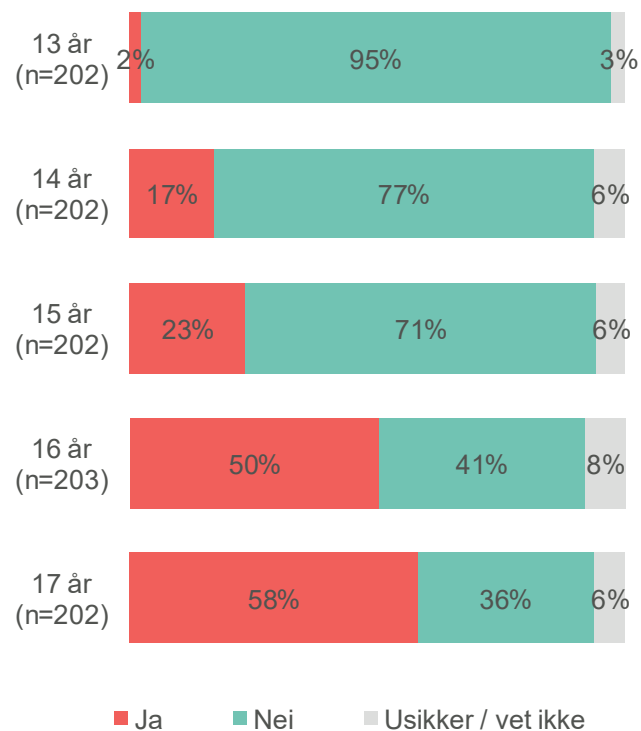
I sum viser undersøkelsene at flertallet at dagens unge ikke bruker andre rusmidler enn alkohol. I de yngre aldersklassene er bruken av alkohol lav, mens bruken øker markant på videregående.

** Basert på Ungdata 2025*

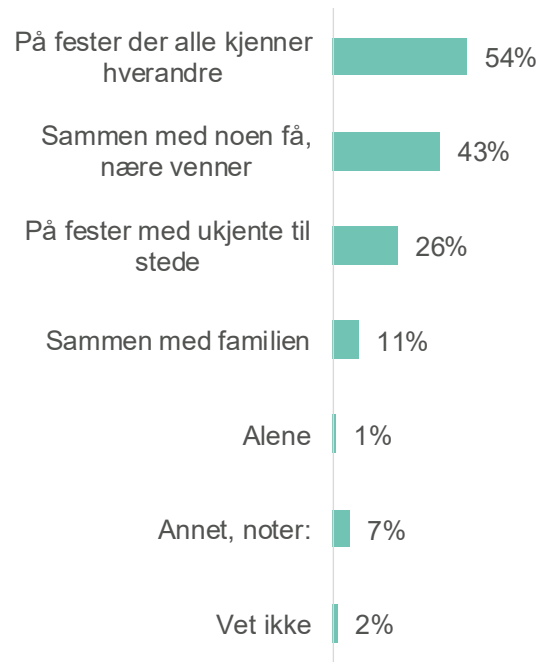

Alkohol: situasjoner og tilgang

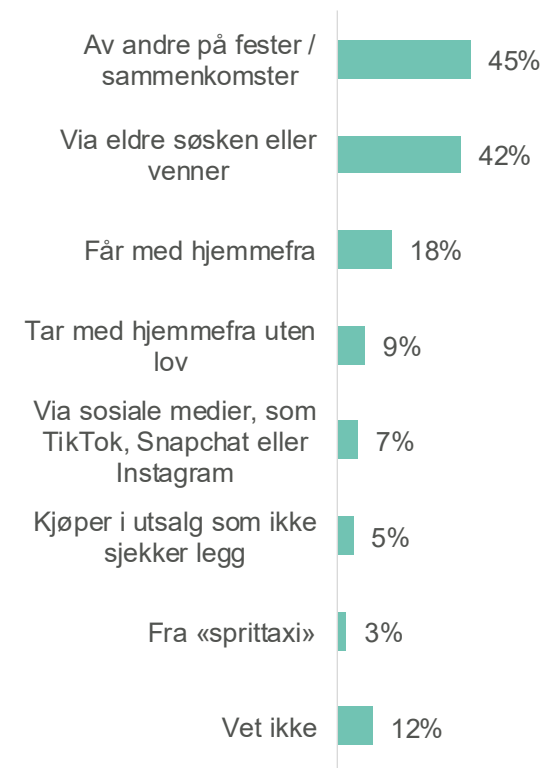
Andel som vet eller tror barnet har drukket alkohol (n=1011)

Situasjoner hvor foreldrene tror barnet har drukket alkohol (n=304)

Hvor får barnet tilgang på alkohol? (n=304)

Alkohol: situasjoner og tilgang

Blant foreldre som tror barnet har drukket alkohol

Blant foreldre som sier at de vet eller tror at barnet har drukket alkohol, mener flest at det skjedde i følgende situasjoner:

- fester der alle kjenner hverandre, eller
- sammen med noen få nære venner

Når det gjelder hvordan barnet fikk tak i alkoholen, oppgir flest at det skjer gjennom andre på fester/sammenkomster eller via eldre søsken/venner.

Situasjoner der alkohol kan skaffes/forekomme

NB (grunnlag): 38 barn er i aldersgruppen 13–14 år og 47 barn er i aldersgruppen 15 år.

Når det gjelder fester der alle kjenner hverandre, svarer foreldrene oftere at dette er en situasjon der ungdom får tilgang:

- 62 % blant foreldre til barn på 16–17 år
- 45 % blant foreldre til barn på 15 år
- 21 % blant foreldre til barn på 13–14 år

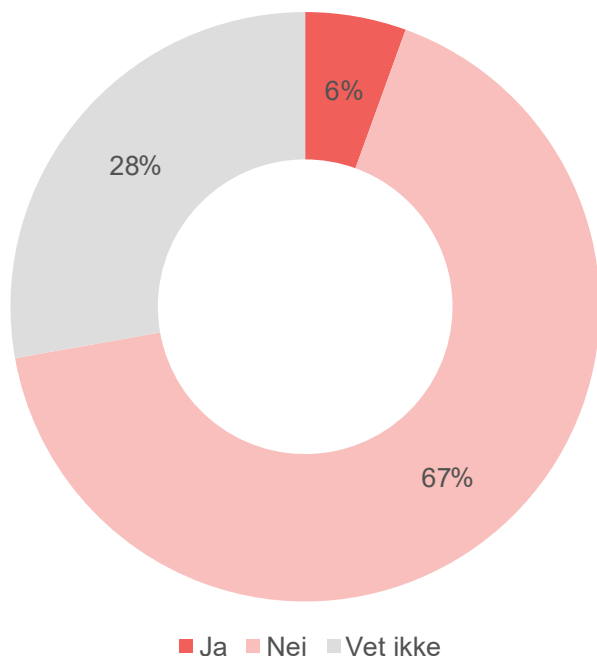
Forskjellene gjelder også mellom de to yngste gruppene.

Det er også flere foreldre som peker på fester der det er ukjente til stede som en relevant situasjon blant foreldre til barn på 15–17 år enn blant de med barn på 13–14 år.

Få har inntrykk av at unge i barnets omgangskrets bruker andre rusmidler i stedet for alkohol

Har du inntrykk av at noen unge i ditt barns omgangskrets har kuttet ut alkohol og bruker andre rusmidler som cannabis, kokain eller amfetamin istedenfor?

Få foreldre mener ungdommer erstatter alkohol med andre rusmidler

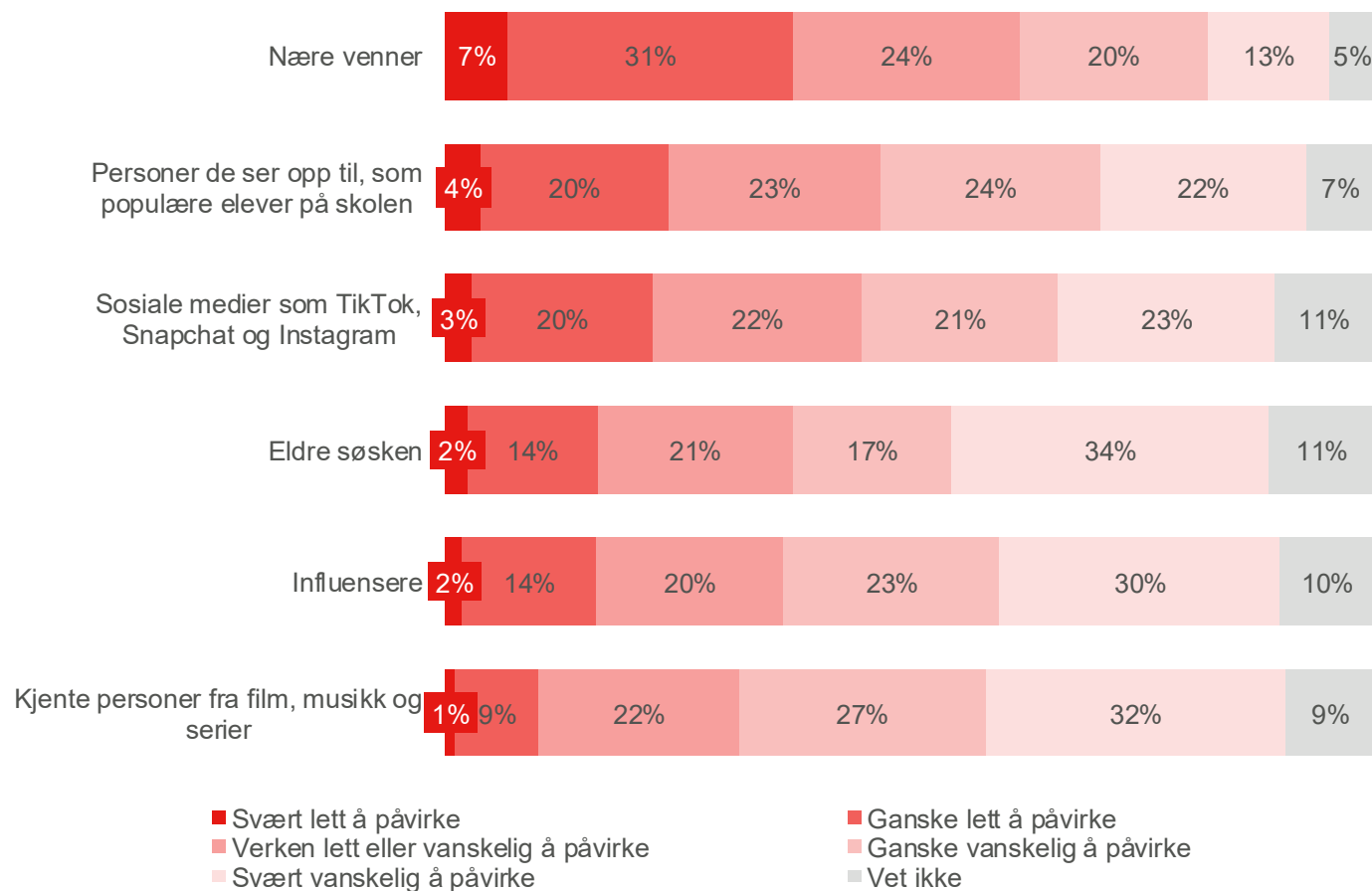
Majoriteten av foreldrene har *ikke* inntrykk av at unge i barnets omgangskrets har kuttet ut alkohol og bruker andre rusmidler istedenfor (67 prosent).

6 prosent har inntrykk av noen unge gjør et slikt bytte. Nær tre av ti er usikre.

Det er ingen forskjeller mellom undergrupper, verken når det gjelder foreldrenes kjønn eller alder, eller barnas kjønn eller alder.

Foreldrene mener barna enklest lar seg påvirke av nære venner, og i liten grad av kjente personer og influensere

Unge blir mest påvirket av nære venner

Fire av ti foreldre tror barna lett lar seg påvirke av nære venner, mens én av fire mener de lett blir påvirket av personer de ser opp til, som populære elever på skolen.

Andelen som mener barna lett blir påvirket av sosiale medier synker jo eldre barna er. Blant de med barn på 13–14 år og de med barn på 16–17 år tror hhv. 27 prosent og 18 prosent at disse lett blir påvirket av sosiale medier.

Mindre kraft i influensere?

At unge ikke er like opptatt av influensere som før, fremgår av Opinions UNG-undersøkelser. Per 2026 er tilliten til influensere/profiler svært lav: Kun tre prosent av ungdom i alderen 15–25 år oppgir at de har høy tillit til denne påvirkerggruppen.

Majoriteten mener barnet deres i liten grad opplever press om å drikke alkohol eller prøve andre rusmidler

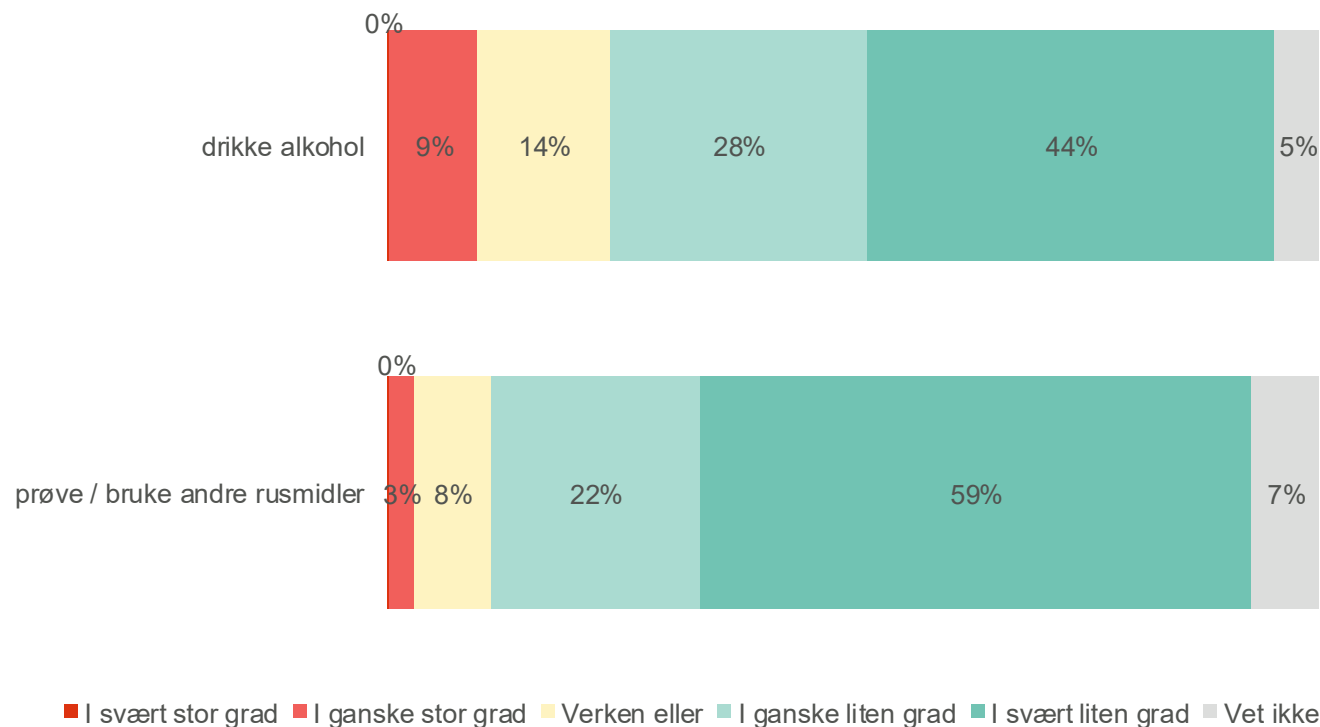
Lite ruspress

Ingen foreldre mener barnet deres i svært stor grad opplever press om å drikke alkohol eller prøve/bruke andre rusmidler.

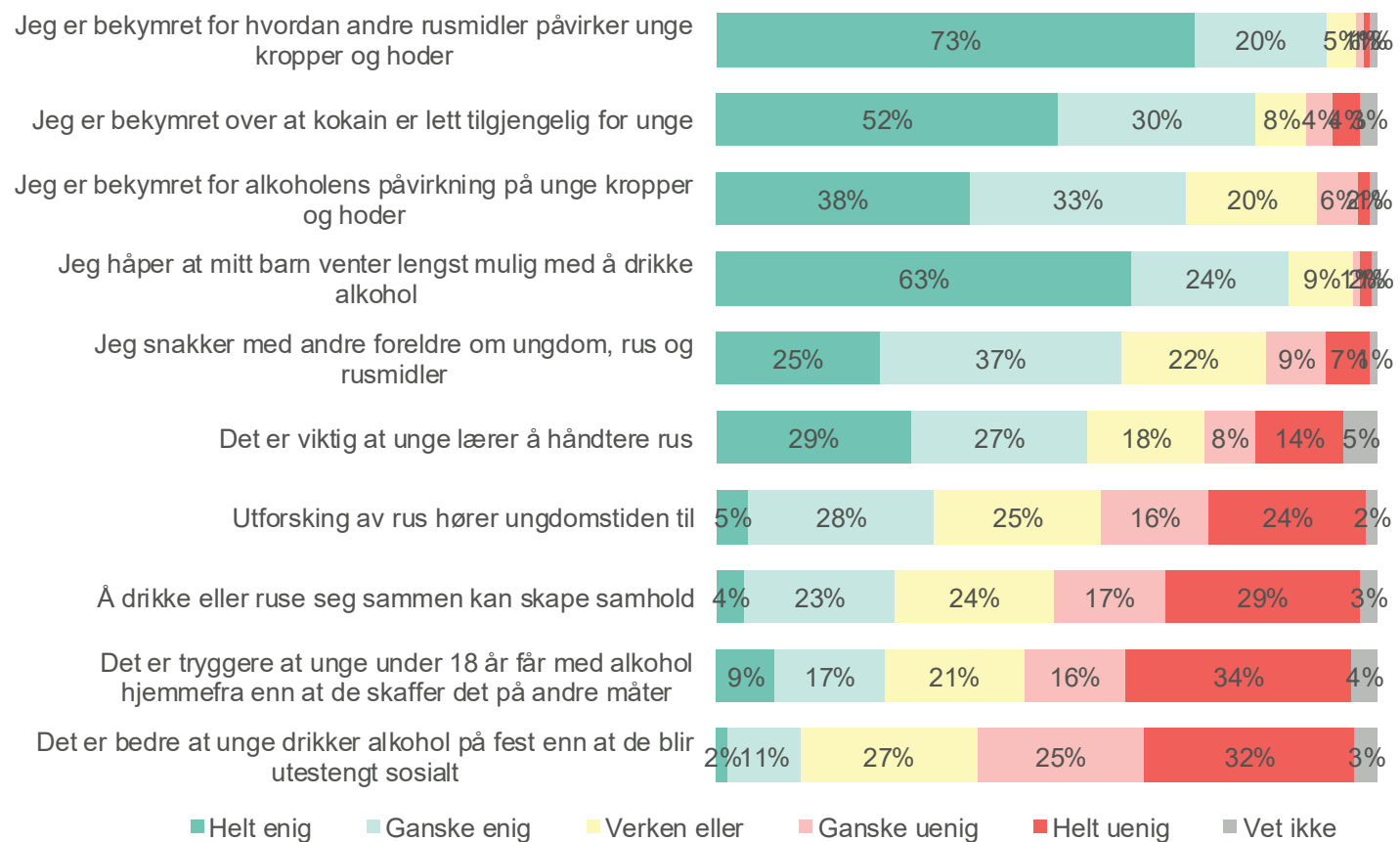
Én av ti mener barnet deres i ganske stor grad opplever press om å drikke alkohol. Opplevelsen gjelder i større grad barn i 16–17 årsalderen enn barn på 13–15 år (17 vs. 5 prosent).

Syv av ti foreldre mener barnet deres i liten grad opplever press om å drikke alkohol.

Kun 3 prosent mener barnet opplever press om å prøve andre rusmidler – her spiller ikke barnets alder noen rolle.

7 av 10 foreldre bekymrer seg for hvordan andre rusmidler påvirker unge kropper og hoder

Tre typer utsagn

Grafens tre øverste utsagn uttrykker bekymring. De to neste er mer nøytrale, mens de fem nederste er mer liberale.

Høy andel bekymringer og et ønske om å vente

Som grafen viser er det totalt sett høy grad av enighet om utsagnene som gjelder bekymring, samt at de fleste håper at barnet venter lengst mulig med å drikke alkohol.

Liberale holdninger

Når det gjelder de mer liberale utsagnene er variasjonen betydelig større, særlig basert på foreldrenes kjønn. For eksempel mener én av tre foreldre at utforsking av rus hører ungdommen til, én av fire stiller seg nøytrale til utsagnet og fire av ti er avvisende. Se kjønnsforskjeller på neste side og les mer om ulike foreldretyper på side 50.

Menn er mer liberale enn kvinner

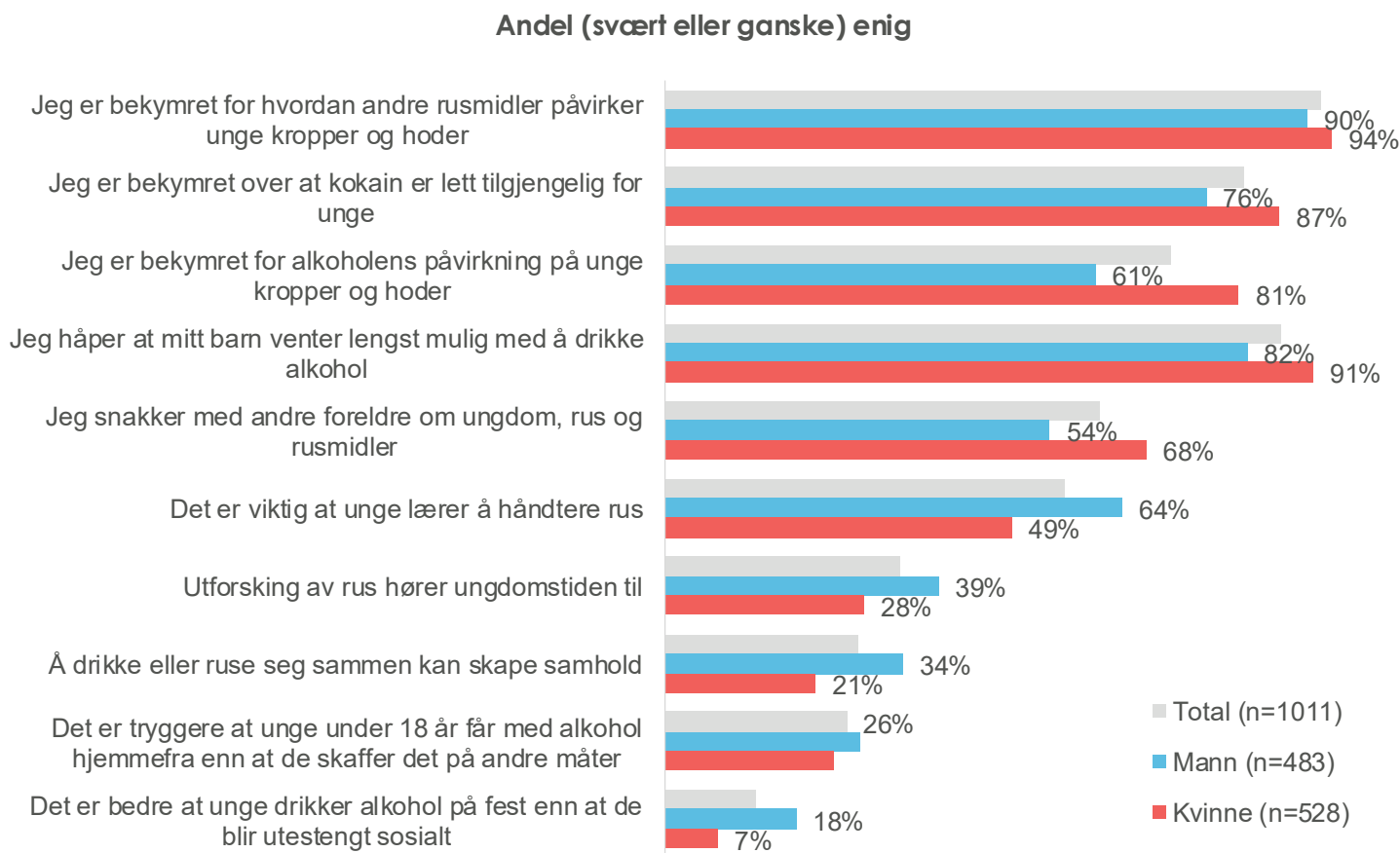
Kvinner er i større grad enn menn enig i utsagn som uttrykker bekymring. Forskjellen er særlig stor når det gjelder bekymring rundt hvordan alkohol påvirker unge kropper og hoder. Det er også en større andel kvinner som håper at barnet venter lengst mulig med å drikke alkohol, og som snakker med andre foreldre om ungdom og rus.

Flere menn enn kvinner er liberale

På motsatt er det en betydelig større andel menn som mener det er viktig at unge lærer å håndtere rus. Menn er også i større grad enige i at utforskning av rus hører ungdomstiden til, at det å drikke eller ruse seg sammen kan skape samhold og at det er bedre at unge drikker alkohol på fest enn at de blir utestengt sosialt. Selv om andelen enige er høyere blant menn enn kvinner, er det viktig å påpeke at det er stor variasjon blant menn når det gjelder disse utsagnene.

Tryggere å sende med barna alkohol hjemmefra

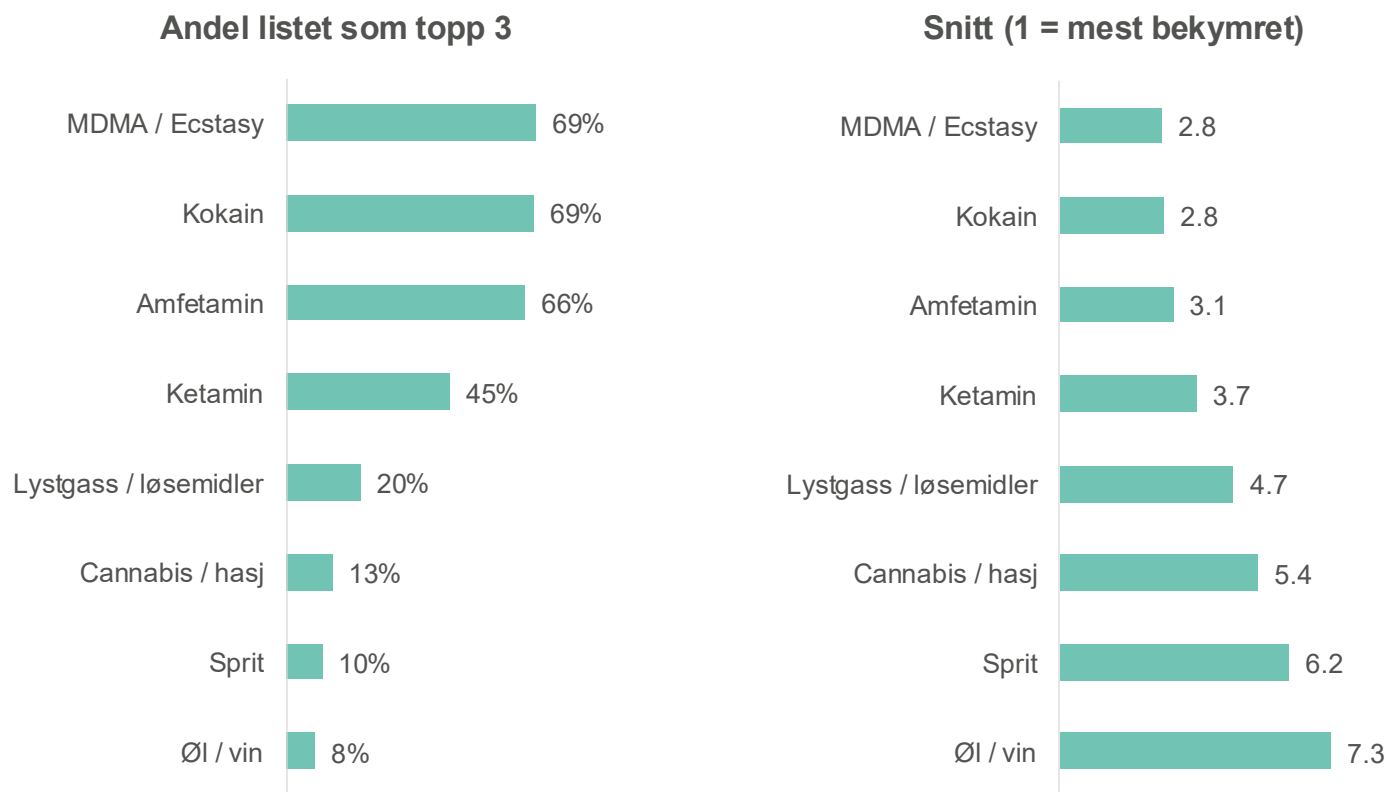
På dette utsagnet er det større enighet blant kjønnene. Andel enige er lik, mens kvinner i større grad enn menn er uenige (55 vs. 44 prosent).

FORELDREUTVALG

BEKYMNINGER OG RUSHIERARIKI

Mest bekymret for syntetiske rusmidler

Et stabilt mentalt rushierarki

Hvilke rusmidler er foreldre mest og minst bekymret for?

Resultatene er de samme som i fjorårets undersøkelse: Syntetiske og halvsyntetiske rusmidler som MDMA/Ecstasy, kokain og amfetamin bekymrer mest. Syv av ti foreldre har disse på sin topp 3-liste over hva som bekymrer mest av de nevnte rusmidlene.

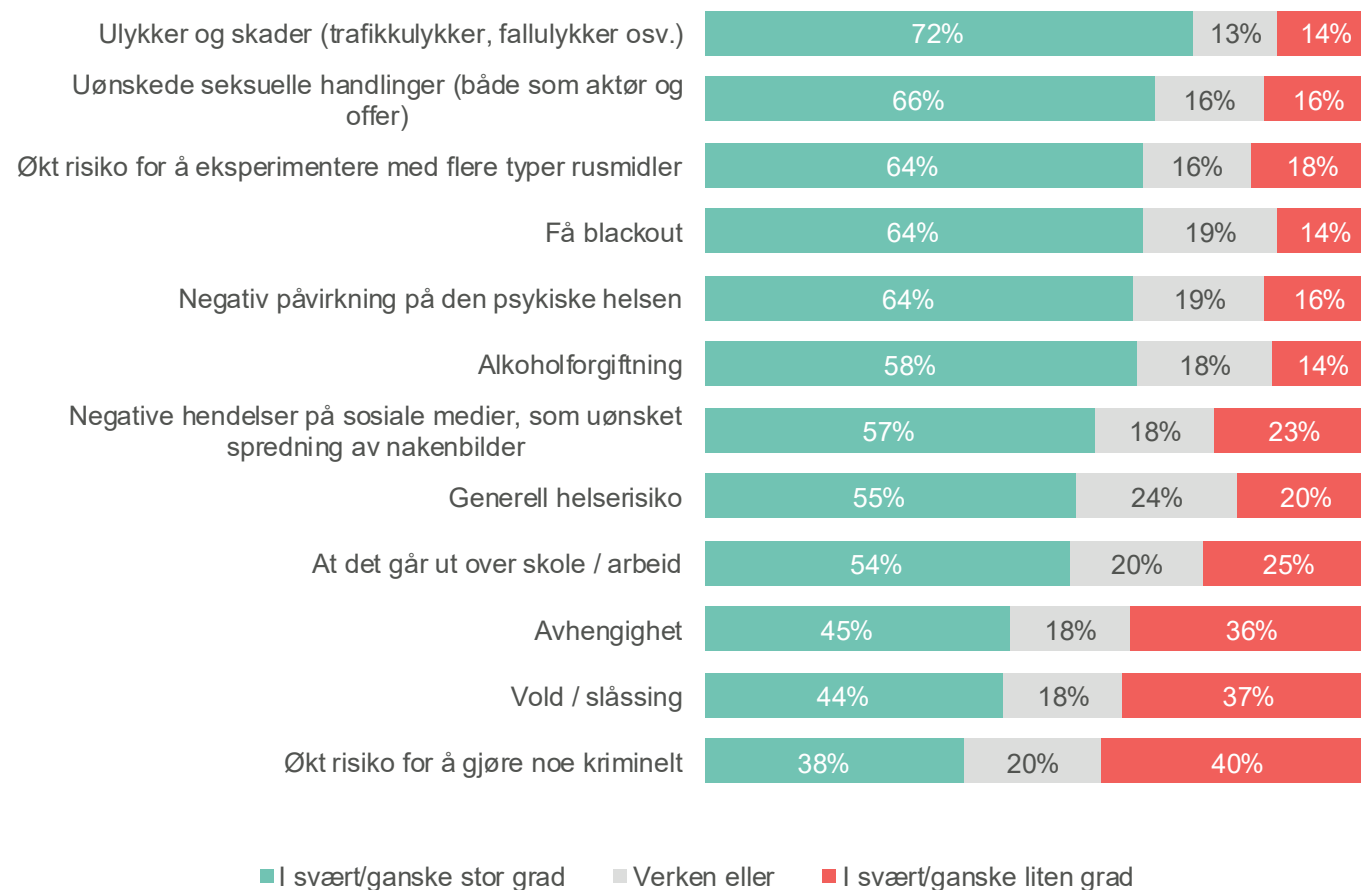
Snittene på 2,8 – 3,1 viser at et flertall rangerer de nevnte rusmidlene høyst på listen over rusmidler de er mest bekymret for at barnet deres skal bruke.

Alkohol bekymrer minst. Jo lavere alkoholstyrke, jo mindre bekymring.

ALKOHOL

Ulykker og skader skaper størst bekymring blant foreldre

Mange bekymringer ved alkoholbruk

Selv om foreldre er minst bekymret for alkohol sammenlignet med bruk av andre rusmidler, har flertallet en rekke bekymringer knyttet til mulige negative følger av alkoholbruk.

Flest er bekymret for skader og ulykker og uønskede seksuelle handlinger. Seks av ti er bekymret for økt risiko for å eksperimentere med flere typer rusmidler og negativ påvirkning på barnets psykiske helse. Nesten like mange har direkte rusrelaterte bekymringer, som blackout og alkoholforgiftning. En tilsvarende andel er bekymret for negative hendelser på sosiale medier. Mer enn halvparten er bekymret for generell helserisiko og at det skal gå ut over skole/arbeid.

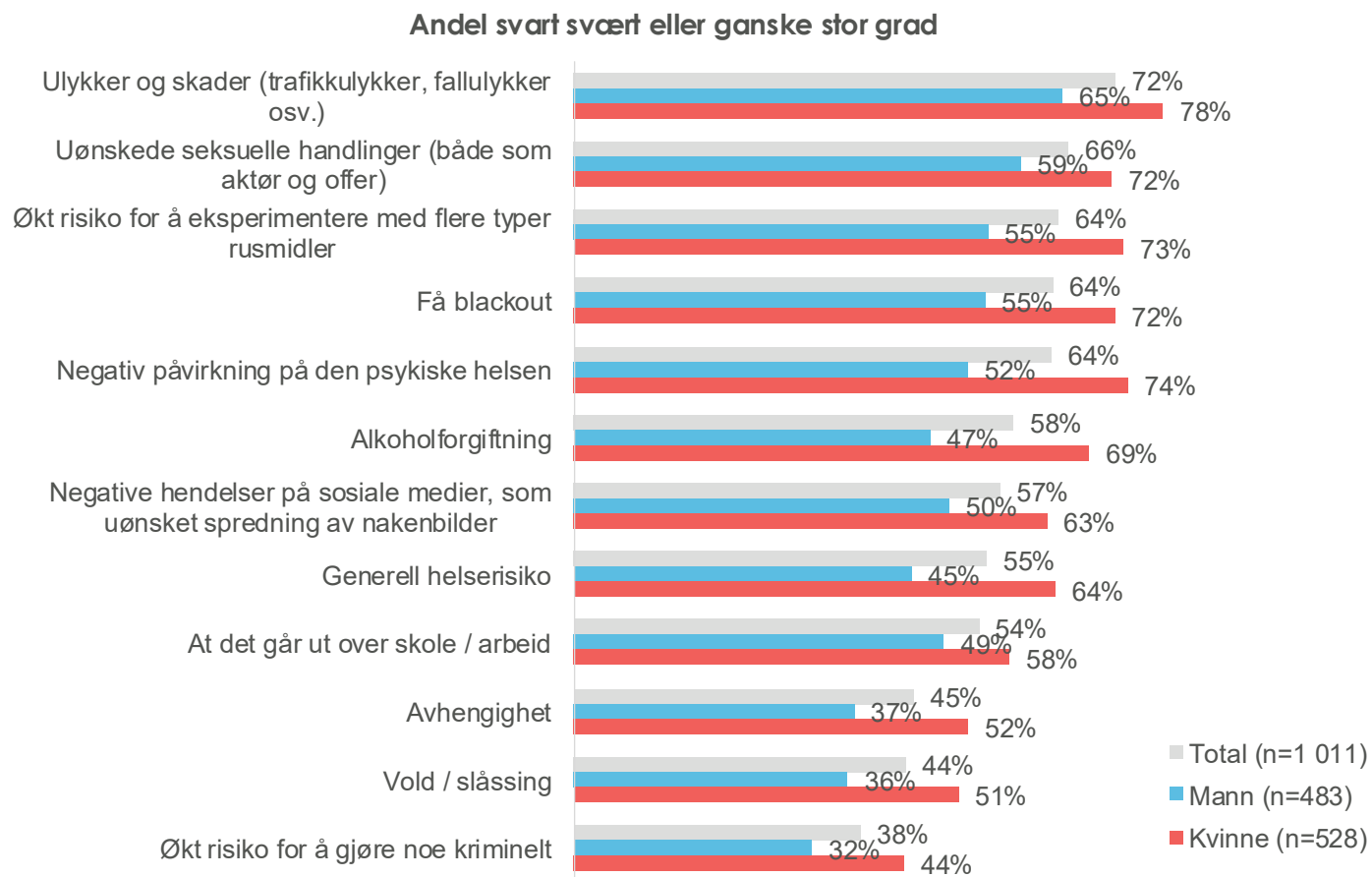
Grad av bekymring avtar med barnets alder. Jo eldre barnet er, jo mindre bekymret er foreldrene for flertallet av situasjonene.

Kjønnsforskjeller

Mødre er mest bekymret

Kvinner bekymrer seg i betydelig større grad enn menn for samtlige forhold.

Størst bekymring for negativ påvirkning på den psykiske helsen

Helserisiko bekymrer mest

Ved bruk av andre rusmidler enn alkohol er flest foreldre bekymret for helserisiko, fra negativ påvirkning på barnets psykiske helse til at det kan skade hjernens utvikling og generell helserisiko. Mange er også bekymret for ulykker og skader.

Graden av bekymring for negativ effekt på barnets helse og at det kan gå ut over skole/arbeid, risiko for avhengighet og risiko for å gjøre noe kriminelt er betydelig høyere ved bruk av andre rusmidler enn ved alkohol.

Bekymringsnivået for å dø av en overdose illegale rusmidler vs. å få blackout og alkoholforgiftning er likt.

Psykisk helse og utvikling bekymrer flest

Mødre er mest bekymret

Som ved bekymringer for risiko ved alkoholbruk, er andelen som er bekymret for ulike risikoer knyttet til bruk av illegale rusmidler større blant kvinner enn blant menn.

Avhengighet er eneste forhold hvor andelen bekymret er lik blant kvinner og menn.

OPINIONS REFLEKSJONER

Underliggende frykt

Selv om foreldre er minst bekymret for at barnet deres skal bruke alkohol, har flertallet en rekke bekymringer knyttet til mulige følger av alkoholbruk. Bak bekymringene ligger en uro over at alkoholbruk kan ha mange skadevirkninger.

Kjent og «kjært» versus ukjent og skremmende

Rangeringen av rusmidler foreldre er mest og minst bekymret for er den samme som i fjor. Illegale rusmidler bekymrer mest, mens alkohol bekymrer minst – relativt sett. Det at alkohol er et lovlig og velkjent rusmiddel både i samfunnet og fra foreldenes egen oppvekst, gjør det mindre skremmende. Hasj kommer også lang nede på listen. Det betyr likevel ikke at foreldre er ubekymret for barnas bruk av disse rusmidlene.

Mediebilde vs. virkelighet

Bruk av kokain og amfetamin er hyppig omtalt i mediene, noe som bidrar til å holde liv i flertallsmysten og bygger opp under foreldrenes bekymringer. Blant annet omtalte Aftenposten i mars 2026 en europeisk avløpsvannundersøkelse som viser at de norske byene Trondheim, Oslo og Bergen fortsatt ligger i europatoppen på amfetamin, noe de har gjort i flere år. Mens kokainbruken har flatet ut etter sterk vekst tidligere. I Oslo går bruken av cannabis ned. At resultatene fra avløpsvannanalyser kun er en indikasjon på rusbruk, og ikke sier noe om hvor mange eller hvem som har brukt rusmidlene, er ikke nødvendigvis noe alle får med seg.

<https://www.aftenposten.no/norge/i/bOg1ov/norge-i-europatoppen-paa-amfetamin>

FORELDREUTVALG

SAMTALER OM RUS

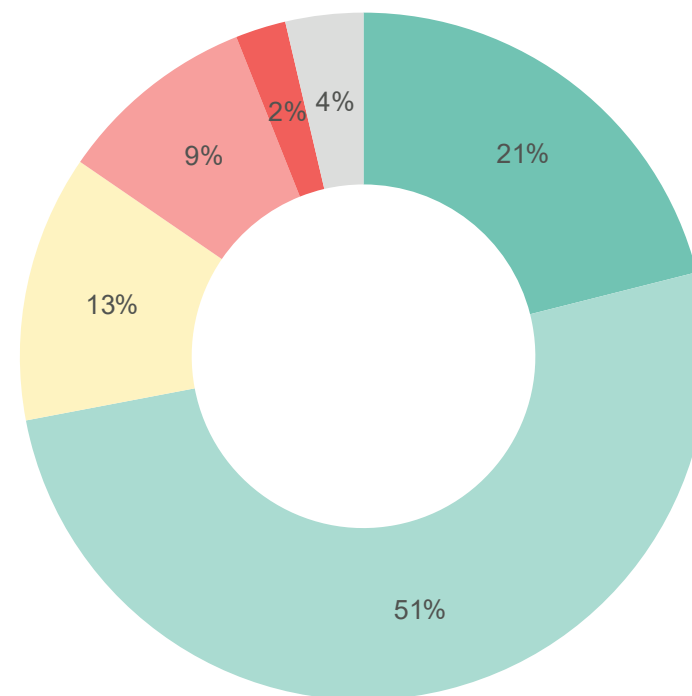
7 av 10 oppgir at de snakker med barnet sitt om rus og rusmidler

Flere mødre enn fedre snakker med barnet sitt om rus

En betydelig større andel kvinner enn menn oppgir at de i svært eller ganske stor grad snakker med barnet sitt om rus og rusmidler (78 vs. 65 prosent). Selv om flere mødre oppgir dette, vise tallene at mer enn seks av ti fedre også gjør det.

Samtalene tiltak med barnas alder

Signifikant større andel foreldre med barn i alderen 16–17 år snakker med dem om rus og rusmidler.

■ I svært stor grad ■ I ganske stor grad ■ Verken eller ■ I ganske liten grad ■ I svært liten grad ■ Vet ikke

Erfaringer med å snakke med barnet om rus

Høy tillitt til at barnet forteller sannheten

Syv av ti stoler på at barnet forteller sannheten om bruk av rusmidler uansett type. Andelen er noe høyere blant foreldre til jenter enn blant foreldre til gutter (73 vs. 66 prosent). Flere jenteforeldre opplever at barna er åpne for å snakke om rus. Flere gutteforeldre svarer *verken - eller*.

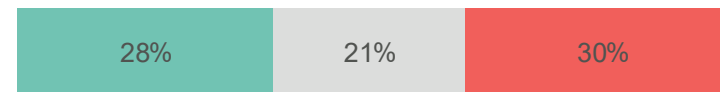
Mødre mindre konfliktsky?

Mødre er i noe mindre grad enn fedre usikre på hvordan de skal ta opp tema (79 vs. 69 prosent svarer at utsagnet passer dårlig) og synes i mindre grad det er for invaderende for barnets privatliv å ta opp tema (84 vs. 79 prosent svarer at utsagnet passer dårlig).

Jeg stoler på at barnet mitt forteller sannheten om bruk av rusmidler uansett hvilken type

Jeg vet for lite om andre rusmidler enn alkohol

Barnet mitt vil ikke snakke med meg om tema

Jeg er usikker på hvordan jeg skal ta opp tema

Å spørre barnet mitt om rus kan ødelegge tilliten mellom oss

Det er for invaderende for barnets privatliv

■ Passer svært/ganske godt

■ Verken eller

■ Passer svært/ganske dårlig

FORELDREUTVALG

INFORMASJONSBEHOV

Halvparten ønsker informasjon om risiko for psykiske plager av illegale rusmidler

Informasjon om illegale rusmidler på topp

Flest ønsker informasjon om risiko for psykiske plager og effekter på hjernens utvikling av andre rusmidler enn alkohol når man er ung. I tillegg ønsker mange informasjon om hvor vanlig det er blant unge å bruke slike rusmidler, samt god informasjon om virkning og utbredelse av ulike rusmidler.

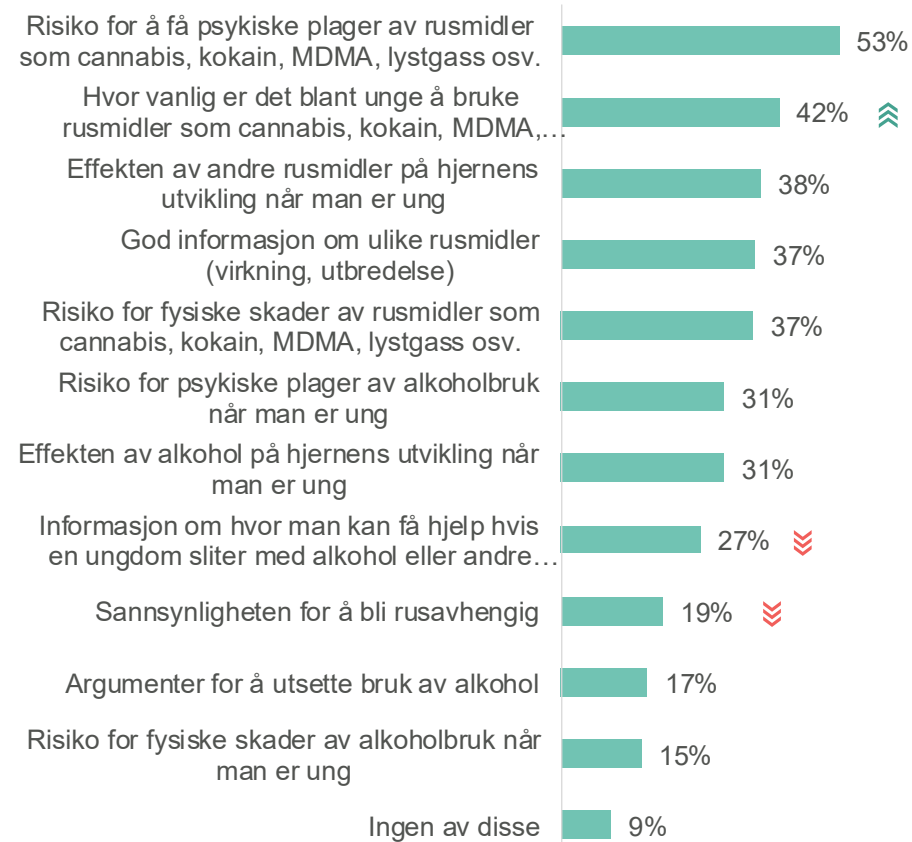
Kjønns- og aldersforskjeller

Kvinner er betydelig mer opptatt av informasjon om hvor man kan få hjelp hvis en ungdom sliter med alkohol eller andre rusmidler (30 vs. 23 prosent).

Foreldre til 15-åringer er signifikant mer opptatt av effekten andre rusmidler kan ha på hjemens utvikling når man er ung. Foreldre til 13-åringer er mer opptatt av argumenter for å utsette bruk av alkohol.

Endringer fra i fjor:

Andelen som ønsker informasjon om hvor vanlig det er blant unge å bruke ulike rusmidler øker med fem prosentpoeng fra i fjor, mens andelen som ønsker informasjon om hvor man kan få hjelp, samt sannsynligheten for å bli rusavhengig, går ned med henholdsvis åtte og fire prosentpoeng.

Seks av ti er enige i at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler øker når man drikker alkohol

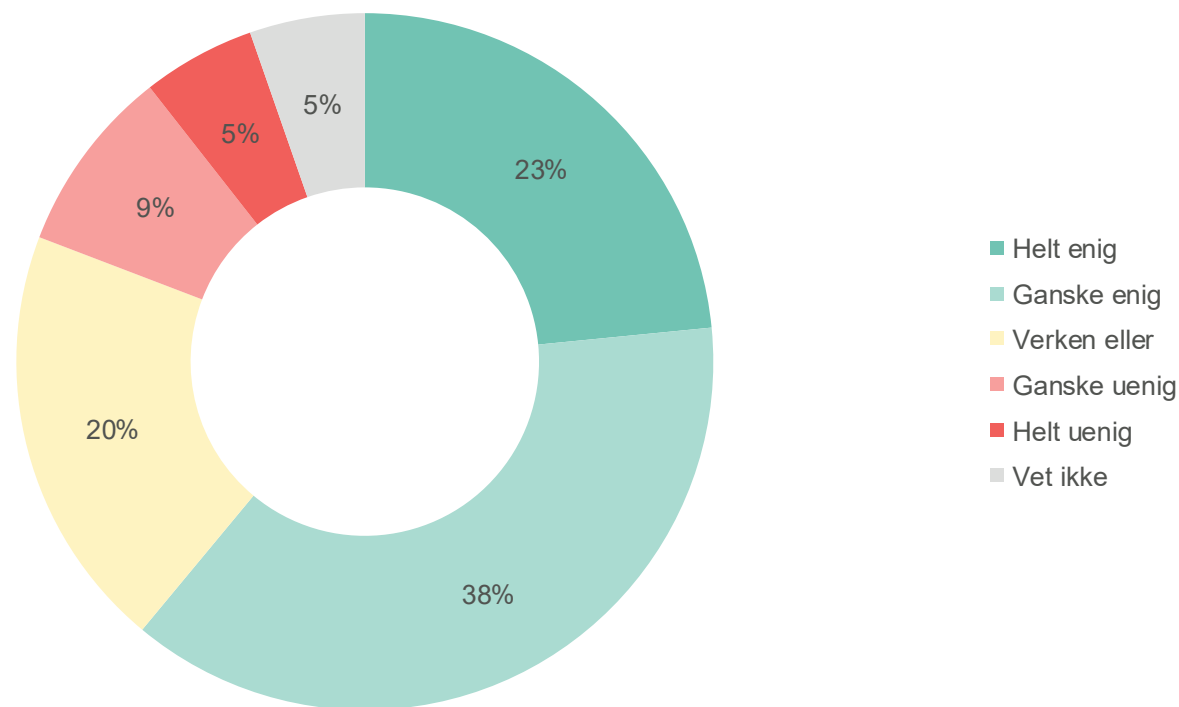
Sammenhengen mellom alkoholbruk og bruk av andre rusmidler er relativt godt kjent

Flertallet av foreldre vet at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol (61 prosent). Dette samsvarer med andelen som i stor grad er bekymret for økt risiko for å eksperimentere med flere typer rusmidler hvis barnet deres bruker, eller skulle bruke, alkohol (64 prosent – se side 37)

Andelen som er enig i at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler øker når man drikker alkohol er større blant kvinner (64 vs. 58 prosent blant menn) og blant de med høy utdanning sammenlignet med de med lav utdanning (69 vs. 53 prosent).

Det er ingen forskjeller basert på barnets kjønn eller alder.

Sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol.

n= 1011

? Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

FORELDREUTVALG

HOLDNINGSSEGMENTER

Holdningssegmenter

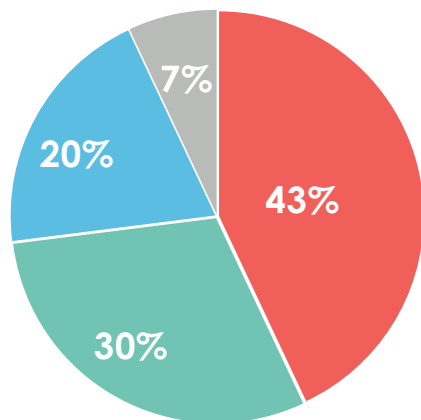
Vi har gjennomført en segmenteringsanalyse basert på et holdningsspørsmål for å avdekke ulike segmenter innad i målgruppen foreldre. Her har vi avdekket fire segmenter:

43 % De bekymrede

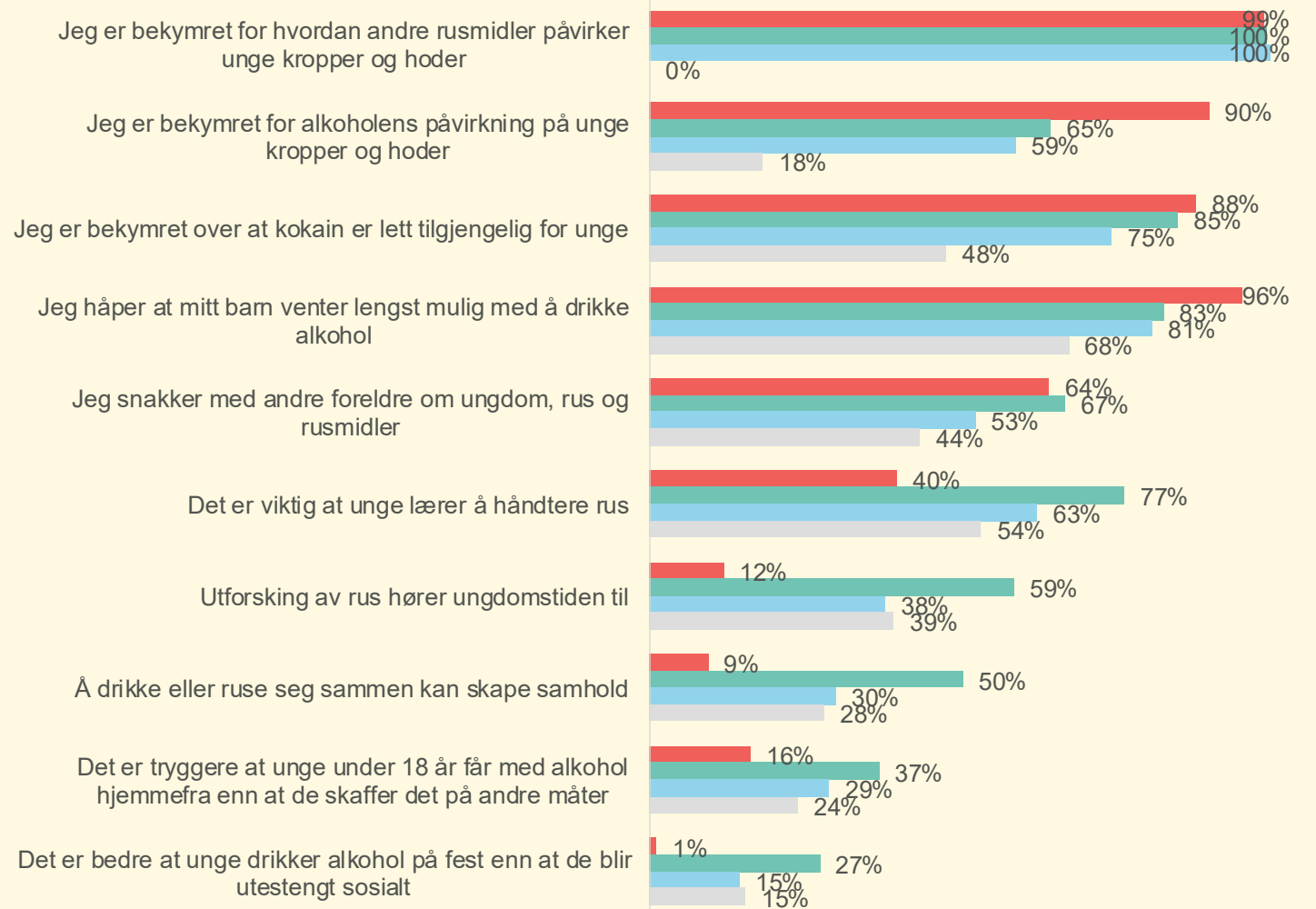
30 % De liberale/aksepterende

20 % Verken bekymret eller liberal

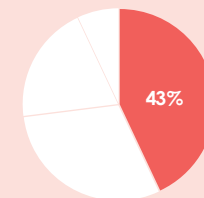
7 % De passive

Andel enig per segment

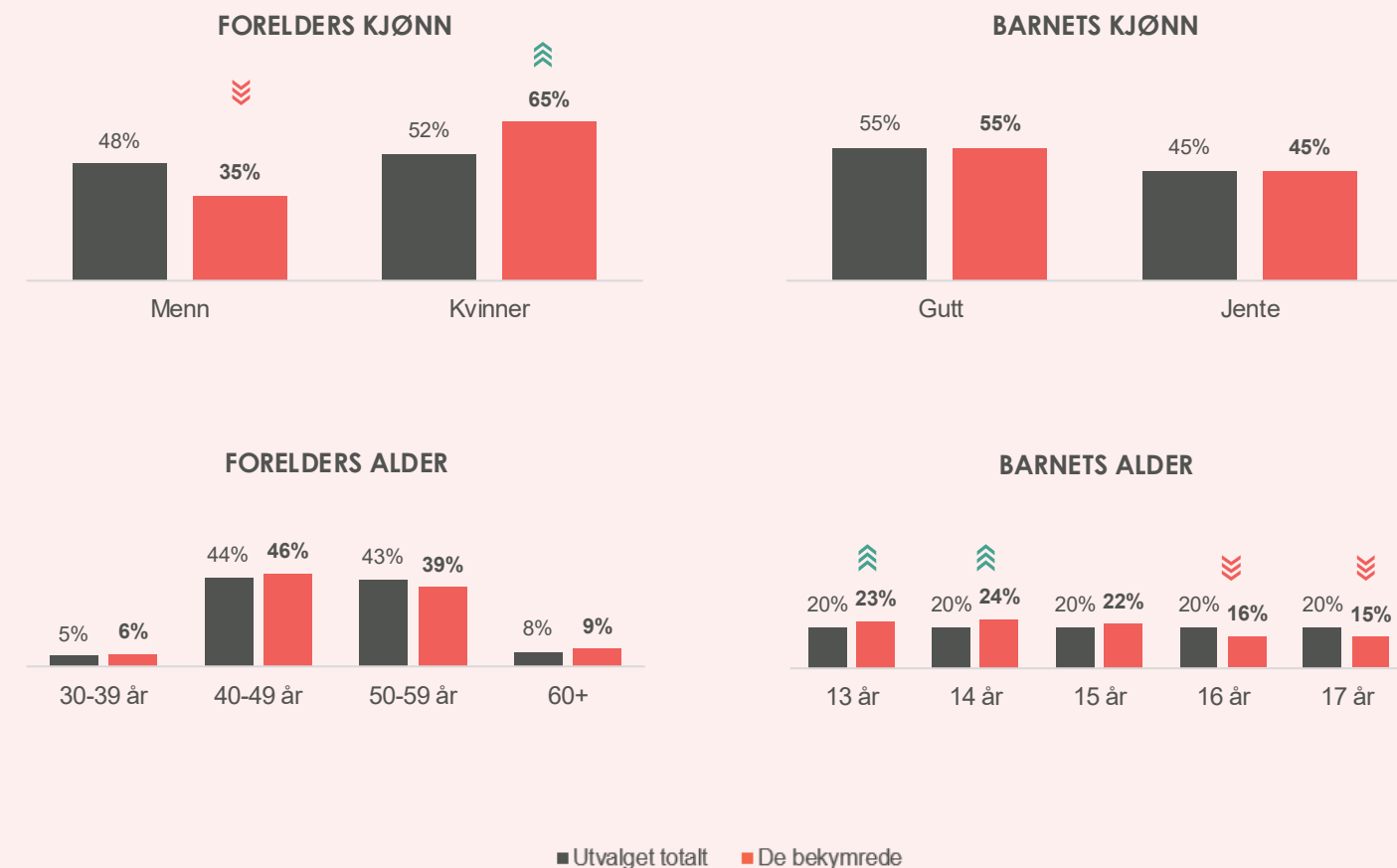
Bekymrede: mødre med ferske tenåringer

DEMOGRAFISKE KJENNETEGN

I dette segmentet er det en betydelig overvekt av kvinner/mødre, i motsetning til de andre segmentene som enten har lik kjønnsfordeling eller en overvekt av menn/fedre. I tillegg er det en overvekt av foreldre med barn på 13 til 15 år.

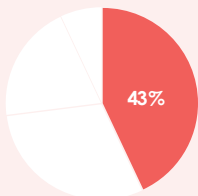
Sammen med de liberale opplever disse foreldrene i større grad enn de to andre segmentene at alkohol har stor plass i dagens ungdomsmiljø generelt (45 %)

78 %
snakker i stor grad
med barnet sitt om
rus og rusmidler

Bekymrede: mødre med ferske tenåringer

HOLDNINGER RUNDT ALKOHOL OG ANDRE RUSMIDLER

- Betydelig større andel enig i at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol enn de andre segmentene (69 prosent).
- I mindre grad enn de andre segmentene enig i at utforsking av rus hører ungdomstiden til.
- I størst grad av segmentene enige i at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol (69 prosent).
- Skiller seg fra de andre segmentene ved at de i større grad er *uenig* i de liberale utsagnene, som: at utforsking av rus hører ungdomstiden til (64 prosent uenig), at å drikke eller ruse seg skaper samhold (70 prosent uenig), at det er bedre at unge drikker alkohol på fest enn at de blir utestengt sosialt (85 prosent) og at det er tryggere å få med alkohol hjemmefra enn at de skaffer det på andre måter (66 prosent).

BEKYMNINGER KNYTTET TIL ALKOHOL OG ANDRE RUSMIDLER

- I større grad enn de andre segmentene bekymret for hvordan **alkohol** påvirker unge kropp og hoder.

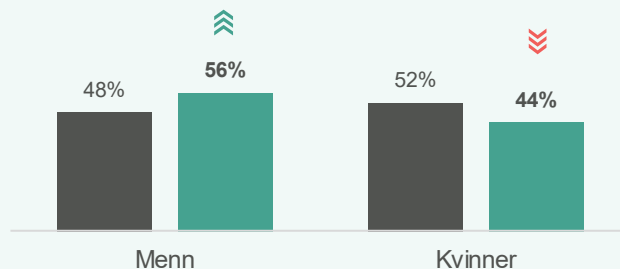
TOPP 5 INFORMASJONSBEHOV

1. Risiko for å få psykiske plager av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
2. Effekten av andre rusmidler på hjemens utvikling når man er ung.
3. God informasjon om ulike rusmidler (virkning, utbredelse).
4. Hvor vanlig er det blant unge å bruke rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
5. Risiko for fysiske skader av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.

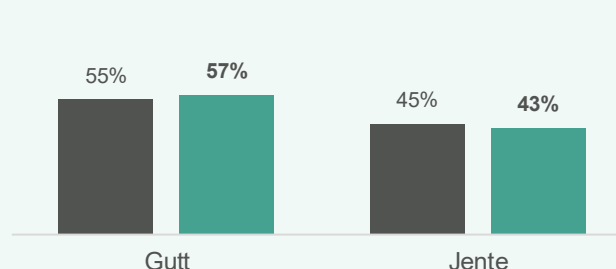

Liberales/aksepterende

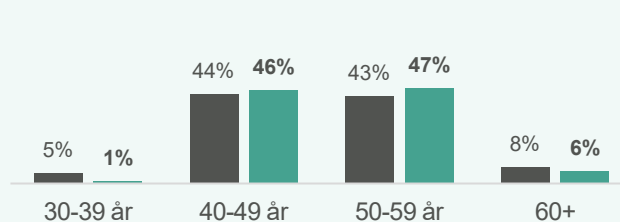
FORELDERS KJØNN

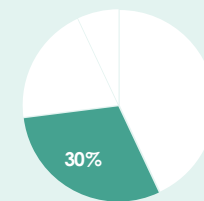
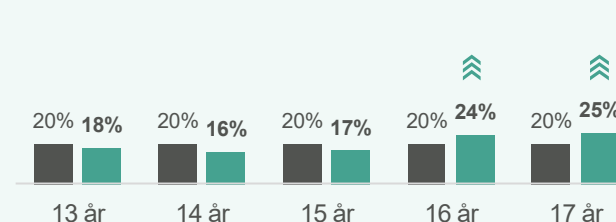
BARNETS KJØNN

FORELDERS ALDER

BARNETS ALDER

DEMOGRAFISKE KJENNETEGN

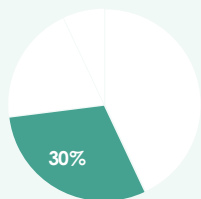
Segmentet har en overvekt av menn/fedre, og har en større andel barn i slutten av tenårene sammenlignet med de andre segmentene.

Dette er i tillegg segmentet med størst andel som vet eller tror barnet har drukket alkohol (44 %).

77 %
mener det er viktig
at unge lærer å
håndtere rus

Liberales/aksepterende

HOLDNINGER RUNDT ALKOHOL OG ANDRE RUSMIDLER

- Skiller seg fra de andre segmentene ved at de i større grad mener det er viktig at unge lærer å håndtere rus (77 prosent), at utforsking av rus hører ungdomstiden til (59 prosent), at å drikke eller ruse seg skaper samhold (50 prosent) og at det er bedre at unge drikker alkohol på fest enn at de blir utestengt sosialt (27 prosent).
- Sammen med de bekymrede opplever de i større grad enn de to andre segmentene at alkohol har stor plass i dagens ungdomsmiljø generelt (38 prosent).

BEKYMNINGER KNYTTET TIL ALKOHOL OG ANDRE RUSMIDLER

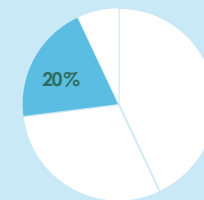
- Liberale, men også bekymret. Større andel bekymret for ulike konsekvenser ved bruk av ulike rusmidler enn gruppa «midt i mellom» og de «passive».

TOPP 5 INFORMASJONSBEHOV

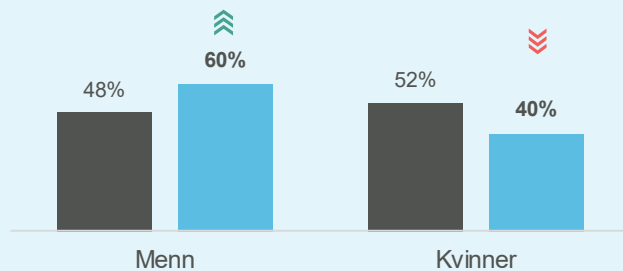
1. Risiko for å få psykiske plager av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
2. Hvor vanlig er det blant unge å bruke rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
3. Effekten av andre rusmidler på hjemens utvikling når man er ung.
4. Risiko for fysiske skader av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
5. God informasjon om ulike rusmidler (virkning, utbredelse).

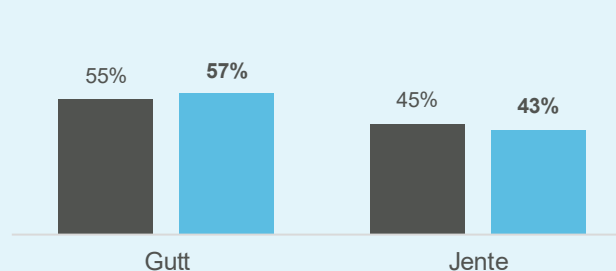
Verken bekymrede eller liberale

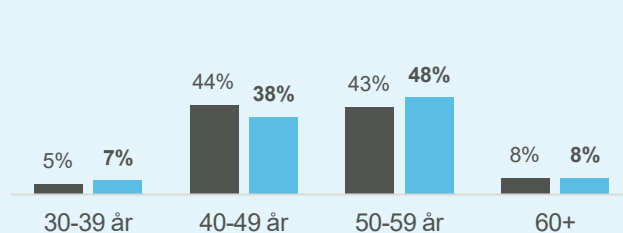
FORELDERS KJØNN

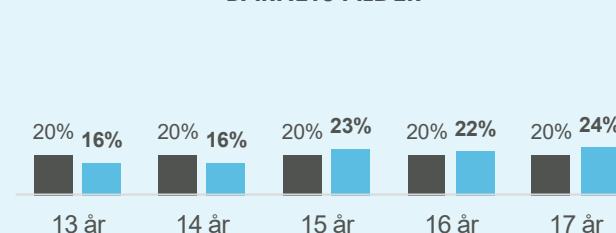
BARNETS KJØNN

FORELDERS ALDER

BARNETS ALDER

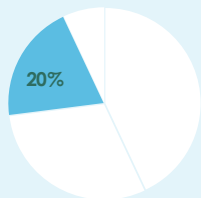
DEMOGRAFISKE KJENNETEGN

Segmentet har en overvekt av menn/fedre, hvor de fleste er mellom 40 og 59 år.

Det er en liten overvekt av foreldre med barn på 15 år eller eldre, sammenlignet med utvalget totalt sett.

Verken bekymrede eller liberale

BEKYMNINGER KNYTTET TIL ALKOHOL OG ANDRE RUSMIDLER

- Mer bekymret for konsekvenser ved bruk av andre rusmidler enn alkohol enn de «passive», men på nivå med disse når det gjelder mulige konsekvenser ved bruk av alkohol.
- Sammen med de passive, snakker de i mindre grad med andre foreldre om ungdom og rus (53 prosent).

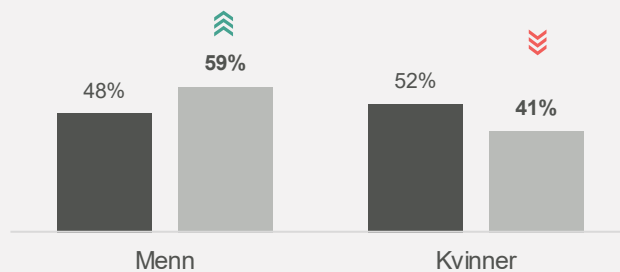
TOPP 5 INFORMASJONSBEHOV

1. Risiko for å få psykiske plager av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
2. Hvor vanlig er det blant unge å bruke rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
3. God informasjon om ulike rusmidler (virkning, utbredelse)
4. Risiko for fysiske skader av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
5. Informasjon om hvor man kan få hjelp hvis en ungdom sliter med alkohol eller andre rusmidler.

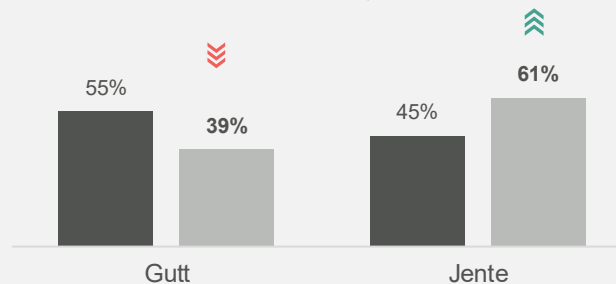

De passive

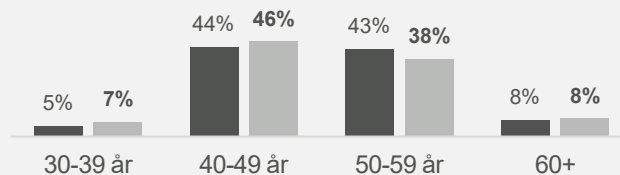
FORELDERS KJØNN

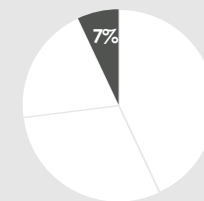
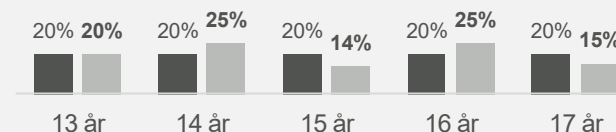
BARNETS KJØNN

FORELDERS ALDER

BARNETS ALDER

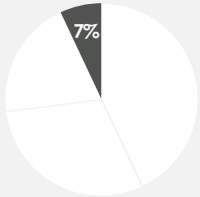

DEMOGRAFISKE KJENNETEGN

Blant de passive er det en overvekt av menn. I tillegg er det en betydelig overvekt av foreldre til jenter.

De passive

BEKYMNINGER KNYTTET TIL RUSMIDLER

- Betydelig mindre bekymret enn de andre segmentene når det kommer til alkohol og andre rusmidlers påvirkning på unge kropper og hoder, og i tillegg mindre bekymret over at kokain er lett tilgjengelig for unge.

KOMMUNIKASJON

- Sammen med de passive, snakker de i mindre grad med andre foreldre om ungdom og rus (44 prosent).

INFORMASJONSBEHOV

Svarer i større grad enn resten at de ikke har behov for informasjon om noen av de opplistede temaene (23 prosent).

I tråd med dette er det en rekke temaer hvor andelen som synes det ville vært nyttig med informasjon er *lavere* enn blant de andre segmentene:

- Risiko for å få psykiske plager av rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
- Hvor vanlig er det blant unge å bruke rusmidler som cannabis, kokain, MDMA, lystgass osv.
- Effekten av andre rusmidler på hjemens utvikling når man er ung.
- God informasjon om ulike rusmidler (virkning, utbredelse).
- Effekten av alkohol på hjernens utvikling når man er ung.

A young man with brown hair, wearing a white ribbed sweater, is shown in profile, looking out a window. In the background, a woman is sitting on a grey sofa, looking at a smartphone. The room is bright and modern, with a wooden shelf and a small table with a plant. A semi-transparent orange rectangle is overlaid on the right side of the image, containing the text.

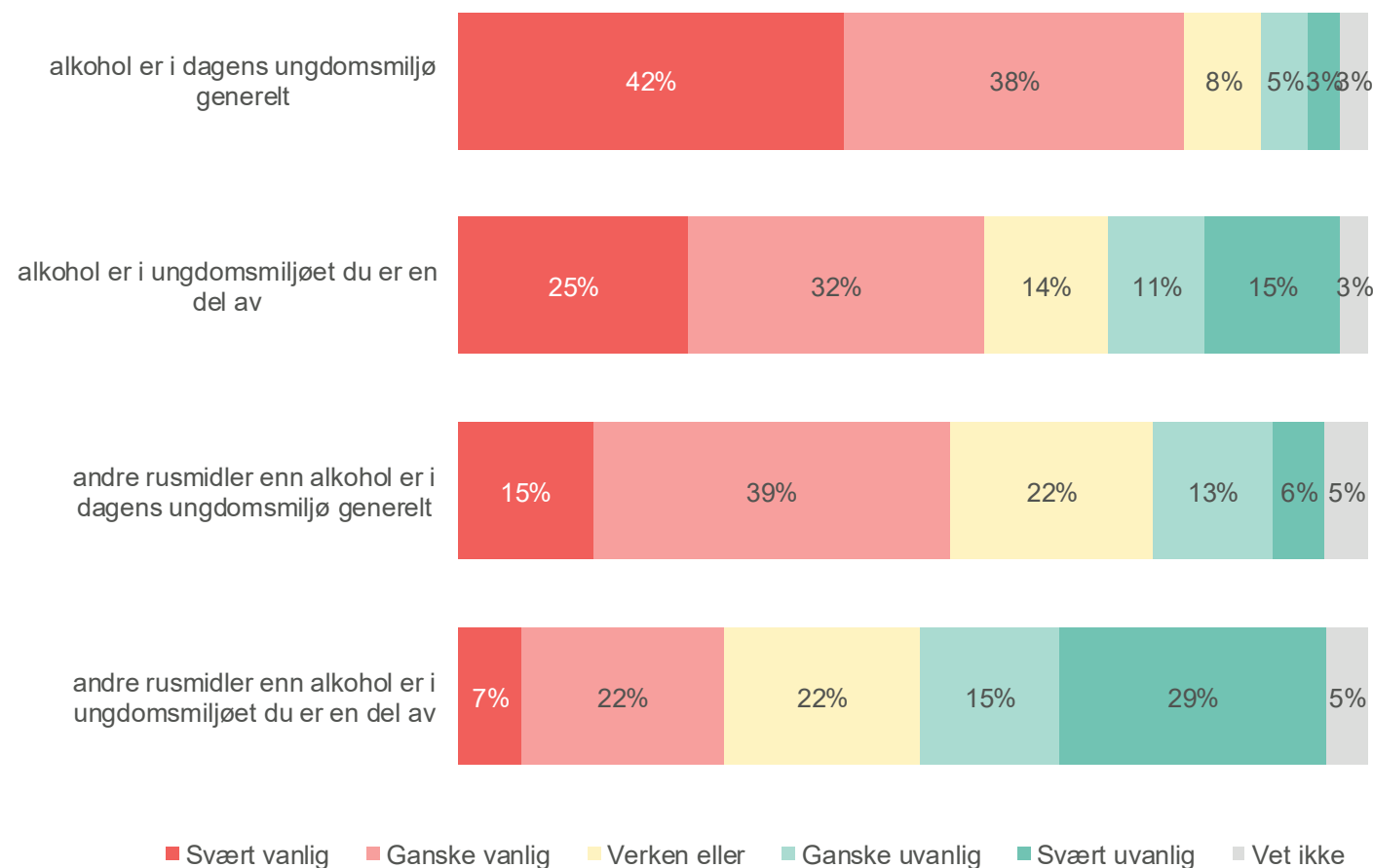
UNGDOM I ALDEREN 15–17 ÅR

UNGDOMSUTVALG

OPPLEVELSER AV RUS

Unge mener alkohol og rus er mindre vanlig i eget miljø enn i ungdomsmiljøet generelt

Unge tror bruk av alkohol er vanligere i ungdomsmiljøet generelt enn i sitt eget miljø.

Åtte av ti mener bruk av alkohol er vanlig i dagens ungdomsmiljø generelt, mot seks av ti som mener det er vanlig i sitt eget miljø. Dette bekrefter både en viss flertallsmisforståelse og samtidig at over halvparten mener bruk av alkohol er vanlig miljøet der de selv ferdes.

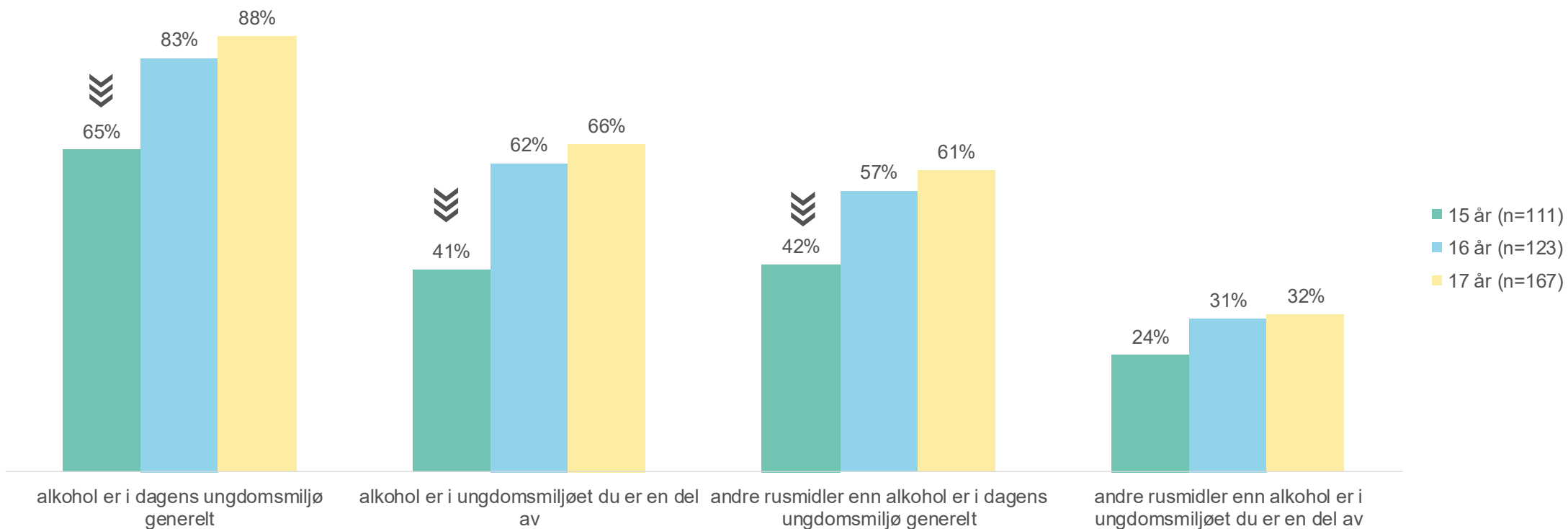
Tre av ti mener andre rusmidler enn alkohol er vanlig i ungdomsmiljøet de er en del av.

Betydelig færre mener andre rusmidler enn alkohol er vanlig i deres eget miljø. Litt over halvparten mener andre rusmidler enn alkohol er vanlig i ungdomsmiljø generelt.

Mindre vanlig blant 15-åringene

Andel som mener det er svært eller ganske vanlig per alder

Nesten halvparten har prøvd eller bruker alkohol

Sammenligning med foreldreutvalget

Nesten halvparten av ungdommene har prøvd eller bruker å drikke alkohol. Blant foreldre med barn i samme alder (15–17 år) ligger andelen på 44 prosent, så her har foreldrene relativt god oversikt. Det er litt større sprik når det gjelder andre rusmidler. Én av ti unge oppgir at de har prøvd eller bruker cannabis/hasj/marihuana. I det aktuelle foreldreutvalget svarer kun 3 prosent at de tror eller vet at deres barn har prøvd dette.

Kjønnforskjeller

En større andel jenter enn gutter har prøvd eller bruker å drikke alkohol (57 vs. 38 prosent). Andelen som har prøvd MDMA/Ecstasy er større blant gutter (6 prosent vs. 2 prosent for jenter).

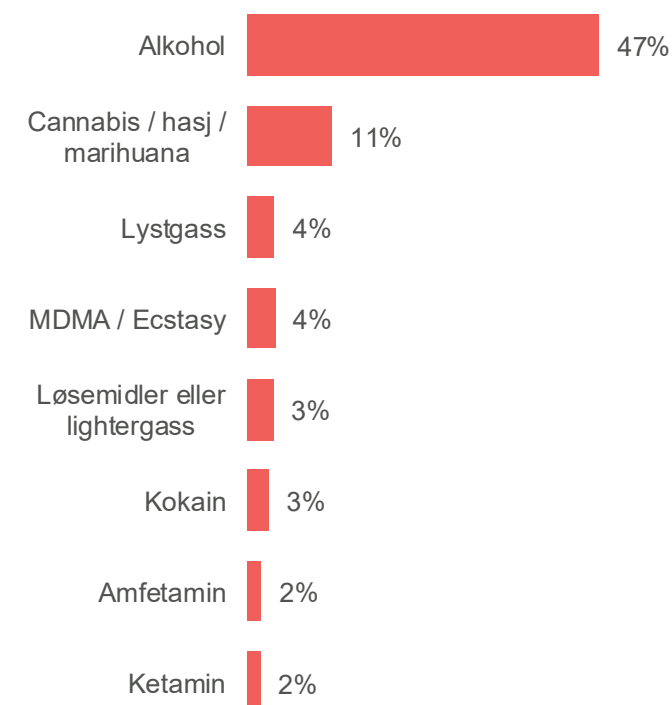
Aldersforskjeller

Når det gjelder både alkohol og cannabis/hasj/marihuana, er andelen som har prøvd eller bruker større blant 17-åringene enn blant 15-åringene.

Små baser

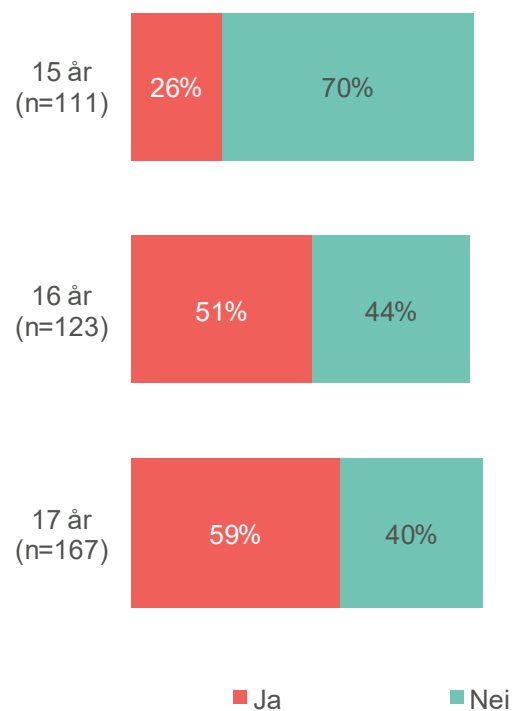
Andelene som sier at de har prøvd eller bruker lystgass, MDMA/Ecstasy, løsemidler eller lighnergass, kokain, amfetamin eller ketamin er for små til å gjøre nedbrytninger.

Andel som har prøvd eller bruker

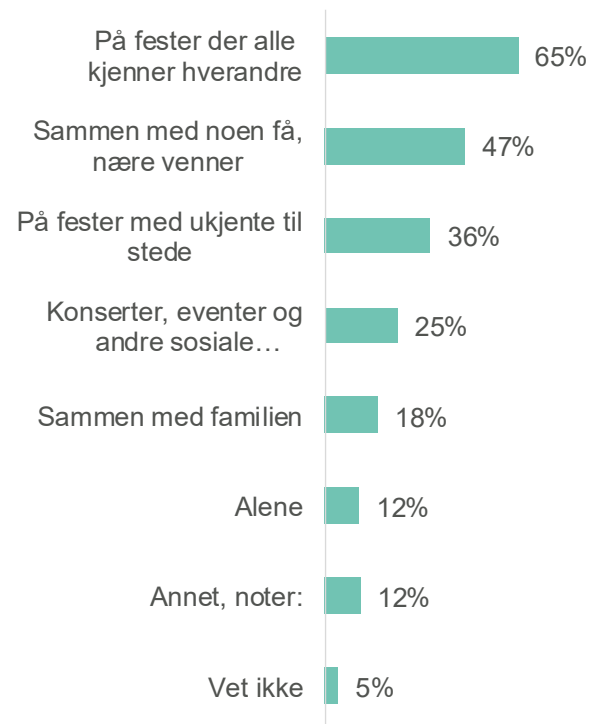

Alkohol: Bruk, situasjoner og tilgang

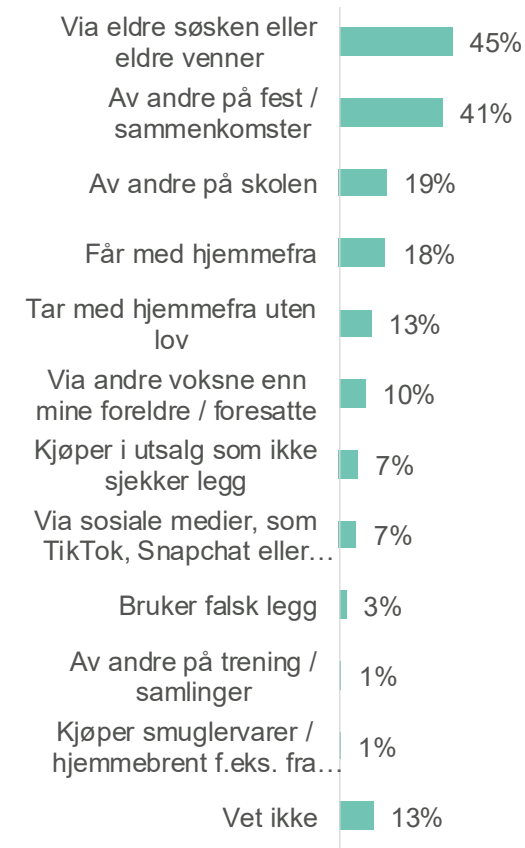
Har du selv prøvd, eller bruker du noen av følgende rusmidler? Alkohol – per alder (n=401)

I hvilke situasjoner drikker du alkohol? (n=191)

Hvor får du tilgang til alkohol? (n=191)

n= Ulike

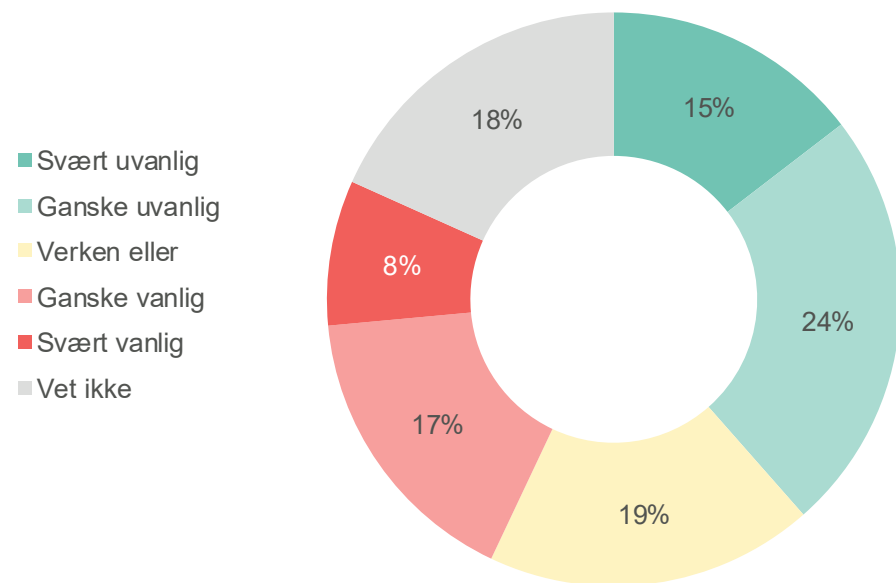
? Alkohol - Har du selv prøvd, eller bruker du noen av følgende rusmidler? / I hvilke situasjoner drikker du alkohol? / Hvor får du tilgang til alkohol?

En av fire mener det er vanlig blant unge på deres alder å bruke kokain og alkohol samtidig

Hvor vanlig er kryssbruk av alkohol og kokain blant unge?

1 av 4 unge mellom 15 og 17 år tror dette er vanlig. Andelen er større blant 17-åringene (32 prosent) enn blant 15- og 16-åringene (med henholdsvis 19 og 20 prosent).

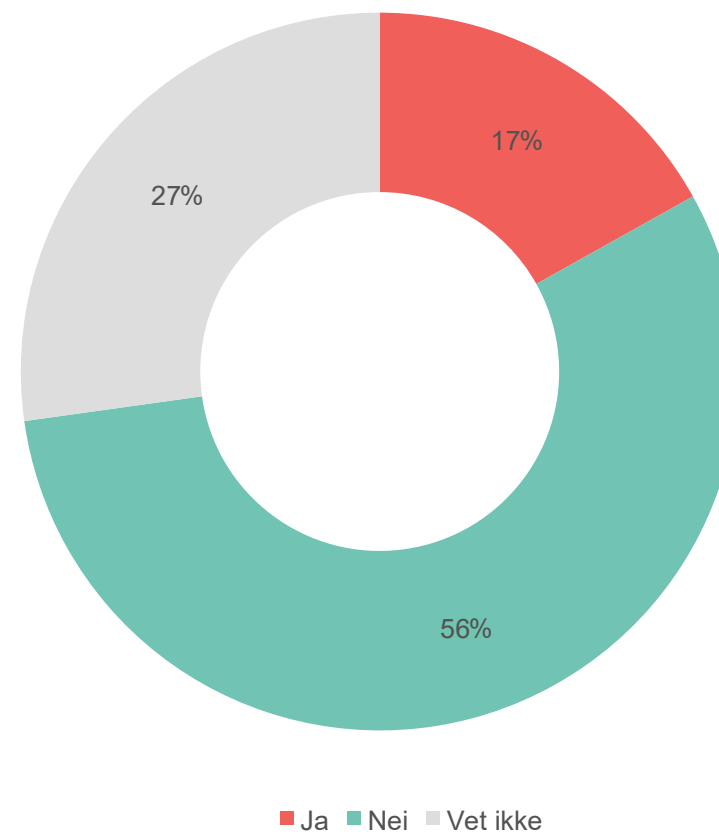
17 prosent har inntrykk av at noen unge i deres omgangskrets har kuttet ut alkohol til fordel for for andre rusmidler

Hvor vanlig er det å erstatte alkohol med andre rusmidler?

17 prosent har inntrykk av at noen unge i deres omgangskrets har kuttet ut alkohol og heller bruker andre rusmidler.

Én av fire vet ikke, mens litt over halvparten ikke har inntrykk av dette.

Det er ingen forskjeller mellom kjønn eller aldersgrupper når det gjelder inntrykk av dette temaet.

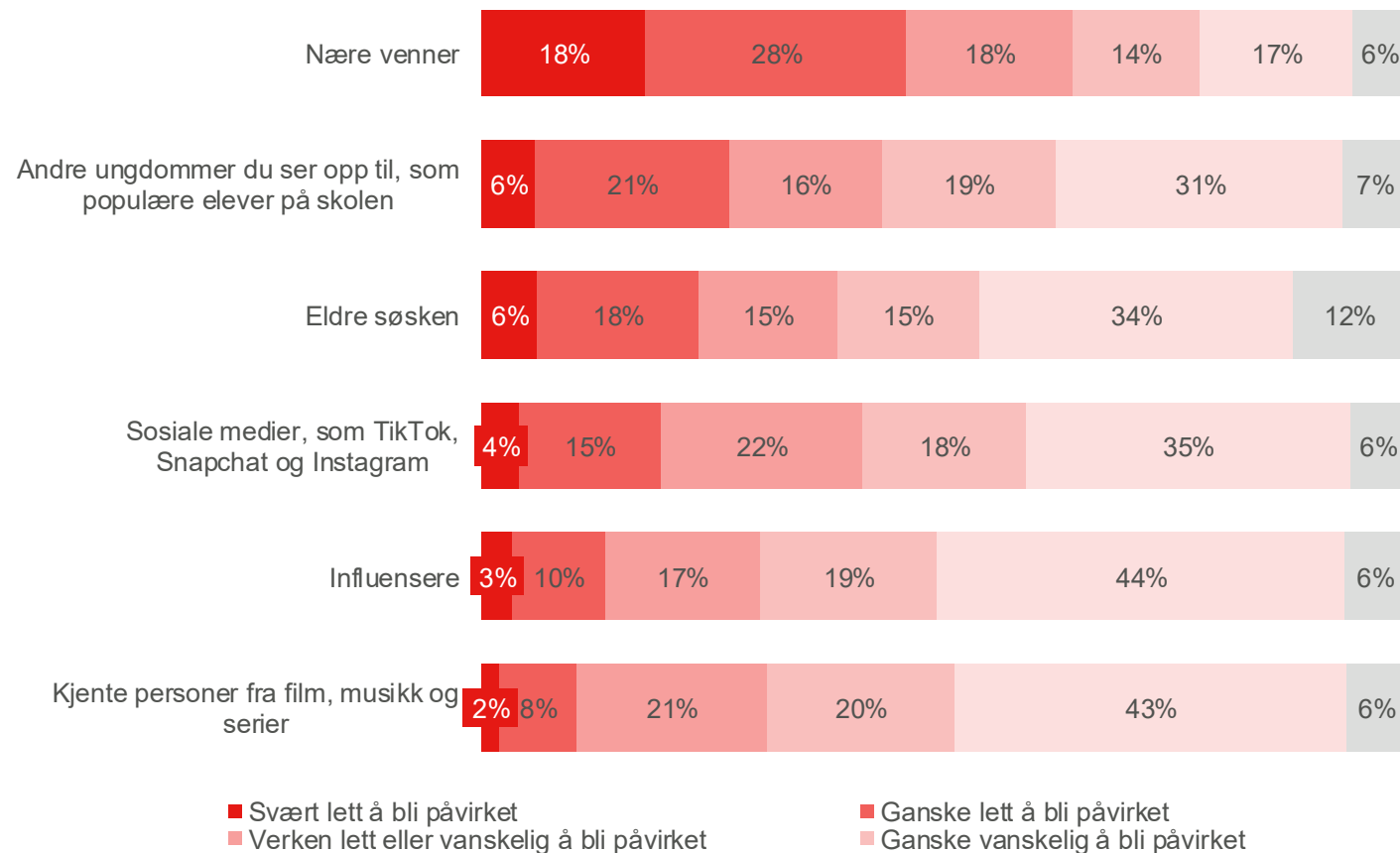
Nære venner har størst påvirkning

Unge vs. foreldre

Nær halvparten av de unge synes det er lett å bli påvirket av nære venner til å drikke alkohol eller prøve andre rusmidler (46 prosent). Dette er ni prosentpoeng flere enn andelen foreldre med barn på 15-17 år som tror at barnet lett blir påvirket av venner (37 prosent). Ungdommene oppgir også i noe større grad enn foreldre at de blir påvirket av eldre søsken (24 vs. 16 prosent).

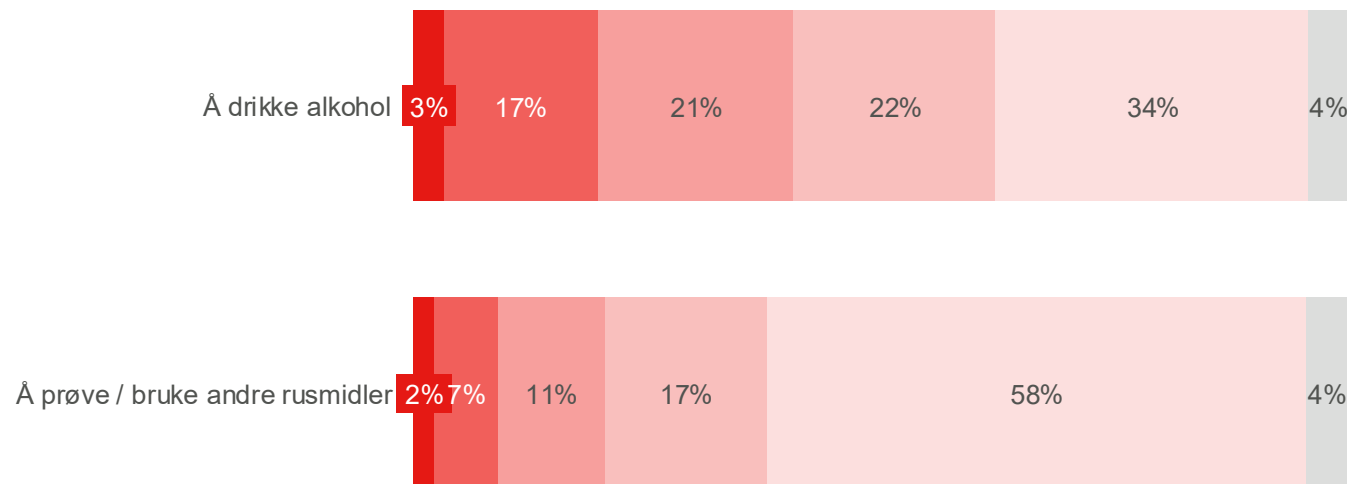
Jenter blir lettere påvirket av nære venner og andre ungdommer de ser opp til

Over halvparten av jentene oppgir at de blir lett påvirket av nære venner (54 vs. 39 prosent blant guttene). Én av tre jenter sier de blir lett påvirket av andre ungdommer de ser opp til (33 vs. 22 prosent blant guttene).

To av ti opplever press om å drikke alkohol

I hvilken grad opplever du press om følgende?

■ I svært stor grad ■ I ganske stor grad ■ Verken eller ■ I ganske liten grad ■ I svært liten grad ■ Vet ikke

To av ti opplever i svært eller ganske stor grad press om å drikke alkohol. En av 10 opplever i svært eller ganske stor grad press om å prøve/bruke andre rusmidler.

Alkoholpresset stiger når man fyller 16

Andelen som opplever press om å drikke alkohol er om lag dobbelt så stor blant de som er 16 år (26 prosent) og 17 år (21 prosent) enn blant 15-åringene (11 prosent).

Det er lettere å passe inn hvis man drikker alkohol

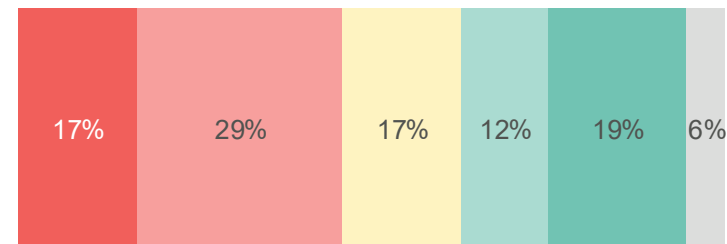
Nesten halvparten mener det er lettere å passe inn blant folk på egen alder hvis man drikker alkohol

Andelen øker betydelig fra fylte 16 år. Blant 15-åringene svarer 24 prosent at det er lettere å passe inn hvis man drikker alkohol, mens andelene blant 16- og 17-åringene er dobbelt så store med henholdsvis 55 og 54 prosent.

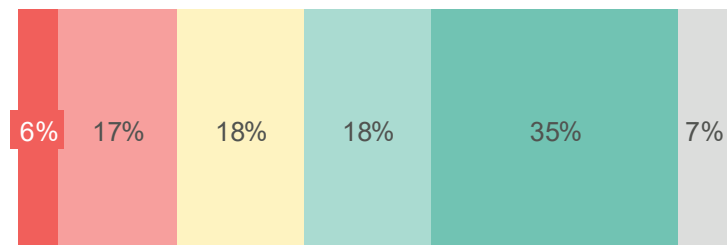
Én av fire mener det er lettere å passe inn blant folk på egen alder hvis man har prøvd eller bruker andre rusmidler

En større andel 16-åringene mener dette sammenlignet med 15-åringene, med ti prosentpoeng forskjell (18 vs. 29 prosent). Dette kan være tilfeldig da andelen blant 17-åringene er på nivå med de yngste.

Det er lettere å passe inn blant folk på min egen alder hvis man drikker alkohol

Det er lettere å passe inn blant folk på min egen alder hvis man har prøvd eller bruker andre rusmidler enn alkohol

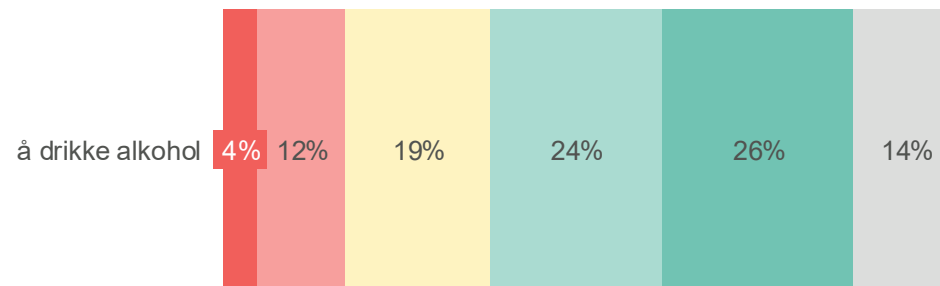
■ Helt enig ■ Litt enig ■ Verken eller ■ Litt uenig ■ Helt uenig ■ Usikker / vet ikke

Halvparten synes det er lett å si nei selv om andre drikker eller bruker andre rusmidler

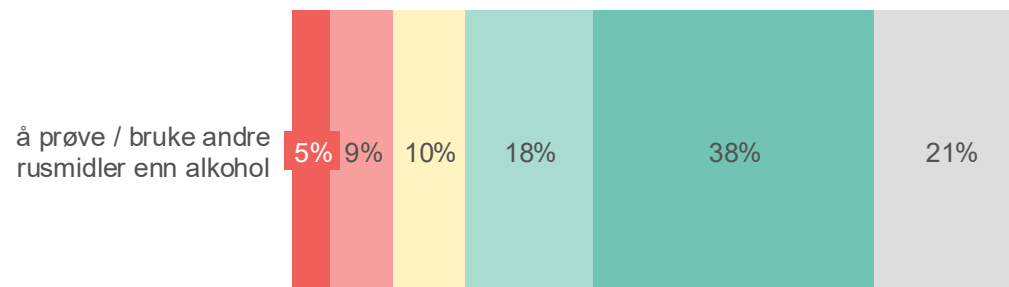
Halvparten synes det er lett å si nei til alkohol når de er sammen med andre på sin alder og de fleste drikker

Nær én av fem (skårene runder opp til 17 prosent pga. desimaler) synes det er vanskelig å si nei. Andelen som aldri har vært i en slik situasjon synker med alder og er større blant gutter enn blant jenter (18 vs. 10 prosent). Sammenlignet med gutter svarer jenter i større grad *verken eller* på spørsmål om det er lett eller vanskelig å si nei (24 vs. 15 prosent).

Nesten seks av ti synes det er lett å si nei til å prøve/bruke andre rusmidler enn alkohol

Andelen som synes det er lett å si nei stiger med alder. Blant 17-åringene synes 63 prosent det er lett, mot 44 prosent blant 15-åringene. Dette skyldes sannsynligvis at 15-åringene i større grad enn de eldre oppgir at de ikke har vært i en slik situasjon (15 år: 34 prosent / 16 år: 14 prosent / 17 år: 18 prosent).

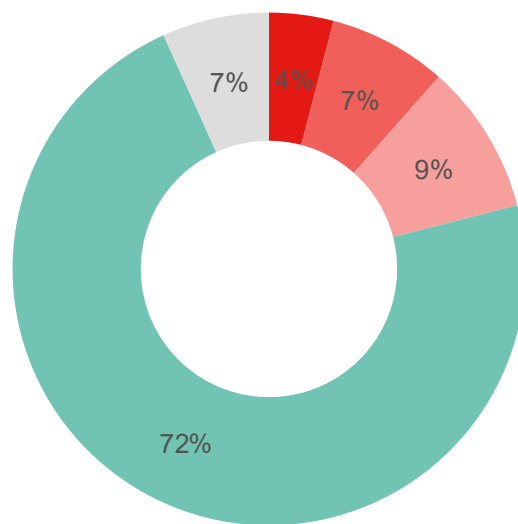
■ Veldig vanskelig
■ Verken eller
■ Veldig lett

■ Ganske vanskelig
■ Ganske lett
■ Jeg har aldri vært i en slik situasjon

To av ti har smakt eller prøvd alkohol/rusmidler selv om de ikke egentlig hadde lyst

Har du noen gang smakt eller prøvd alkohol / rusmidler selv om du egentlig ikke hadde lyst?

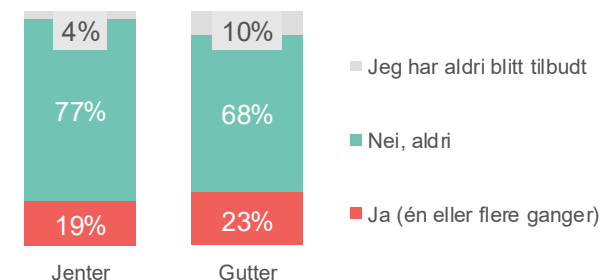
■ Ja, mange ganger ■ Ja, noen ganger ■ Ja, én gang ■ Nei, aldri ■ Jeg har aldri blitt tilbudt

Lavere andel blant 15-åringene

Blant de yngste i målgruppa er andelen som svarer ja (én eller flere ganger) på 13 %. At andelen er høyere i de to eldre aldersklassene harmonerer med økt andel opplevd press i disse aldersgruppene.

Kjønnsforskjeller

Andelen som svarer «Nei, aldri» er større blant jentene (77 %, mot 68 % blant guttene), mens det blant guttene er en litt høyere andel som svarer at de aldri har blitt tilbudt (10 %, mot 4 % blant jentene).

n= 401

? Har du noen gang smakt eller prøvd alkohol / rusmidler selv om du egentlig ikke hadde lyst?

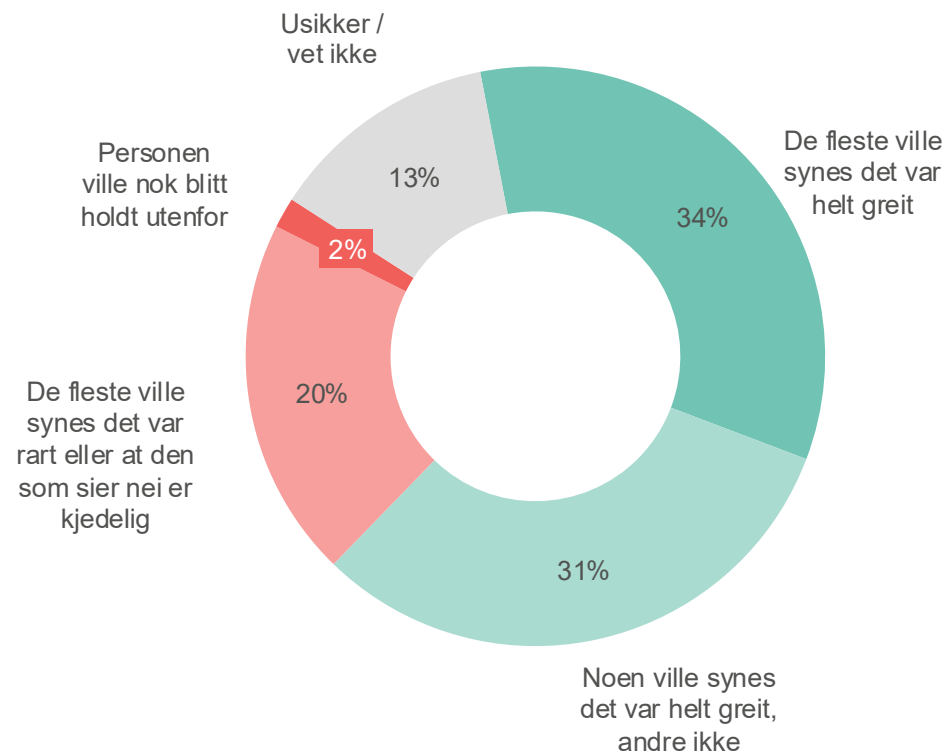
Én av tre tror de fleste ville synes det var greit hvis noen sa nei til alkohol eller andre rusmidler når andre holder på med det

Høyere andel som tror det ville vært helt greit blant de eldste

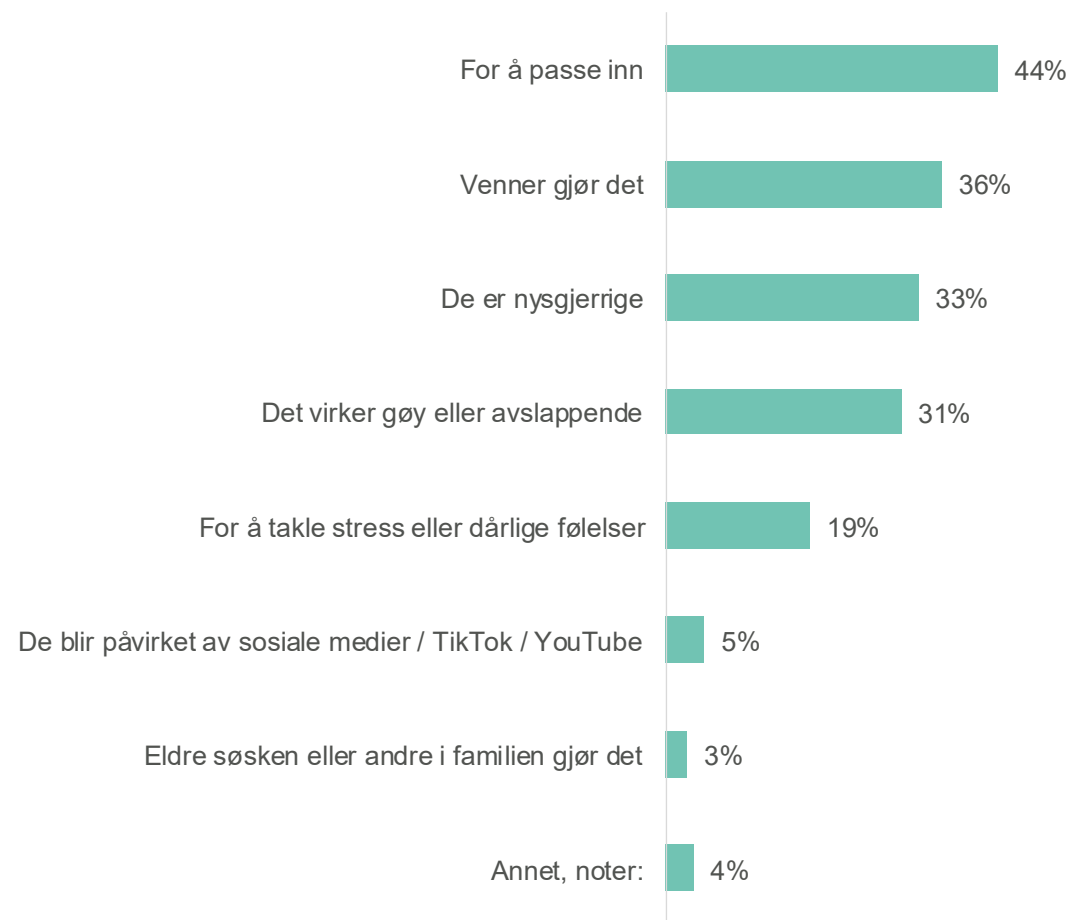
Fire av ti 17-åringar tror de fleste ville synes det var greit (43 prosent, mot hhv. 25 og 29 prosent blant 15- og 16-åringene).

Selv om de to eldste alderstrinnene opplever økt press, ser det ut til at tryggheten på andres reaksjon øker med alderen.

Svært få tror personen ville blitt holdt utenfor, men to av ti tror de fleste ville reagert negativt

Å passe inn er viktigste grunn for å prøve alkohol eller andre rusmidler

Jenter mer påvirket av venner?

Gutter og jenter er enige om at *å passe inn* er en av de to viktigste grunnene til å prøve eller bruke rusmidler.

En større andel jenter oppgir påvirkning fra venner som en viktig grunn (44 prosent mot 29 prosent blant gutter).

Blant gutter er andelen som oppgir nysgjerrighet (34 prosent) omtrent like stor som andelen som oppgir påvirkning fra venner (29 prosent).

OPINIONS REFLEKSJONER

Resultatene bekrefter flertallsmyten

Unge tror at bruk av alkohol og illegale rusmidler er vanligere i det generelle ungdomsmiljøet enn i miljøet de selv er en del av. Samtidig viser tallene at begge deler er ganske utbredt også i den enkeltes miljø. Blant 15-åringene oppgir fire av ti at alkohol er en del av miljøet de ferdes i. En av fire oppgir også at illegale rusmidler er en del av miljøet. Andelene øker med alder, til henholdsvis seks av ti for alkohol og én av tre for andre rusmidler blant 17-åringene.

Jenter påvirkes og drikker mest

Betydelig flere jenter enn gutter har prøvd eller bruker å drikke alkohol (57 vs. 38 prosent). Den tydeligste årsaken til dette er at jenter i større grad blir påvirket til å drikke alkohol eller prøve andre rusmidler av nære venner og andre ungdommer de ser opp til. I tillegg ferdes jenter i større grad i miljøer der de fleste drikker alkohol eller prøver/bruker andre rusmidler.

Festarenaer

Unge drikker først og fremst alkohol på fester der alle kjenner hverandre. De viktigste kanalene for tilgang til rusmiddelet er eldre søsken eller venner, eller andre på fest/sammenkomster. 18 prosent oppgir at de får med alkohol hjemmefra. Dette er identisk med andelen foreldre som oppgir at barna får med alkohol hjemmefra.

REFLEKSJONER FORTS.

Drikkepress er komplekst

Få gir uttrykk for direkte press til å drikke alkohol. Samtidig er halvparten enige i at det er lettere å passe inn blant folk på egen alder hvis man drikker alkohol. Et ønske om å passe inn er den antatt viktigste grunnen til at noen på deres egen alder velger å prøve eller bruke alkohol. Samtidig mener halvparten at det er lett å si nei selv om de fleste andre rundt en drikker alkohol. Påstanden støttes av en utbredt oppfatning om at de fleste ville synes det var helt greit at noen sier nei til alkohol (eller andre rusmidler) når andre holder på med det. Alternativt at noen ville synes det var helt greit og andre ikke. Kun (?) én av fem vedgår at de har smakt eller prøvd alkohol/rusmidler selv om de egentlig ikke hadde lyst.

Få bruker andre rusmidler

Få oppgir at de har prøvd eller bruker andre stoffer enn alkohol. Andelene varierer fra én av ti for

cannabis/hasj/marihuana til to prosent for amfetamin og ketamin. Andelene som har prøvd eller bruker lystgass, MDMA/Ecstasy, løsemidler eller lighter-gass, kokain, amfetamin eller ketamin er for små til å gjøre nedbrytninger.

Én av tre oppgir at andre rusmidler enn alkohol har en stor plass i deres miljø. Det virker lettere å si nei til illegale rusmidler enn til alkohol. Færre opplever press til å prøve og færre mener det er lettere å passe inn hvis man har prøvd eller bruker andre rusmidler.

Kryssbruk

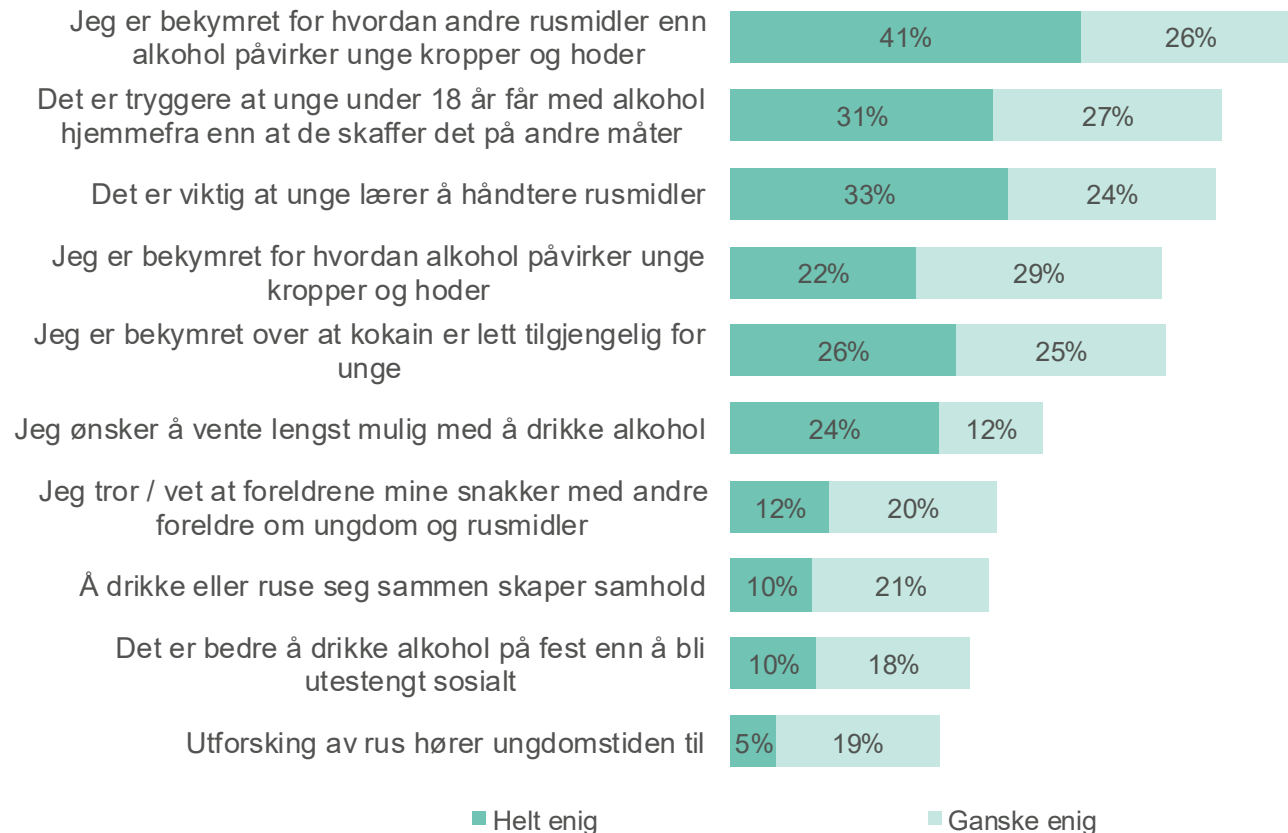
Hver fjerde ungdom mener kryssbruk av alkohol og kokain er vanlig blant unge. Hver tredje 17-åring mener dette er vanlig. Kryssbruken øker med alder og utviklingen er verdt å følge med på.

UNGDOMSUTVALG

BEKYMNINGER OG RUSHIERARKI

Unge er bekymret for rusmidlers effekt på kropp og hoder

Både alkohol og andre rusmidler bekymrer

Halvparten er bekymret for hvordan alkohol påvirker unge kropp og hoder. Nesten sju av ti er bekymret for hvordan andre rusmidler påvirker dette. Andelen er særlig stor blant jenter (78 prosent, mot 57 prosent gutter).

Stor forskjell i synet på alkohol hjemmefra

Seks av ti ungdommer mener det er tryggere at unge under 18 år får med alkohol hjemmefra, mot 25 prosent blant foreldre.

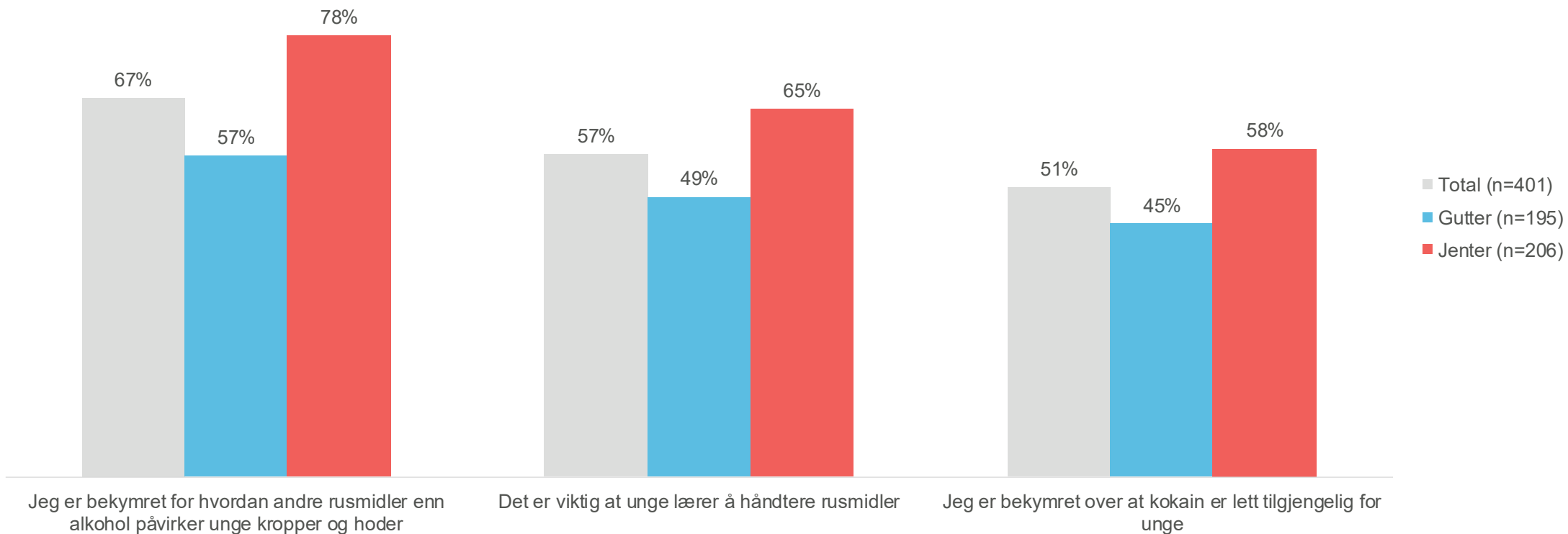
Jenter vs. gutter

Blant jentene er det en større andel som mener at det er viktig at unge lærer å håndtere rusmidler (65 prosent, mot 49 prosent gutter). Samtidig er en større andel jenter enn gutter bekymret over at kokain er lett tilgjengelig for unge (hhv. 58 prosent og 45 prosent).

Kjønnsforskjeller

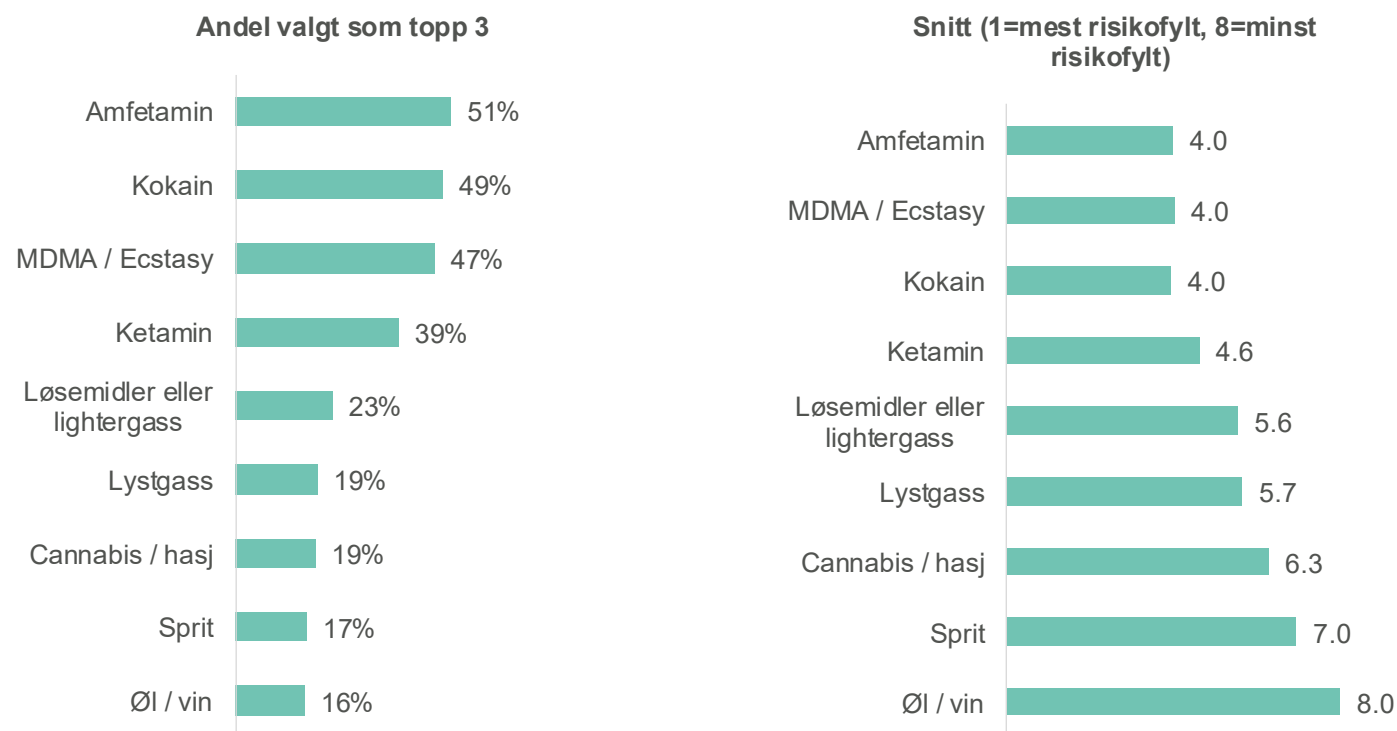
Andel helt eller ganske enig – per kjønn

n= Ulike ? Hvor enig eller uenig er du personlig i følgende utsagn om ungdom og rusmidler?

Sentralstimulerende rusmidler anses som mest risikofylt

Amfetamin, kokain og MDMA/ecstasy anses mest risikofylt

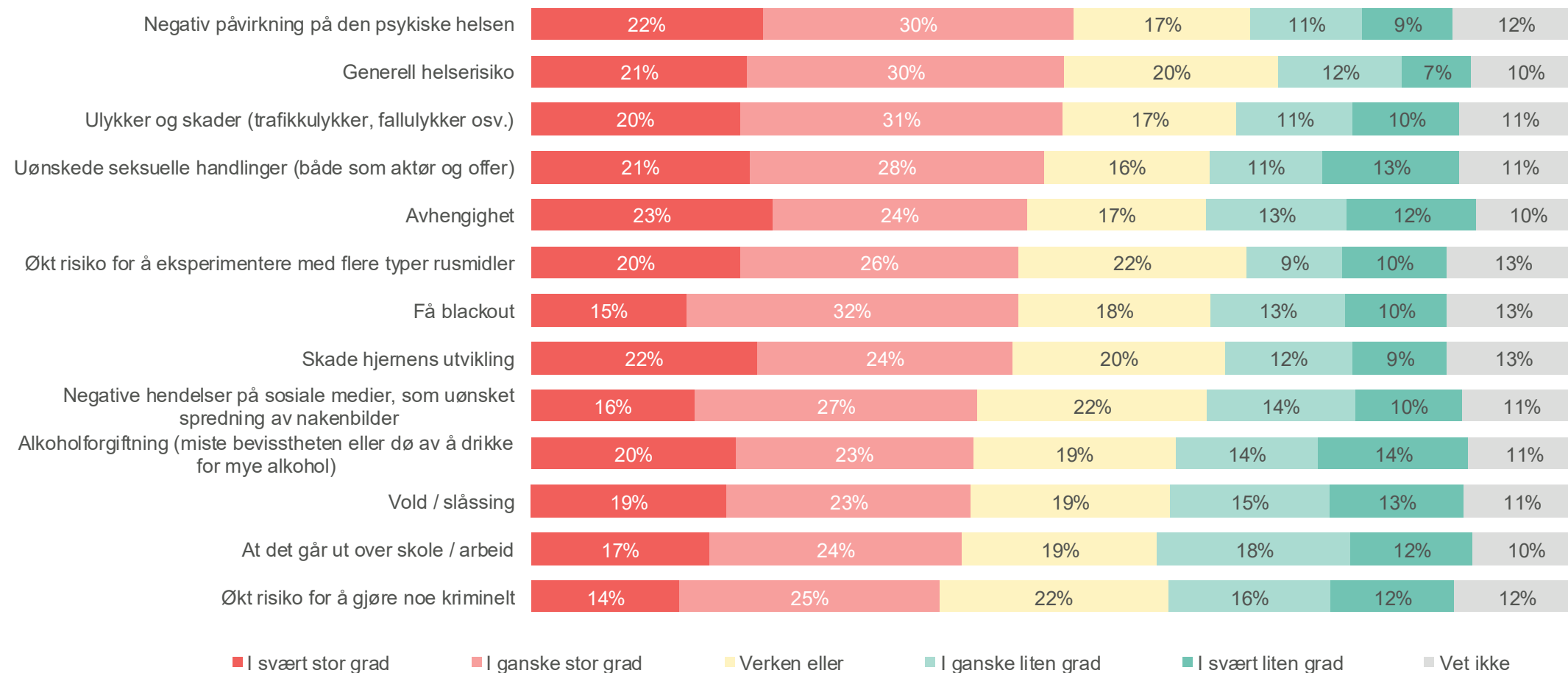
Halvparten rangerer disse rusmidlene som de tre mest risikofylte å bruke. Snittet viser at respondentene rangerer rusmidlene ulikt, men at de tre nevnte gjennomsnittlig oppfattes som mest risikofylt. Alkohol oppfattes klart som minst risikofylt.

Blant 17-åringene er det en større andel som setter MDMA/Ecstasy på topp tre (57 vs. 40 prosent blant 15- og 16-åringene). Det samme gjelder en større andel jenter enn gutter (54 vs. 41 prosent).

ALKOHOL

Påvirkning på psykisk helse, generell helserisiko og ulykker og skader bekymrer flest

n= 401

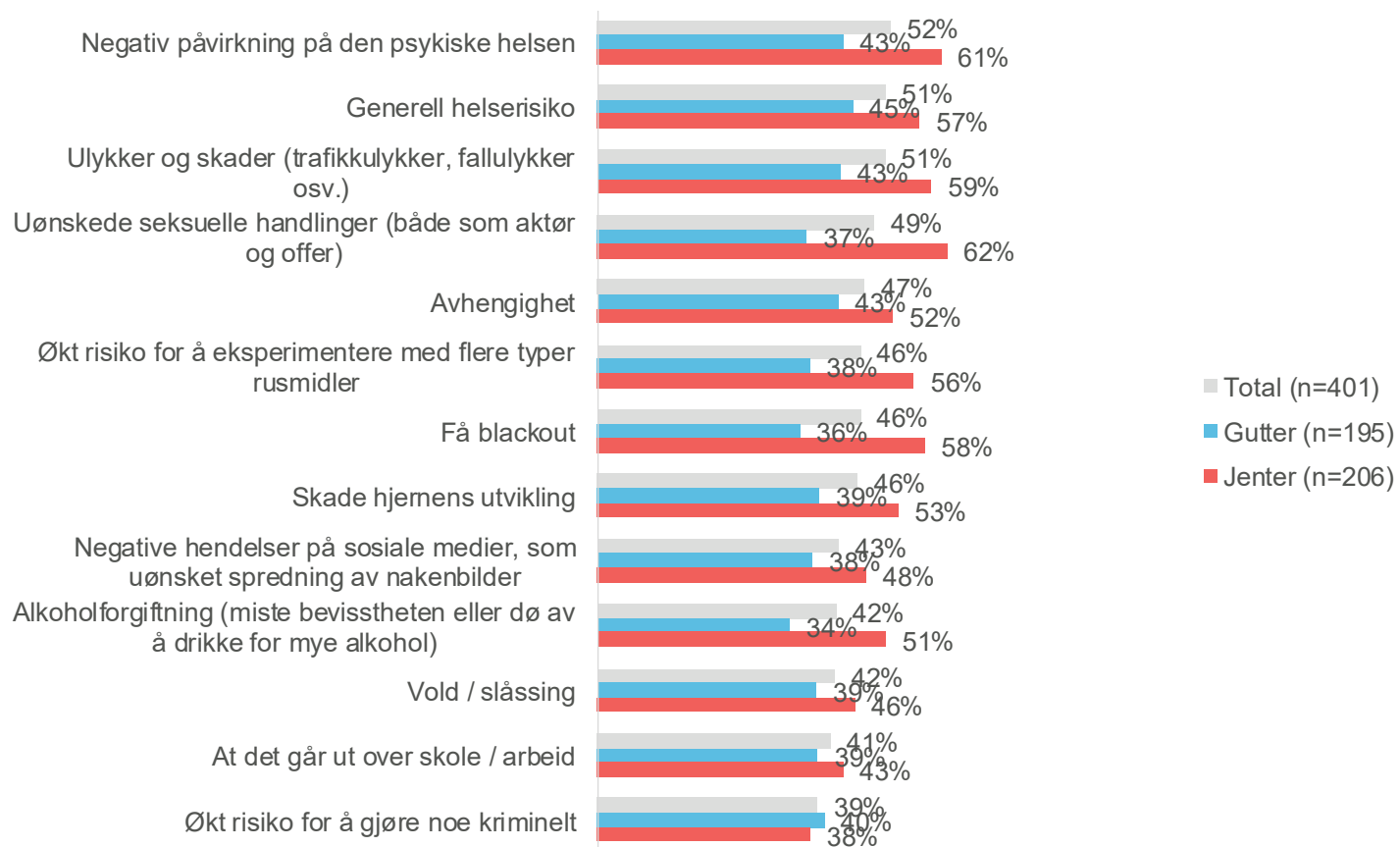
? I hvilken grad er du bekymret for noe av følgende hvis du eller venner bruker, eller skulle bruke, alkohol?

ALKOHOL

Høyere andel jenter er bekymret for konsekvenser ved alkoholbruk

Andel svart i svært eller ganske stor grad – per kjønn

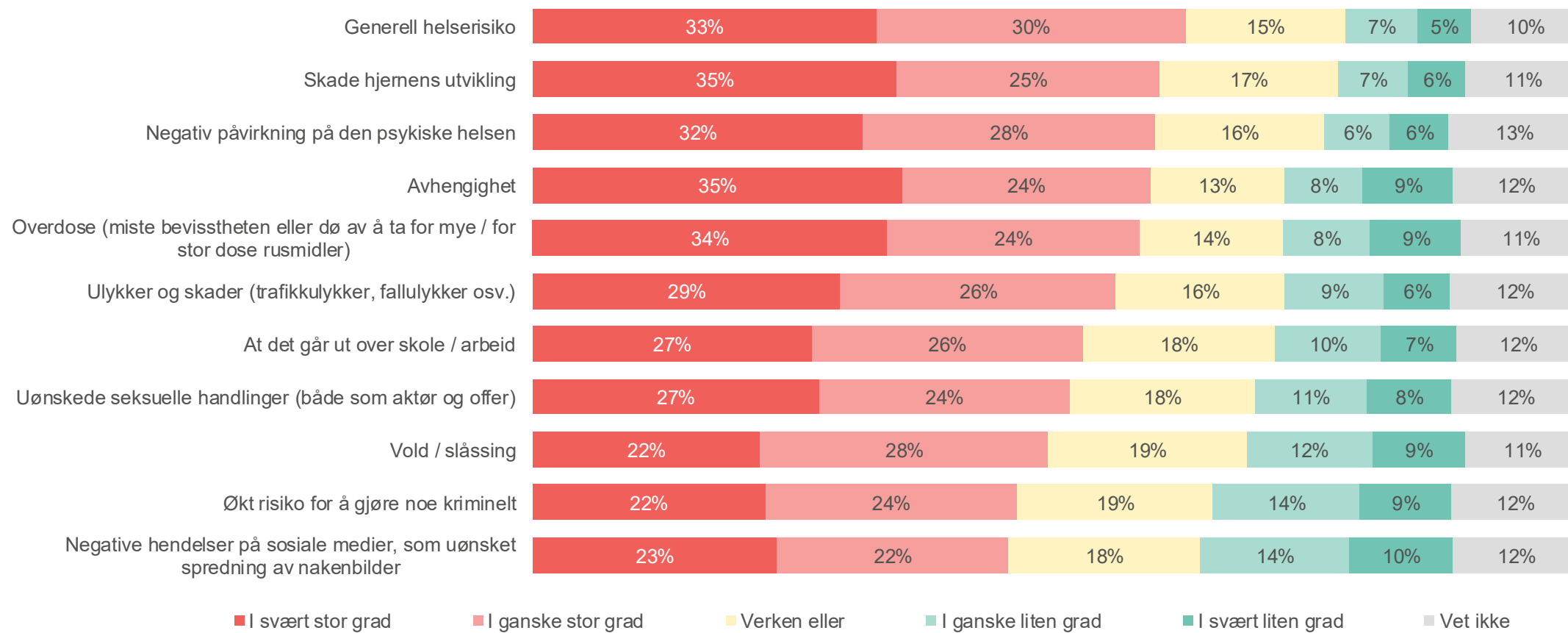
Jenter er mer bekymret enn gutter

Flere jenter enn gutter er bekymret for de fleste risikofaktorene. Differansen er særlig stor når det kommer til uønskede seksuelle handlinger. I tillegg bekymrer følgende flere jenter enn gutter, rangert etter størrelsen på differansen:

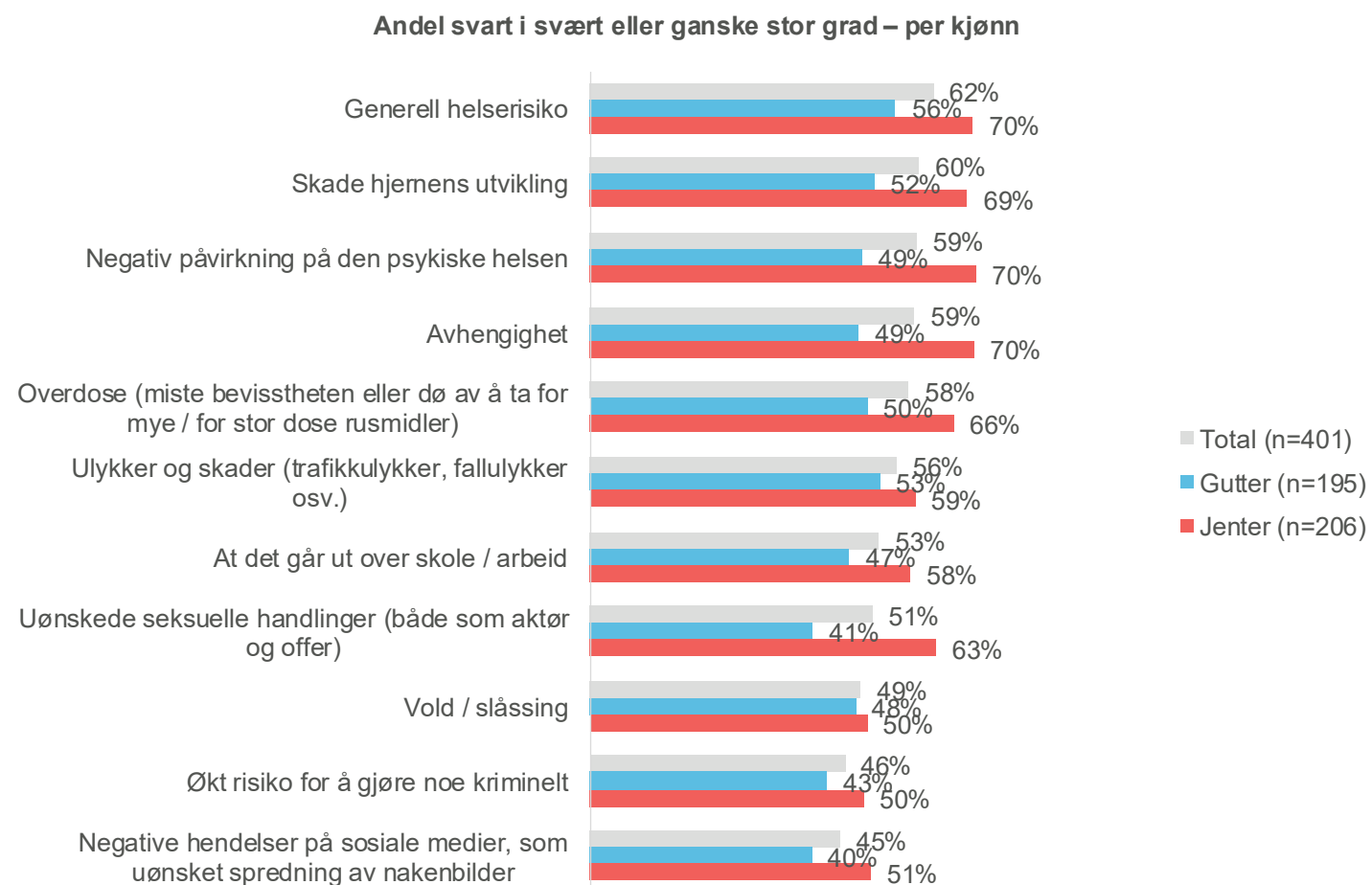
- Få blackout
- Økt risiko for å eksperimentere med flere typer rusmidler
- Negativ påvirkning på den psykiske helsen
- Alkoholforgiftning
- Ulykker og skader
- Skade hjemens utvikling
- Generell helserisiko

Størst bekymring for generell helserisiko, hjernens utvikling og psykisk helse

Større andel jenter er bekymret for ulike konsekvenser ved bruk av andre rusmidler

Det er stor differanse mellom jenter og gutter også når det gjelder bekymring for uønskede seksuelle handlinger ved bruk av andre rusmidler enn alkohol

Seks av ti jenter er bekymret for dette, mot fire av ti gutter. Det er litt flere gutter (fem prosentpoeng) som er bekymret for en slik risiko ved bruk av illegale rusmidler enn ved bruk av alkohol.

I tillegg bekymrer følgende en større andel jenter, rangert etter differanse fra guttene:

- Avhengighet
- Negativ påvirkning på den psykiske helsen
- Skade hjemmens utvikling
- Overdose
- Generell helserisiko
- At det går ut over skole og arbeid
- Negative hendelser på sosiale medier

OPINIONS REFLEKSJONER

Varierte oppfatninger av rusmidlers risiko

På samme måte som foreldrene har de unge «harde» stoffer som amfetamin, MDMA/Ecstasy og kokain på topp 3 i listen over hvilke rusmidler de anser som mest risikofylte å bruke. Samtidig viser snittene at ungdom vurderer rusmidlers risiko ulikt.

Bekymringer på tvers

Rundt halvparten er bekymret for at alkoholbruk kan ha negativ påvirkning på den psykiske helsen, føre til generell helserisiko, risiko for ulykker og skader, uønskede seksuelle handlinger, avhengighet, økt risiko for å eksperimentere med flere typer rusmidler, få blackout og skade hjernens utvikling.

Bekymringer knyttet til andre rusmidler er langt på vei de samme, men med større oppslutning og ulik rangering. Nesten sju av ti er bekymret for generell

helsenerisiko. Seks av ti er bekymret for at bruk kan skade hjernens utvikling, ha negativ påvirkning på den psykiske helsen og føre til avhengighet. Nesten alle de øvrige risikofaktorene får en oppslutning på 50 prosent eller mer. Andelene som *ikke* er bekymret er lavest for negativ påvirkning på den psykiske helsen (20 prosent) og høyest for at det kan gå ut over skole/arbeid eller økt risiko for å gjøre noe kriminelt (med hhv. 37 og 38 prosent).

Jenters frykt

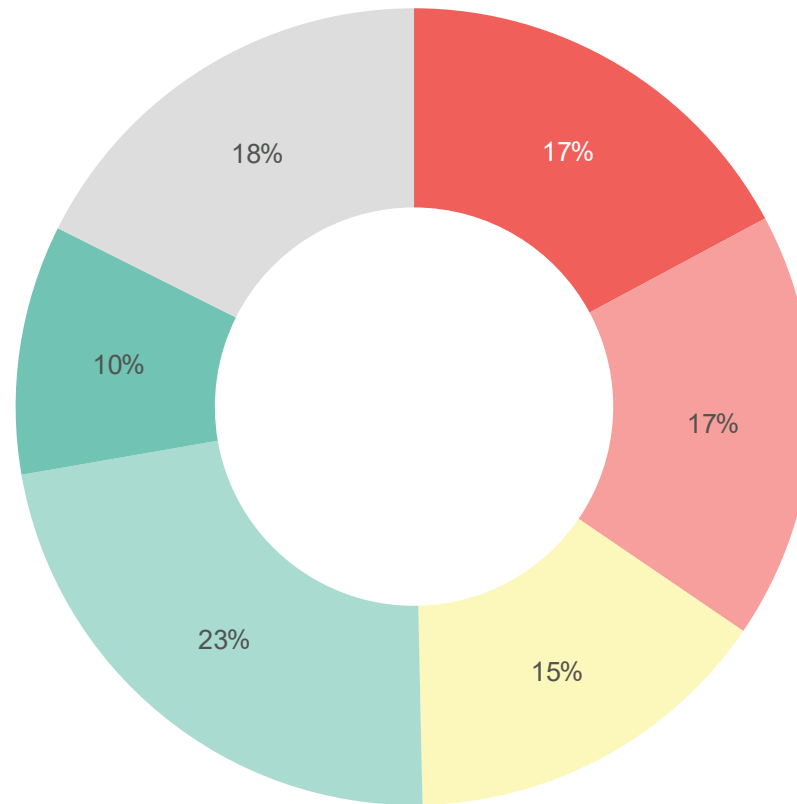
En betydelig større andel jenter enn gutter er bekymret for de fleste risikofaktorene som er undersøkt. Den største forskjellen ligger i bekymring for uønskede seksuelle handlinger, som seks av ti jenter er bekymret for mot færre enn fire av ti gutter. En mulig tolkning er at jenter er bekymret for å bli offer for slike handlinger, mens gutter vurderer risikoen som potensielle aktører.

UNGDOMSUTVALG

SAMTALER OM RUS

1 av 3 snakker med foreldrene sine om rus og rusmidler

Et betydelig gap mellom unge og voksnes påstander

1 av 3 unge oppgir at de snakker med foreldrene sine om rus og rusmidler. Dette er under halvparten av andelen foreldre som oppgir at de snakker med barna sine om tema.

I snitt oppgir 7 av 10 foreldre at de har slike samtaler med barna sine. Andelen øker med barnas alder, fra 60 prosent blant foreldre til 13-åringer til 76 prosent blant foreldre til 16-åringer og 79 prosent blant foreldre til 17-åringer. Dette viser et betydelig gap mellom foreldres og ungdommers oppfatninger av i hvilken grad de snakker sammen om rus og rusmidler.

■ I svært liten grad ■ I ganske liten grad ■ Verken eller ■ I ganske stor grad ■ I svært stor grad ■ Vet ikke

n= 401

? I hvilken grad snakker du med foreldrene dine om rus og rusmidler?

Erfaringer med å snakke med foreldrene om alkohol

Halvparten forteller foreldrene sannheten om bruk av alkohol

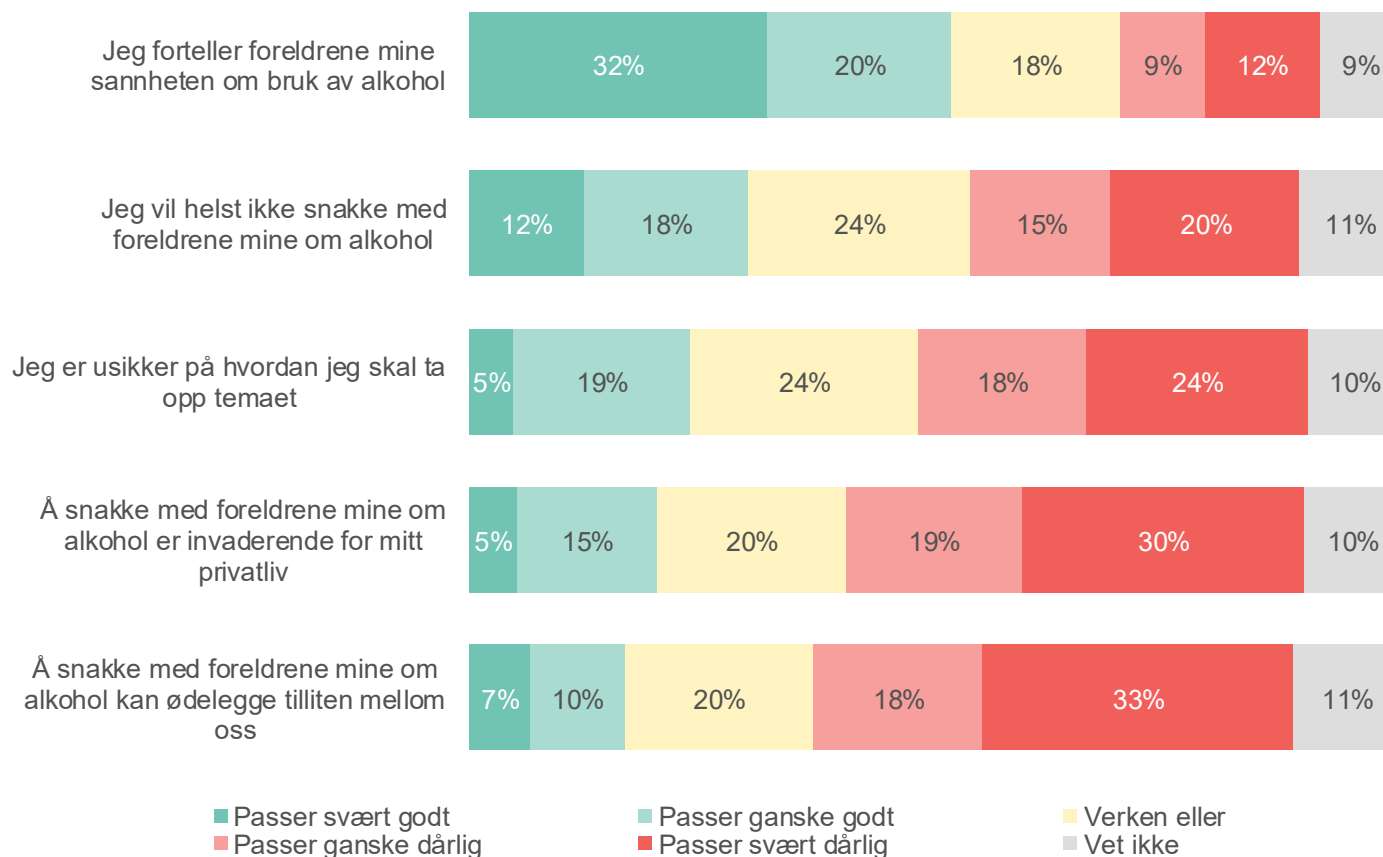
18 prosent svarer verken eller, mens to av ti oppgir at påstanden passer dårlig for seg. Andelen som svarer at påstanden passer godt er høyere blant jenter enn blant gutter (59 versus 45 prosent).

Tre av ti vil helst ikke snakke med foreldrene sine om alkohol

Andelen som synes dette utsagnet passer dårlig er omtrent like stor. En av fire er usikker på hvordan de skal ta opp tema.

To av ti synes å snakke med foreldre om alkohol er invaderende for privatlivet, og 17 prosent mener det kan ødelegge tillitten mellom dem.

Halvparten synes ikke utsagnene beskriver deres erfaringer – her drar jentene snittet opp.

Erfaringer med å snakke med foreldrene om andre rusmidler

Fire av ti forteller foreldrene sannheten om bruk av andre rusmidler

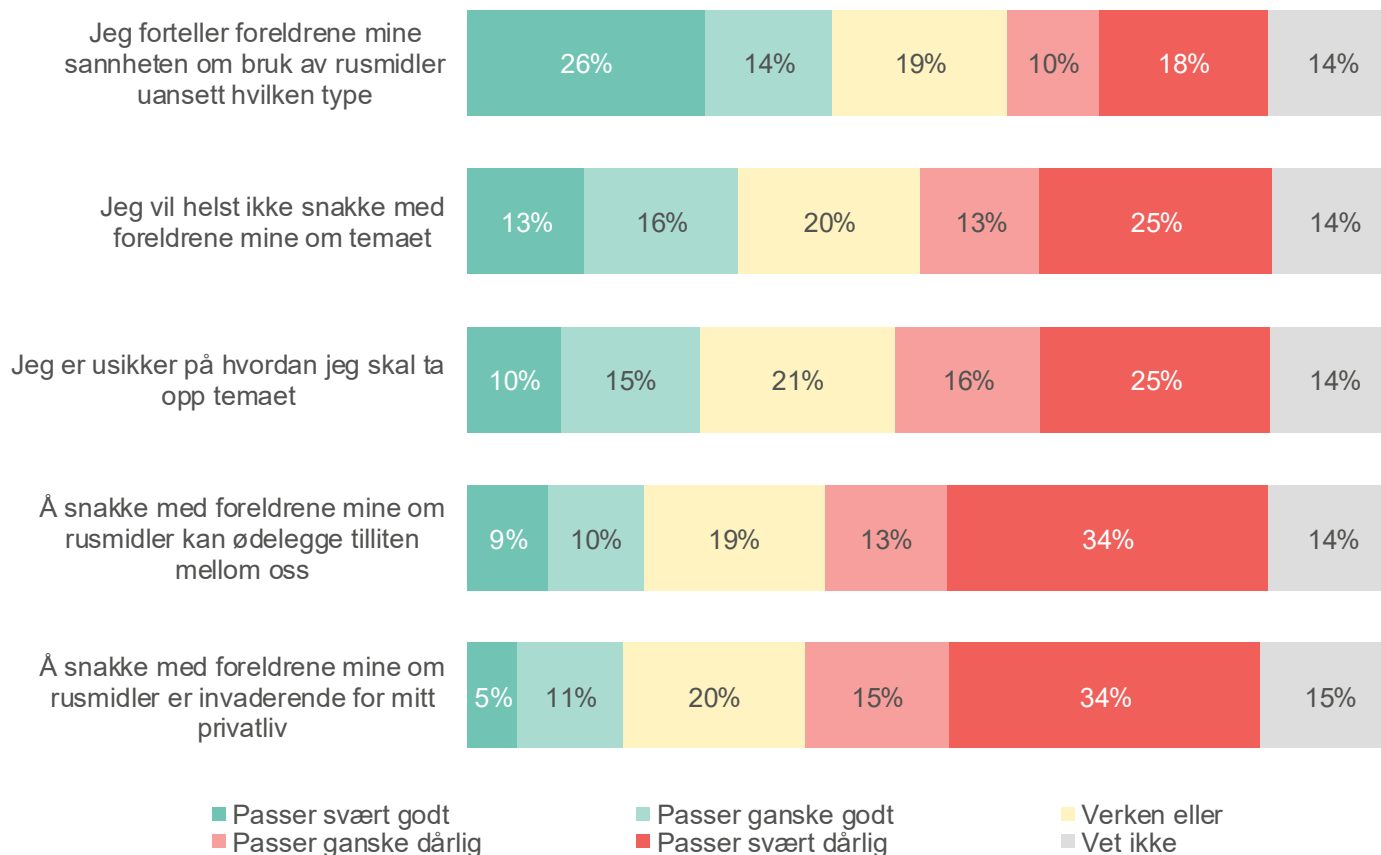
En av fem svarer verken eller, mens tre av ti oppgir at påstanden passer dårlig.

Tre av ti vil helst ikke snakke med foreldrene sine om andre rusmidler

En litt større andel svarer at utsagnet passer dårlig (39 prosent). Én av fire er usikker på hvordan de skal ta opp tema.

16 prosent synes at å snakke med foreldre om andre rusmidler er invaderende for deres privatliv, og 19 prosent mener det kan ødelegge tillitten mellom dem.

Halvparten synes ikke utsagnene er beskrivende for deres erfaringer. En større andel jenter synes ikke det er invaderende (57 vs. 42 prosent for gutter).

OPINIONS REFLEKSJONER

Store gap mellom unge og foreldre

Mens åtte av ti foreldre til 16- og 17-åringer hevder at de snakker med barna sine om rus og rusmidler, oppgir bare én av tre ungdommer at de snakker med foreldrene sine om tema. Et så stort gap kan bety flere ting, for eksempel at foreldre overvurderer sin innsats på feltet, eller at unge opplever at foreldrene ikke snakker om tema på en relevant måte.

Tilliten mellom partene synes relativt god.

Halvparten av de unge hevder at de forteller foreldrene sannheten om bruk av alkohol, og fire av ti sier det samme om bruk av andre rusmidler. Men også her er det et betydelig gap, hvor sju av ti foreldre stoler på at barnet deres forteller sannheten om bruk av rusmidler uansett hvilken type.

Åpenhet for å snakke om tema

Når det gjelder interesse for å snakke med foreldrene om alkohol er de unge delt i tre ca. like store grupper: De positive, de nøytrale og de negative. For andre rusmidler er andelen positive litt høyere og andelen nøytrale litt lavere. Andelen negative er stabil.

Jenter synes i større grad enn gutter at det er greit å snakke med foreldrene om bruk av alkohol og andre rusmidler uten at det er invaderende eller ødelegger tilliten.

Én av fire ungdommer er usikre på hvordan de skal ta opp temaet med foreldrene både mtp. alkohol og andre rusmidler.

Funnene tyder på at foreldre og barn trenger hjelp til å snakke mer åpent og relevant om rus og rusmidler.

UNGDOMSUTVALG

INFORMASJONSBEHOV

Effekten av alkohol på hjernens utvikling og sannsynligheten for å bli rusavhengig på topp

To tema ligger på topp over unges informasjonsbehov, men forskjellene er små

9 av 13 tema får en oppslutning på 25 prosent eller mer. Dette tyder på sprikende behov i målgruppen.

Flere jenter enn gutter krysser av følgende tema

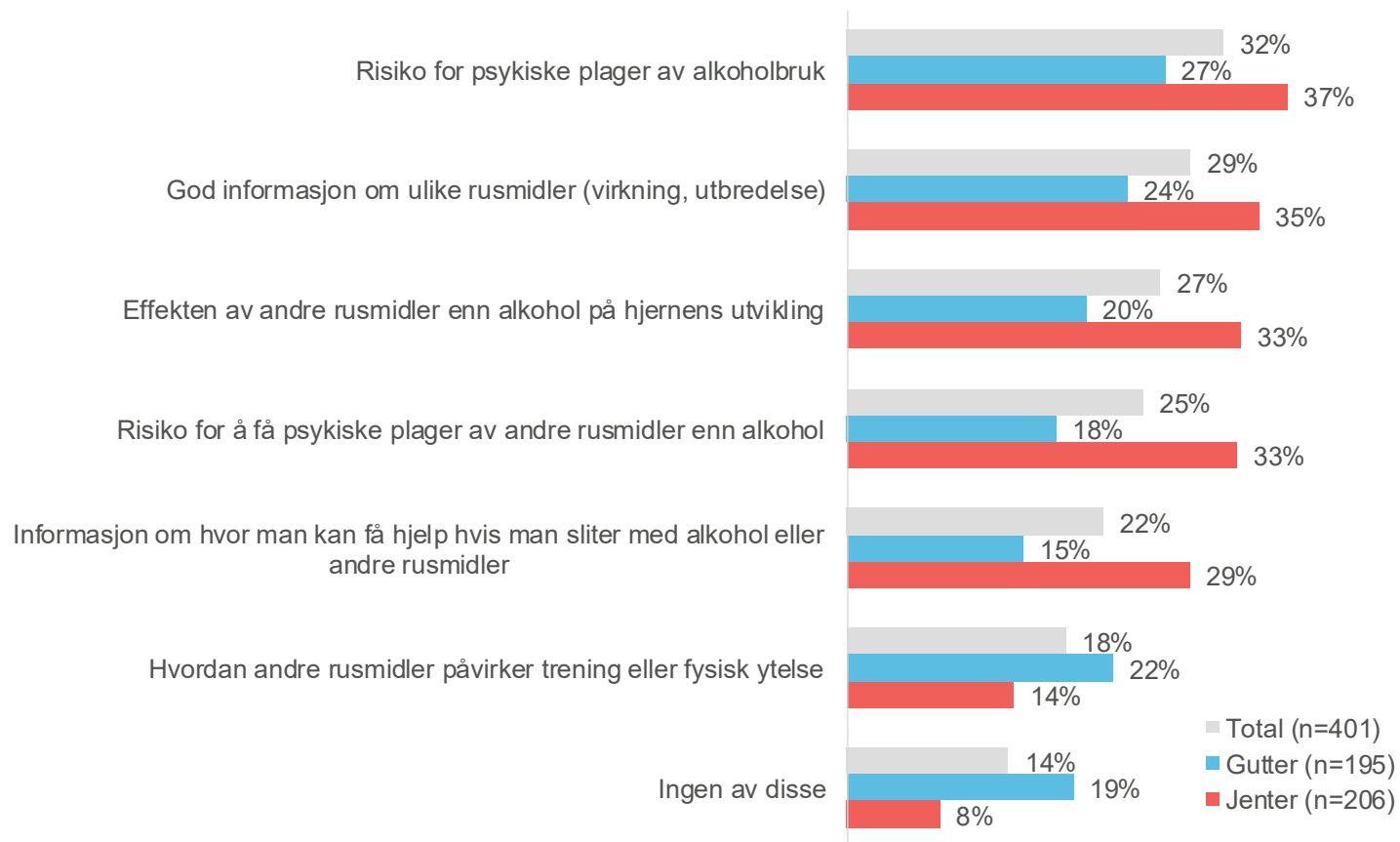
- Risiko for psykiske plager av alkoholbruk
- God informasjon om ulike rusmidler
- Effekten av andre rusmidler enn alkohol på hjernens utvikling
- Risiko for å få psykiske plager av andre rusmidler enn alkohol
- Informasjon om hvor man kan få hjelp hvis man sliter med alkohol eller andre rusmidler

Flere gutter enn jenter synes det ville vært nyttig med informasjon om hvordan andre rusmidler enn alkohol påvirker trening eller fysisk helse.

Flere gutter oppgir også at de ikke anser noen av temaene som nyttige.

Kjønnsforskjeller

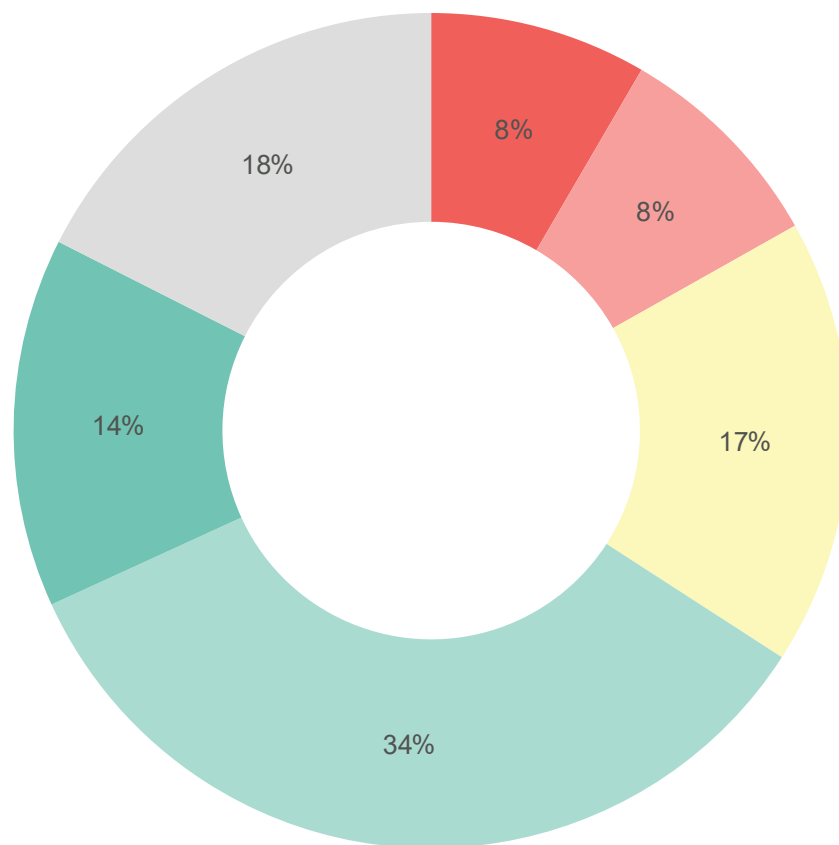

n= Ulike

? Hvilke temaer ville være mest nyttig for deg å få informasjon om når det gjelder bruk av alkohol og andre rusmidler for en person på din egen alder?

Halvparten er enig i at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol

48 % er enige i utsagnet om at sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol.

Blant de øvrige er det ca. like store andeler som er uenige i utsagnet (16 prosent), som svarer verken eller (17 prosent) og som svarer vet ikke (18 prosent). Svarene viser at halvparten av de unge ikke kjenner til økt sannsynlighet for bruk av andre rusmidler når man drikker alkohol.

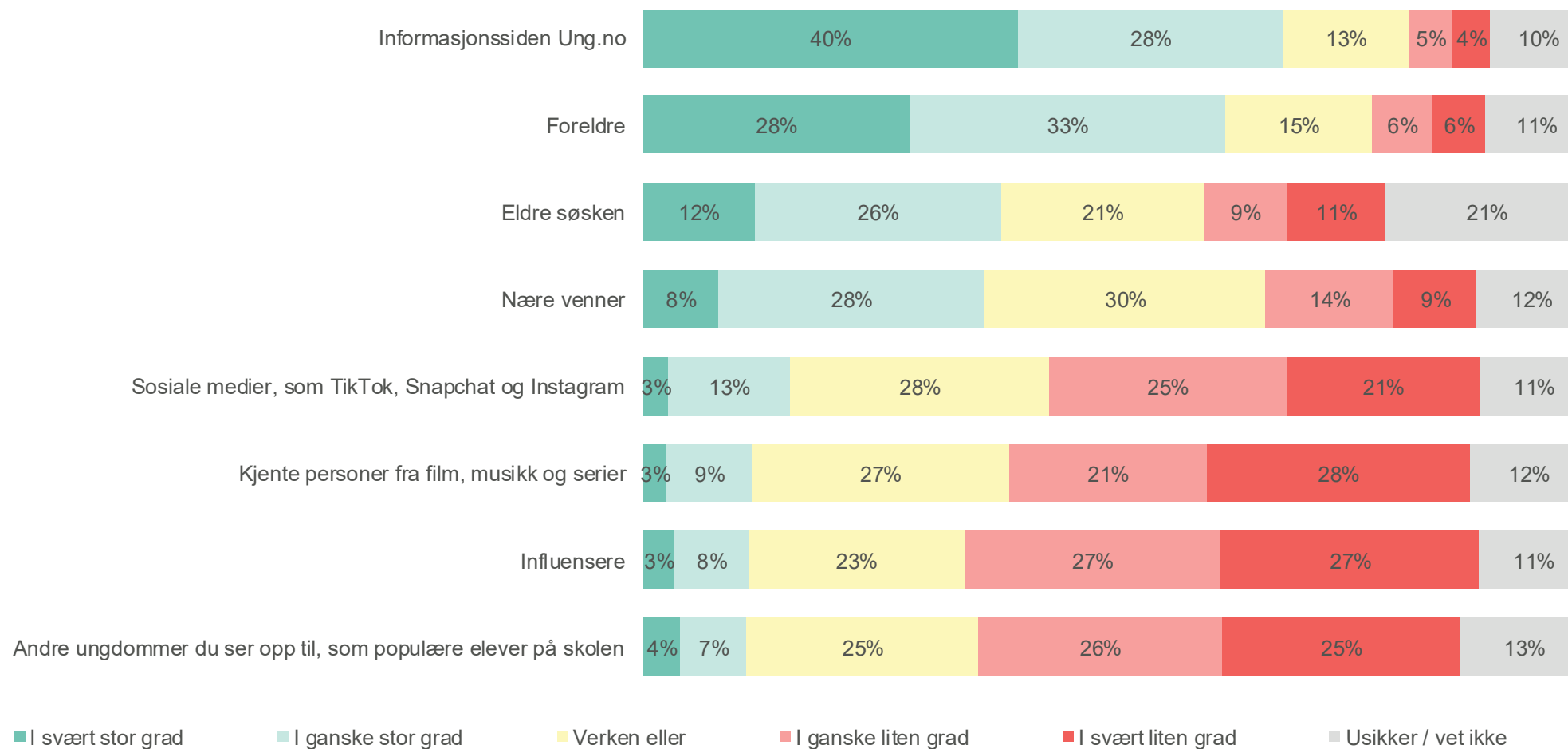
■ Helt uenig ■ Ganske uenig ■ Verken eller ■ Ganske enig ■ Helt enig ■ Vet ikke

n= 401

? Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: Sannsynligheten for å bruke andre rusmidler som kokain eller cannabis øker når man drikker alkohol

Høyest tillit til informasjon om rus fra Ung.no, familie og venner

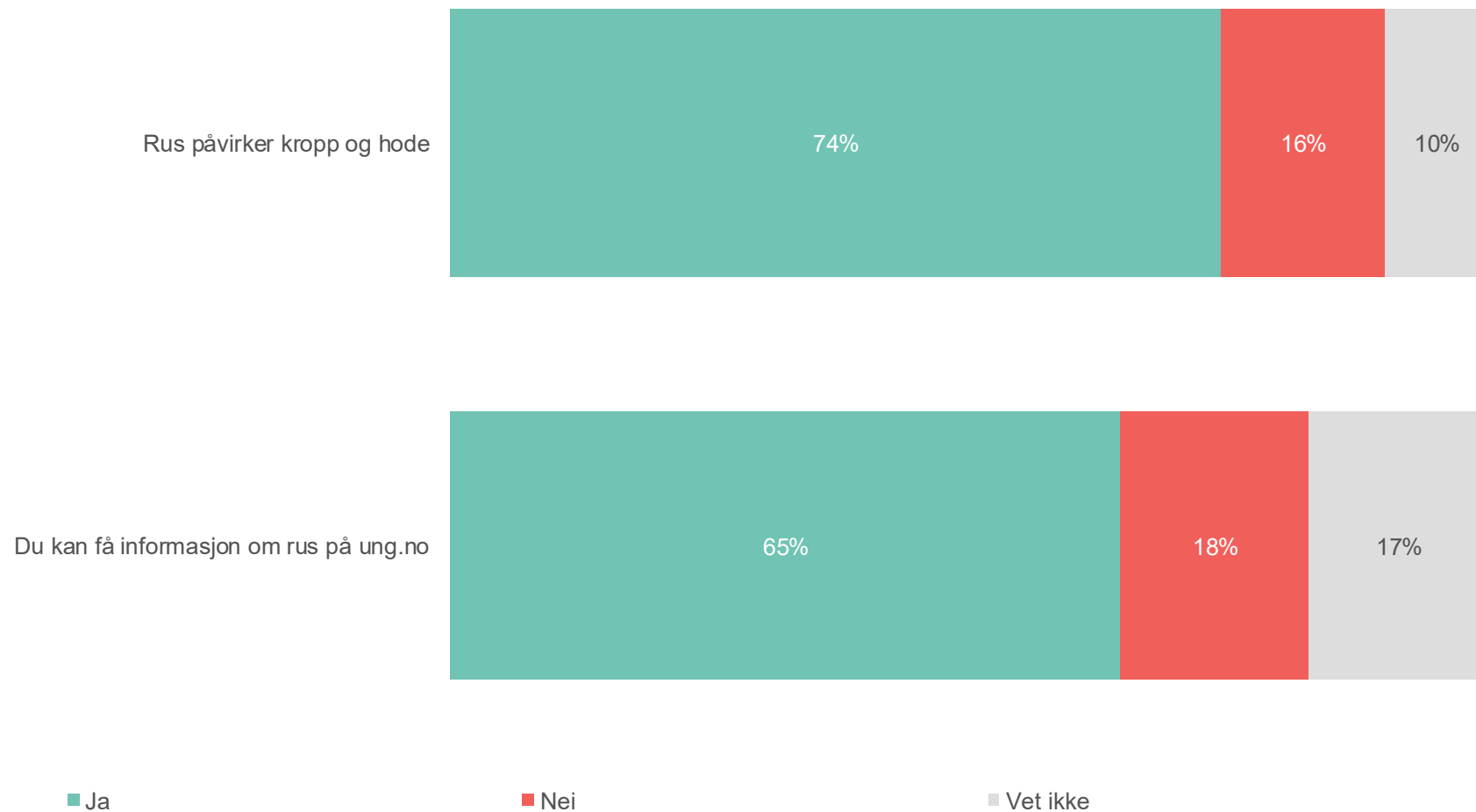

n= 401

? I hvilken grad stoler du på informasjon om rus og rusmidler fra følgende kilder?

Tre av fire har det siste året fått med seg budskap om at rus påvirker kropp og hode

n= 401

? Har du de siste 12 månedene hørt, sett eller lest informasjon om noen av følgende tema?

OPINIONS REFLEKSJONER

Hjerne, avhengighet og psykisk helse

Den mest etterspurte informasjonen om bruk av alkohol og andre rusmidler handler om effekten av alkohol på hjernens utvikling, sannsynligheten for å bli rusavhengig og risiko for psykiske plager av alkoholbruk. Flere jenter oppgir systematisk at alle temaene er nyttig informasjon, med ett unntak: Hvordan andre rusmidler enn alkohol påvirker trening eller fysisk ytelse. Her er interessen høyest blant gutter.

I besvarelsen kunne respondentene velge inntil 5 av 13 alternativer. Resultatene viser at informasjonsbehovene spriker og at alle temaene er nyttige for noen. Informasjon om effekten av alkohol på hjernens utvikling har størst oppslutning med 37 prosent, mens argumenter for å utsette bruk av alkohol ligger lavest med 16 prosent.

Tiltro og påvirkning

Sju av ti stoler på informasjon om rus og rusmidler på Ung.no. Nest etter følger tillit til informasjon fra foreldre, eldre søsken og nære venner. Det er få som eksplisitt oppgir at de har tillit til informasjon på SoMe, gjennom populærkulturen, influensere eller «kule» ungdommer.

«Kule» ungdommer har likevel stor påvirkning når det gjelder bruk av rusmidler. Informasjon slår begge veier: Ung.no formidler troverdige fakta, mens eldre søsken, venner og populære personer formidler påstander og mulig press.

Informasjonsflyten internt i ungdomsmiljøene har stor betydning. Samtidig har budskap fra helsemyndighetene om hvordan rus påvirker kropp og hode nådd bredt ut i målgruppen, noe som bør videreføres og forsterkes. Kjennskapen til Ung.no ser ut til å være relativt høy, men målgruppen bør minnes på at siden finnes og har den beste og mest troverdige informasjonen om rus og rusmidler.

Opinion:

INNSIKT SOM BRINGER DEG VIDERE

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinion-as](https://www.linkedin.com/company/opinion-as)